המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בס"ד יום ג', פ' תולדות כ"ח מרחשון תשמ"ט (8 בנובמבר 88)
דף היומי: בבלי — זבחים צ"ז; ירושלמי — פאה ס'

שנה מ' גל' 11241
70 אג"ח כ' מע"מ

יפאן תתמוך בכינוס ועידה בינלאומית

טוקיו — שר החוץ היפאני, סוסוקה אונו, אמר אתמול, כי יפאן תתמוך במאמצים לכינוס ועידה בינלאומית לקביעת עתיד השטחים הכבושים. דברים אלה השמיע שר החוץ היפאני בפגישה עם פארוק קאדומי, ראש המחלקה המדינית של אש"ף.

קאדומי, שהגיע לביקור ביפאן, אמר אתמול, כי על ידי הפעלת השפעתה על ארה"ב יכולה יפאן לסייע למו"מ להשכין שלום בגדה המערבית וברצועת עזה. צ'ין דובר משרד החוץ. (ע"ר)

מפקד צד"ל, גנרל לחד, נפצע בנסיון התנקשות בחייו

ידידת המשפחה שהיתה בביתו ירתה בו באקדח

מפקד צד"ל, הגנרל אנטואן לחד, נפצע אמש בהתנקשות בחייו, בביתו, בדרום לבנון, אך חייו אינם בסכנה.

אשה ירתה מספר כדורים לעבר הגנרל לחד בביתו בעיירה מארג'עיון, שם נמצא המטה הכללי של צד"ל. הגנרל הועבר לבית החולים רמב"ם בחיפה.

הגנרל לחד, בן 58, נוצרי מרוני, כבר ניצל ממספר נסיונות התנקשות מאז קיבל לידיו את הפיקוד על צד"ל ב־1984, אחרי מותו של רס"ן סעד חדד, שהקים את צבא לבנון החופשית ב־1976.

דובר של צד"ל אמר, כי האשה הורשתה להיכנס ולהתקרב ללאחד בשום שהיתה ידידה של המשפחה, וכבר ביקרה מספר פעמים בביתו.

מקורות בטחוניים בביירות אמרו, כי סהא בשארה, המלמדת בלט בבית ספר בדרום, ירתה פעמיים באקדח בלחד, בביתו בעיירה הנוצרית מארג'עיון שברצועת הבטחון. היא פתחה באש לעבר מפקד צד"ל בעת שביקרה אצלו כדי לבקש סיוע פיננסי לבית הספר, הוסיפו המקורות.

מקור אחר מסר, כי הצעירה שניסתה להתנקש בחייו נתפסה ונתונה בחקירה. היא דמות מוכרת באיזור הבטחון ובעבר נכנסה פעמים רבות לביתו של גנרל לחד, כך שגם הפעם איפשרו לה להיכנס כמעט ללא בדיקה. אולם מיד כשנשמעה היריה הראשונה זינקו לעברה שני מאבטחים, חטפו ממנה את האקדח וטיפלו במפקדם הפצוע, שהועבר לביה"ח רמב"ם בחיפה.

מעריכים כי הצעירה עשתה את המעשה המגונה השלום מכובד מאד מארגוני המחבלים, למרות שהדבר אינו ודאי.

בצה"ל ובצד"ל כבר נבדקות הדרכים להגבר את השמירה על גנרל לחד וכל קציניו הבכירים.

כתב עתי"ם מוסר, כי נסיון ההתנקשות בלחד לא הפתיע, לאחר שזה מוכיח את עוצמתו וצבאו נחל הצלחות מרשימות בבלימת פיגועי המחבלים באיזור הבטחון ובאצבע הגליל.

לכתב עתי"ם נודע, ממקור נוסף, כי האשה שנעצרה היא כבת 35 תושבת מארג'עיון. האשה מר עסקת כעוזרת בית בביתו של הגנרל והיא היתה מבאי ביתו. הכרות זו עם הגנרל איפשרה לה להיכנס לבית ולחלוף על פני המשמר המאבטח את ביתו של הגנרל.

הגנרל אנטואן לחד נפגע בחלק העליון של זרוע ימין ובאזור בית החזה ומצבו מוגדר כבינוני. כך נמסר במסיבת עתונאים שכונסה במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה.

בצילומי רנטגן שבוצעו בגופו של גנרל אנטואן לחד נתגלה קליע אחד בחלק העליון של זרועו. בדיקה זו שללה את האפשרות לפגיעה בחזה.

מבית החולים רמב"ם בחיפה נמסר סמוך לחצות, כי הגנרל שוהה בחדר הניתוח ומצבו בינוני אך יציב. (עתי"ם)

שר החוץ האיטלקי מגיע לביקור בזק

— מאת סופרנו המדיני —

שר החוץ האיטלקי ג'וליו אנדריוטי, הודיע אתמול בבוקר למשרד החוץ, על כוונתו להגיע לישראל כבר היום בשעת הצהריים, למרות להיות הזמנים הצפופים של ראש הממשלה, יצחק שמיר, ושר החוץ, שמעון פרס, נקבעו לו פגישות בנות שעה כל אחת עם כל אחד מהם ואחריהן יבריא חזרה לארצו.

בחוגי משרד החוץ אין כל מושג על מטרתו של שר החוץ האיטלקי בביקורו הפתאומי. הר' עלתה השערה, כי נציג איטליה במועצת הבטחון משמש כיו"ר תורני של מועצת הבטחון, והו נדרשה ע"י עצרת האו"ם המיוחדת להגיש דיווח מעודכן על המצב בשטחים.

כאמור, יגיע אנדריוטי בשעות הצהרים לנמל בן גוריון. במשך היום יועד עם ראש הממשלה ועם שר החוץ ולמחרת בבוקר יסיים את ביקור בן היממה בישראל.

דובר ברומא ציין, שאנדריוטי, ניהל שיחות ברומא ביום ד' בשבוע שעבר, עם מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, יפגש עם ראש הממשלה יצחק שמיר ועם שר החוץ שמעון פרס.

אנדריוטי מעונין לקבל מידע ממקור ראשון על המצב המדיני בישראל. הוא מקווה שמידע זה עשוי לסייע למאמצים הנעשים לכינוס ועידת שלום לענייני המזה"ת. (ע"ר)

"הסתערות" אחרונה של בוש ודוקאקיס על הבוחרים

סקרים: יתרון של 12 — 8 אחוזים לבוש

וושינגטון — שני המועמדים לנשיאות ארה"ב ערכו אתמול הסתערות אחרונה על הבוחרים, לקראת הבחירות מחר.

מייקל דוקאקיס פתח בסיור קרוחתני מחוף לחוף, בנסיון למשוך קולות מידי המוביל ג'ורג' בוש, ואילו האחרון ערך מיתקפה אחרונה במדינות מפתח במערב התיכון.

המועמד הדמוקרטי דוקאקיס, הטוען, כי ינחל מחר נצחון מפתיע תודות ל"קולות הצפים", ביקר גם הוא במערב התיכון וכן בקליפורניה, ומשם חזר לבוסטון, כדי להמתין לתוצאות.

למעשה סייר דוקאקיס משך יותר מ־50 שעות ללא הפסקה, רישן רק במטוסו.

כאשר פתח בהסתערות האחרונה, אמר דוקאקיס "עדיין צפויים לנו שני ימים חשובים ביותר", הוא ניסה להמעיט בערכם של הסקרים.

אולם אנשי בוש אמרו, כי לסגן הנשיא יתרון כמעט בלתי ניתן לשינוי בחבר־האלקטורים, וגם סקרים שונים נוקטים בדעה זו.

אנשי פמלייתו של בוש אמרו, כי אם בוש ינצח רק באחת משלוש המדינות, אוהיו, מיסורי וטקסס במערב התיכון, לא תהיה כל אפשרות לדוקאקיס לצבור את 270 הקולות בחבר האלקטורים, הדרושים כדי לכבוש את הבית הלבן.

סקרים שנערכו לפני הבחירות באוהיו, מישיגן או מיסורי, העניקו לבוש יתרון קל בכל אחת מהן, ורוב הסקרים הארציים מסרו כי יש לו יתרון של 8 עד 12 אחוזים על פני יריבו דוקאקיס. (ע"ר וע"צ) (ראה ידיעה בעמ' ב)

עצבנות וירידות בבורסות ערב הבחירות בארה"ב

הדולר ומדד דאו ג'ונס ירדו

לונדון — שערי המניות בבורסות המובילות ירדו אתמול מתוך עצבנות של המשקיעים לקראת תוצאות הבחירות לנשיאות ארה"ב.

הדולר ירד במקצת, ואילו במחירי הזהב והנפט כמעט לא חלו שינויים.

השווקים הפיננסיים בדרך כלל היו מעדיפים לראות את סגן הנשיא בוש בבית הלבן, על פני דוקאקיס, אך כולם תוהים איך יטפלו בוש או דוקאקיס בגרעונות המסחריים והתקציביים הענקיים של ארה"ב.

שערי מניות נמוכים יותר בלונדון ובניו יורק גם שיקפו דאגה לקראת אפשרות של העלאת שעורי הריבית בארה"ב, כדי לצנן את הכלכלה הצומחת בקצב מהיר.

המדד התעשייתי דאו ג'ונס ירד אתמול בצהריים ב־22 נקודות ועמד על 2124. ביום ששי ירד מדד זה ב־25 נקודות, למרות שהיתה באוקטובר עליה גדולה מן הצפוי ביצירת מקומות תעסוקה.

סוחרי מטבע אירופאים אמרו, כי רק נצחון בלתי צפוי של דוקאקיס עשוי לגרום לשינויים משמעותיים בשוקי מטבע חוץ.

הדולר נעל אתמול בלונדון ב־124.60 ין, לעומת 125.35 ביום ששי, וב־1.7835 מארקים, לעומת 1.7940.

מחיר הזהב עמד על 421 דולר לאונקיה, וגם במחירי הנפט לא חלו כמעט שינויים והמסחר היה דליל. (ע"ר)

נפצע כשפרץ מחסום באיזור חברון

צעיר ערבי בכן עשרים תושב אזור חברון נפצע אמש בידי חיילי צה"ל המאיישים נקודת מחסום באזור חברון.

הצעיר הגיע למחסום צבאי כשהוא נוהג במכוניתו. הצעיר לא ציית להוראות החיילים ופרץ את המחסום וניסה להימלט מהמקום. חיילי המחסום פעלו עפ"י הוראות הפתיחה באש וירו אל המכונית הנמלטת. שמשת הרכב נופצה ומשברי הזכוכית נפצע הצעיר באופן קל.

חייל מילואים נרצח ע"י ערבי במושב משואה שבבקעת הירדן

היה מתלמידי הכולל באשקלון ובמקום הרצח נמצא ספר משניות בו למד ★ הערבי הרוצח נורה ונהרג ע"י חייל אחר ★ ביתו פוצץ

חייל צה"ל במילואים דוד דניאל הי"ד, בן 28, מאשקלון, נרצח אתמול בבוקר במושב משואה שבבקעה בידי צעיר ערבי תושב האיזור. הרוצח נורה ונהרג בידי חייל צה"ל אחר.

סמוך לשעה 9 בבוקר הגיע צעיר ערבי בן 21, אחמד חוסיין עבדאללה באשיראת, תושב הכפר טמון שבאיזור שכם, אל שער מושב משואה. בידו היה אישור כניסה למושב.

הצעיר, שעבד עד לפני כחודשיים במושב משואה, הגיע כדי לגבות חוב בסך 120 שקלים ממעסיקו תושב משואה.

סמוך לשער המושב ישב באותה עת חייל צה"ל במילואים.

החייל דוד דניאל, מאשקלון, ביקש מהערבי להזדהות בפניו ולהציג את אישורי הכניסה למושב.

את שאירע באותן דקות ניתן ללמוד מפי עדי ראייה וממצאים בשטח. מסתבר, כי הערבי שלף סכין, המשמשת לקטיף הדדים, והחל להאבק עם חייל צה"ל. הערבי דקר את החייל עשרות פעמים בכל חלקי גופו תוך שהוא צועק וקורא קריאות. החייל נפצע פצעים אנושים ומאוחר יותר נפטר מפצעיו.

חייל מילואים אחר, תושב מושב משואה, שעבר באותה שעה במקום בדרכו ליחידתו, חש לעזרת הנדקר וירה בערבי הדוקר והרגו.

חיילי צה"ל במקום פינו באר לנקה את דוד דניאל שמאוחר יותר נפטר מפצעיו.

אל מושב משואה הגיעו שר הבטחון, הרמטכ"ל וסגנו וכן אלוף פיקוד המרכז וקציני צבא רבים.

שר הבטחון והקצינים נפגשו בישיבה פנימית עם תושבי מושב משואה ורכז הבטחון, שמעו מפיהם סקירה על שאירע.

במקום האירוע נותר ספר משניות, בו למד הנרצח ושיירי ארוחת בוקר. על כר הדשא, בו נאבקו השניים, היו כתמי דם גדולים.

ביתו של רוצח החייל בבקעה פוצץ אמש בידי כוחות צה"ל.

הבית, בו התגורר הרוצח, בכפר טמון באיזור שכם, פוצץ מספר שעות לאחר ביצוע המעשה במושב משואה.

כבר בשעות הצהריים הודיע שר הבטחון, כי כוחות הבטחון ינקטו בצעדים חריפים נגד מבצע הפשע, כדי להמחיש לאוכלוסיה כי אין צה"ל מתכוון לעבור לסדר היום לאחר ביצוע הפשע. גם תושבי משואה תבעו משר הבטחון לנקוט בפעולה מיידית כזאת.

הלוויית חייל המילואים שנדקר במשואה

חייל המילואים, דוד דניאל הי"ד, שנדקר למוות על ידי ערבי.

(המשך בעמוד אחרון)

נציגי אגודת ישראל והליכוד המשיכו בשיחות

ייפגשו שוב בימים הקרובים להמשך הדו־שיח

מאת סופר "המודיע"

נציגי אגודת ישראל המשיכו אתמול את השיחות עם ראשי הליכוד, לקראת הרכבת הקואליציה והממשלה החדשה.

חברי המשלחת נועדו עם צוות הליכוד, השרים דוד לוי, ארנס, מודעי, נסים וקצב, ודנו בנושאים העומדים על הפרק.

הוחלט להפגש שוב בימים הקרובים, כדי להמשיך בדו־שיח.

הרצוג מציע ממשלת אחדות לשינוי שיטת הבחירות

נועד עם משלחות הליכוד, המערך והתחיה

נשיא המדינה, חיים הרצוג, קרא אתמול לשתי המפלגות הגדולות לשקול הקמת ממשלת אחדות לאומית זמנית, לצורך שינוי שיטת הבחירות.

הרצוג העלה את ההצעה בשיחות שקיים עם משלחת הליכוד בראשותו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, מסר "גלי צה"ל".

חברי משלחת סיעת הליכוד בכנסת, הביעו אופטימיות כאשר יצאו אתמול מן ההתיעצות עם נשיא המדינה. הם המליצו להטיל הרכבת הממשלה על יצחק שמיר.

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם שעמד בראש משלחת סיעתו לשיחות ההתיעצות עם נשיא המדינה, אמר בתשובה לשאלת עתונאים, כי הוא מתנגד לרעיון ממשלת אחדות לאומית, גם משום שהענין לא נראה מעשי וגם מסיבות אידיאולוגיות.

לשאלה אחרת, מה עמדתו לגבי שאלה שהציג הנשיא לאנשי הליכוד. בדבר הקמת ממשלה בשותפת זכבית שתפעל לשינוי שיטת הבחירות, השיב ברעם, כי ההצעה טובה. אבל הוא מפקפק אם אכן הליכוד יסכים לה.

בצאתם מההתיעצות עם הנשיא ביום ב' לפני הצהרים אמרו נציגי המערך, כי הם הציעו לנשיא להטיל את הרכבת הממשלה על שמעון פרס, כפני שבלי הכרעת הדתיים פרס מייצג "גוש טכני"

(המשך בעמוד אחרון)

חיים נטע גירש — אנטוורפן
שרה מפר — לונדון

מאורשים

בס"ד, אור ליום שלישי כ"ח חשון תשמ"ט

אברהם אייזנבך — ישיבת מאור עיניים — ירושלים
שרה לאה דייטש — גבעת שאול ירושלים

מאורשים

בס"ד, אור ליום שלישי שנכפל בו כי טוב כ"ח חשון תשמ"ט

בישיבת מועצת הרה"ר ללא "קוורום"

נמנע מתן כושר דיינות לרבני הערים ת"א ופ"ת

— מאת סופר "המודיע" —

בירושלים התכנסה אתמול מועצת הרבנות כשעל סדר יומה, מתן "כושר דיינות" לרבני ערים, ביניהם רב העיר ת"א הגר"ח לאו ורב העיר פ"ת הגרב"ש סלר מן.

תקנות הדיינים תשמ"ז סעיף 12 (3) (5) קובעות כי הרה"ר רשאית לפטור מבחינה לדיינות, מי שמכהן כרב עיר משך עשר שנים, או מי שמכהן כרב בעיר שיש בה בית דין רבני.

מסיבות לא ברורות, התמהמה הרה"ר מלתת כושר זה לרבני פ"ת ות"א, אך אתמול אמורה היתה סוף סוף הרה"ר, לאשר כושר הד־יינות לרבני הערים.

משום מה, הגיעו לישיבת מועצת הרה"ר, רק ששה מתוך ששה עשר חבריה, שני הרה"ר, והרבנים ישראלי, לאו, שאר ישוב כהן, ושלש. מחוסר "קוורום" לא אושר ה"כשרי".

בהחלטה אחרת קבעה הרה"ר מועד לבחינת דיינות ב"חושן משפט", יום כ"ו שבט השמ"ט.

יצויין כי בחינת "חושן משפט" הקודמת נערכה לפני למעלה משלוש שנים, ב"ב מנחם־אב תשמ"ה, ומאז נדחתה פעמים רבות ואין ודאות כי אכן הפעם תערך זמנה.

גם למבחן ב"אבן העזר" אשר נערך לפני עשרה חדשים אין עדין תוצאות.

נגד עיכובים אלו והסחבת ללא גבול, יצא בזמנו מבקר המדינה בחריפות מרובה ודרש קביעת מועדים שנתיים קבועים לכל המבחנים, לבל ייגרם עוול משווע לציבור נכבד של אברכים, המה־תנן שנים רבות, ומתקיים בדוחק מ"מילגות".

בית דין גדול "זמני" — כמו ועדה קרואה

ההתמרמרות רבה שוררת בין דייני בית הדין הרבנים, בעקבות מצב מביך ומגוחך, כאשר זה תקופה ארוכה מתמנים, כל חברי ביה"ד הגדול (למעט אחד), ע"י שר הדתות, זבולון המר, לתקופות של בין שבועיים לחדשיים.

השר מסתמך על סעיף 9 בחוק הדיינים, המקנה לו סמכות למינוי זמני של דיין לביה"ד הגדול, לה־קופה של עד שנה.

לא יתכן. טענו בבאב כמה דיי־נים בכירים, שרובם המוחלט של חברי ביה"ד הגדול, יתמנה ע"י שר הדתות, כדוגמת "ועדה קרו־אה", ובצורה שאינה הולמת כבוד מוסד שיפוטי עליון, כאשר מינויי השר, ניתנים כ"כיבודים", מי לחודש ומי לחודשיים.

אחת הסיבות למצב בלתי נסבל זה הינה, התנגדות היועה"מ למ־משלה, יוסף חריש, לשורה של מינויים שמהם נודף ריח פוליטי ואשר פוגעים בסדרי מינהל תקין, מינויים אשר תוכננו ע"י כמה מחברי "ועדת המינויים לדיינים", וגרמו למחלוקת קשה ולדחיות חוזרות ונשנות בכינוסה.

היום היתה אמורה הועדה להתכנס. עדיין אין ידוע אם אמנם תתכנס, כיון שהיא עומדת לנצל את ההזדמנות לפני שיתמנה שר הדתות חדש.

אמש נודע. כי שר השיכון דוד לוי פנה בבקשה דחופה לשר הדתות לדחות את ישיבת המינויים כיון שהוא עוסק בענייני הרכבת המ־משלה. אולם כפי שנודע דחה שר הדתות בקשה זו.

תחזית מזג האויר

התחזית: מעונן חלקית. יחמם נשב בצפון הארץ, וקריר יותר. הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 11-19. צפת 9-18. חיפה 13-24, טבריה 13-25. תל אביב 13-24, לוד 12-24. באר שבע 11-25. (עתי"ם)

מוסדות נאראל בארה"ק

מזלא טבא וגדא יאה

ברגשי גיל ושמחה הננו להביע בזאת את ברכותינו מעומקא דליבא קדם מע"כ נשיאנו הגאון הצדיק המפורסם

רבי **חיים מאיר יחיאל שפירא** שליט"א
אדמו"ר וגאב"ד נאראל

ולבנו ברא כרעא דאבוה, הרה"ג המפו', העומד בראש מוסדותינו

רבי **דב בעריש** שליט"א
רב דקהל נאראל — פלעטבוש

ולזוגו מנב"ת הרבנית תליט"א

לרגל אירושי־נכדו — בנם הבה"ח המופלג בתוי"ש פאר המעלות והמדות

כמר **אשר ישעי'** נ"י

עב"ג תחי' למזי"ט בשעטומ"צ
בת הרה"ח המפואר שושלת היוחסין

רבי **גבריאל גליק** שליט"א
חתן כ"ק האדמו"ר מטריסק שליט"א — לונדון

עובי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל ויהא רעווא מן קדם אבוהון די בשמיא שיהא הזיווג עולה יפה ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה לתפארת אבותיהם

כעתירת וברכת

הנהלת המוסדות — **אברכי הכולל**

בית מדרש גבוה להוראה אור יעקב
ע"ש הגה"צ הרב יעקב מזרחי זצוק"ל. ראש העין

ברכה לראש משביר

למנהלנו המסור בלו"נ איש חי ורב פעלים העוסק בצרכי צבור באמונה

הרב **אליעזר מזרחי** הי"ו

לרגל הבחרו לחבר כנסת

שלוחה ברכה ותפילה בשליחותו
שיזכה לקדש שם שמים להגדיל תורה ולהאדירה

בברכת התורה

ראש הכולל הרב י. שטיגל, הרב ש. כהן והאברכים

קהל מחזיקי הדת וינה
בנשיאות הגאון ר' חיים שטרן שליט"א אב"ד

אוי לנו כי הושברנו

המומים ומזועזעים עד עומק נפשנו על הסתלקותו לשמי מרום של הגאון הגדול, הצדיק המפורסם חסידא ופרישא משירי כנסת הגדולה עמוד התורה והיראה מגדולי פוסקי דורנו אשר הרביץ תורה, קדושה וטהרה, לחם מלחמת ה' במסירות נפלאה, הוא הגבר אשר הקים עולה של תורה בעירנו, העמיד הדת על תילה

כש"ת רבי **בצלאל שטרן** זצ"ל

אשר כיהן ושמש רבות בשנים רב ואב"ד דקהילתנו. חבל על דאבדין ולא משתכחין

ומביעים אנחנו תנחומינו הכנים לכב' הרבנית הצ' תליט"א

ולבנו הגאון האדיר ר' **חיים שטרן** שליט"א
אב"ד דקהילתנו
ולכל בני המשפחה הרוממה שיחיו

המקום ירפא את השבר הגדול וכנחמת ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד

קהל מחזיקי הדת — ת"ת מחזיקי הדת
ביהמ"ד מחזיקי הדת — ישיבת וויען
הגבאים והמתפללים — ההנהלה — רבנן ותלמידיהון

ברכת מז"ט נאמנה

לידידנו הנכבד והנעלה
הר"ר **מאיר ויינשטיין** הי"ו
ומשפחתו הכבודה
להולדת הנכד
בן לחתנו הרה"ג ר' **משה בונים מינץ** שליט"א
ראש כולל בקוממיות
תזכו לרוות נחת מכל צאצאיכם

בית המודיע

ברוך דיין האמת

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

מרת **שפרה** (רויזי) **פרידמן** ע"ה

בת ר' אהרן יצחק ז"ל

ההלויה תצא היום יום שלישי
כ"ח חשון תשמ"ט (8.11.88) בשעה 12 בצהריים מבית הכנסת הגדול רח' המייסדים קרית אתא לבית העלמין הישן, בקרית אתא

תחבורה תצא בשעה 10 מבית בנה רח' הרצל 40 בני ברק
יושבים שבעה בבית בנה רח' הרצל 40 בני ברק

המשפחה האבלה

אשד
איסנטלציה ושיפוצים לבנין
03־712822 בערב

נותרו 8 ימים למבצע 6 תשלומים
ב"אדון"

השעור בפרשת השבוע ושמירת הלשון

יתקיים אי"ה **מחר** יום ד' בסמינר החסידי (רח' הרצוג 28) בשעה 8.15 בערב

השתתפותך זכות
ונשמח מאוד לראותך

דרוש
תורם לספר תורה
או לחלקו **"לעילוי נשמת"**
לביכ"נ של כ־50 מתפללים שאין בו ס"ת
המעונין יפנה לת.ד. 23707 ירושלים "כל תרומה תתקבל בברכה"

הקמת מצבה

במלאת שנה לפטירת אמנו, סבתנו ואחותנו היקרה

מרת **חיה שרה (סרן) חזנברגר** ע"ה

ממטרסדורף — אוסטרי"ה

נעלה לקברה להר המנוחות בחלקה החדשה בהר תמיד גוש ת"ג

אי"ה **מחר** ביום רביעי ער"ח כסלו תשמ"ט בשעה 3.30

אוטובוס יצא מפנים מאירות 1 ברחבה ליד בית הכנסת, דרך גבעת שאול בשעה 3.15

המשפחה

המופע יערך אי"ה

היום

יום ג' כ"ח במרחשון תשמ"ט
בשעה 2 בצהריים
לבנות בית ספר יסודי בארץ
באולם היכל העיר רח' יגאל אלון 61 פינת יצחק שדה 45
יד אליהו תל אביב
הסעות מאורגנות תצאנה מבתי הספר

במתח גשר ולא מכיר בבצוע בנות אנוי

נכתב ע"י סופרות חרדיות בעלות שם

מבצע חרף - הוזלה מיוחדת
לרגל יובל ה־20 לאולם

ולאחר סיום השפוצים אנו מכריזים
על מבצע הנחות למזמינים
לחדש כסלו — אדר א'

• מחירים שוים לכל כיס • תנאי תשלום נוחים
• תפריטים מגוונים • בריתות במחיר מיוחד
שמחה שכולה שמחה

אולמי מודיעין
דרך בן גוריון 20 רמת גן טל. 7527438

הסעות מהמקומות הבאים:
מבני ברק — בכל תחנות קו 54, משעה 6.00 — 5.30
מירושלים — משרד הסעות הופמן, יונה 1 בשעה 5
מאשדוד — בכל תחנות קו 315 בשעה 5.30
בחזרה פזור בשכונות

هكذا من الأصل

הד היום

בעין צופיה לוושינגטון

מ/ה. "ישראל" יוצאה זה עתה ממערכת בחירות סוערת, כשהיא עדיין נתונה בהדיפות אחרי המאבקים שנעשים על ידי שתי המפלגות הגדולות לרכוש את לבן של המפלגות הקטנות וביהדות החרדיות שבהן, כדי שיוכלו להקים ממשלה צרה, אפילו אם תהיה מבוססת על חודו של קול או שניים, ממשלה שהיא צפויה כל יום לנסיונות כדי להפיל אותה, אך אין כשמדובר זו כדי להסיח את הדעת, ממערכת הבחירות לנשיאות ארצות הברית העומדת להיערך היום ועל אף העיסוק הרב בעניינים מקומיים, צריכה ישראל לעקוב אחרי המתרחש עם מעבר לאוקינוס.

העניין שבחירות אלה מעוררות, הוא לא רק מפני שבארצות הברית קיים הקיבוץ היהודי הגדול ביותר בארצות המערב, ושני המועמדים כאחד מבקשים לכבוש את לבותיהם של בני הקהילה היהודית הגדולה, קהילה שאינה עשויה מעור אחד ובדרך כלל אפשר למצוא יהודים התומכים בשתי המפלגות ואף מתגייסים לסייע בידי אחד המועמדים, ויש לכך חשיבות. אף שיש כבר מסורת של תמיכה יהודית מאסיבית למועמד של המפלגה הדימוקרטית, ארצות הברית היא מדינת כל האפשרויות. גם התופעה המשונה לכאורה, "דמוקרטים למען מועמד ריפובליקאי" חוזרת על עצמה מדי פעם בפעם, אין כל ענין לנחש בשעה זו, כמה שעות לפני ההצבעה בכל המדינות האמריקאיות, מי יגבר על מי. כמו בישראל, אין איש שיכול להתייחס אל הסקרים שלא תמיד משקפים את המציאות, ובישראל שלפני שבוע ימים נחלו אנשי הסקרים כשלון חרוץ, גם אם ינסו לתרץ כשלון זה לסיבות טכניות. על כל פנים הוכח, כי אין ערך לכל אותם סקרים שהפכו חלק ממערכת התעמולה.

העניין שאזרחי ישראל מגלים כדי לדעת מי יהיה הנשיא הבא, נובע מתוך העובדה שישראל, אם תרצה אם לאו, תלויה במידה רבה בתמיכה כספית, בטחונית ומדינית מצד ארצות הברית, תמיכה שכבר הפכה למסורת שאינה ניתנת לערעור בכל התנאים ובכל הנסיבות, גם אם ארצות הברית משתדלת תמיד למצוא שפה משותפת עם המדינות הערביות כמו מצרים, ירדן וסעודיה, ועושה צעדים שלא תמיד עולים עין בעין עם גישתה של ישראל.

מובן מאליו שמוקדם לנחש, אם ג'ורג' בוש יהיה נשיא ארצות הברית הבא, או מייקל דוקאקיס. העובדה שעד כה יחסו של בוש לישראל היה חיובי, קשה לקבוע, כי בהיעדרו של רייגן לידו, נשיא שהצטיין ביחסו הידידותי לישראל, ימשיך בוש אותו יחס. אותו כלל אפשר לומר גם לגבי המועמד הדימוקרטי, שהוא עדיין בבחינת נעלם גדול, אולם יש להניח, כי במקרה שיבחר ינהג כפי שנהגו כל אלה אשר קדמו לו בתפקיד זה ולא יפר את המסורת של יחס חיובי לישראל כמעוז הדימוקרטיה במזרח התיכון. ונשיא זה ינסה כמו קודמיו, לקדם את ההסדרים לשלום במזרח התיכון, כפי שעשה זאת גם רונלאד רייגן, אף שלא הצליח למלא מטרה זו בתוכן מעשי. ולא משנה איזה ממשלה תקום בישראל לאחר הבחירות, בחירות שעוררו ענין רב בוושינגטון, כי בכל מקרה לא תשתנה הסיטואציה המקנה לישראל יתרון באיזור.

מכל הסיבות האמורות וסיבות אחרות שלא מנינו אותן כאן, מגלה ממשלת ישראל ואזרחיה ענין רב בתוצאות שיודעו מחר בארצות הברית, לאחר שיגלו הקלפיות. אמנם לישראל יש תמיכה מסורתית בקונגרס אולם מעמדו של הנשיא חשוב לה לא פחות, ולכן יש גם ענין גדול בתוצאות הבחירות שיהיו לאותם מועמדים העומדים שוב לבחירה, לאו דוקא מפני שיש ביניהם מועמדים יהודיים, שלא כולם עומדים לימינה של ישראל. היא זקוקה למספר גדול של חברי קונגרס, אשר בדרך הטבע יש להם השפעה על ניתוק של הנשיא גם אם אינם שייכים למפלגתו, וכן במשטר הדימוקרטי של ארצות הברית, יש גם תופעה כזו. נשיא ריפובליקאי עם רוב דימוקרטי בקונגרס, ואין מלכות נוגעת בחברתה.

אנו המאמינים כי לב מלכים ושרים ביד ה', שותפים לתקוה, כי מי שייבחר לתפקיד רם זה, יגלה יחס ידידותי לא רק ליהודים אזרחי ארצו, אלא גם למדינה שבה מצאו מקלט נרדפי השואה, הנאלצים יום יום להתגונן מפני מבקשי נפשם, שלא ויתרו על שאיפתם למחוק את מדינת ישראל מעל המפה באיזור, משימה שלא עלתה להם עד כה והיא לא תעלה בידם גם עתה בעזרת ההשגחה העליונה שעיניה פקוחות עליה כל הימים.

מנהיג סין קסיאופינג:

אינני מסוגל יותר לנהל את ענייני סין

פקין, — מנהיג סין, דנג קסי־אופינג, 84, אמר כי הוא אינו מסוגל יותר לנהל את ענייני סין בהוסיפו כי ניהול ענייני המדינה נתון עתה בידי זאו זיאנג, מזכיר המפלגה הקומוניסטית וראש הממשלה, לי פנג.

"אני כמו השמש השוקעת, אינני מסוגל יותר", אמר קסיאופינג בנוכחות עתונאים, בקבלת פנים לנשיא אורוגואי, חוזה מריה סאנגורינטי המבקר בסין.

פרשנים אמרו כי אין זו הפעם הראשונה שהוא מתאונן על קשיי תפקוד מחמת גילו המופלג. גם בעתונות הסינית הופיעו רמזים לכך שהגיע הזמן שקסיאופינג יפרוש לגימלאות.

לפני חודשיים בעת ביקורו בפקין של שר ההגנה האמריקאי פראנק קארלוצ'י, אמר קסיאופינג כי סין תומכת בבוש. היה זה מפנה מפתיע מפני שידוע היה כי ממשלת סין החליטה לא להתייצב לצידו של אף אחד מהמועמדים.

בחודש שעבר עורר סנסציה כאשר הכריז על קיום פגישת פיסגה סינית־סובייטית בעוד שנה. זיאנג פרסם הכחשה של הדברים ואמר כי סין וברה"מ חלוקות עדיין בשאלת קמבודיה.

לדעת הפרשנים, קבלות הפנים שעורך קסיאופינג למנהיגים זרים המבקרים בסין עומדות בסתירה להודעתו בדבר כוונתו לפרוש. (ע"צ)

60 אלף מכוח המתנדבים האיראנים נהרגו במלחמה

ניקוסיה — איראן הודיעה כי 60 אלף חברים בכוח המתנדבים שלה "באסיג'" נהרגו במהלך 8 שנות המלחמה עם עירק.

מוחמד עלי רחמני, מי שעומד בראש יחידת הבאסיג' במשמר המהפכני האיסלמי, ציין כי 4 מי־ליון מתנדבי באסיג' שירתו בח־זיתות "והם הקריבו 60 אלף קדושים במהלך 8 שנים של הגנה קדושה".

יצויין כי סוכנות הידיעות האירנית הרשמית מסרה בחודש ספטמבר כי במהלך המלחמה נהרגו 123,220 אנשי צבא יחד עם 11,000 אזרחים שמצאו את מותם כתוצאה מהתקפות מהאויר.

כוח מתנדבים זה ויחידות אח־רות של המשמר המהפכני נשאו על שכמם את עיקר מעמסת הלוחמה שבאה לקיצה בהתאם להסכם הפסקת אש מה־20 באוגוסט. הצבא הסדיר, שסוהר מק־ציניו הבכירים לאחר הדחת השאה ב־1979, מילא בדרך כלל תפקיד משני בלבד.

מתנדבי הבאסיג' התייצבו לעתים קרובות בראש הכוחות שתקפו בגלים, שלעתים קרובות נהגו כמו מתאבדים. הפעלת "גלי אדם" של אנשים המוכנים לכל במהלך ההתקפות איפיינה מי־תקפות אירניות רבות בתחילת המלחמה. (ע"ר)

שלוש רקטות נורו על קאבול

מוסקבה — שלוש רקטות נורו ביום ראשון על קאבול, בירת אפגאניסטאן — מסרה סוכנות טאס.

לפי שעה, לא ידוע אם נגרם נזק ואם היו נפגעים. הרקטות נורו על ידי המורדים, הודיעה הסוכנות. (ע"צ)

נמשכים מעשי הרצח בפאנג'אב

הודו — קיצוניים סיקים הרגו אתמול שבעה בני אדם נוספים במדינת פאנג'אב שבצפונה של הודו — על כך נמסר מחוגי הבט־חון.

הקיצוניים, אשר הרגו כחמי־שים בני אדם בפיגועים שונים ביום ו', ערכו אתמול התקפות נוספות במחוזות אמריצר, גורד־אספור ובאטינדה.

היום הבחירות לנשיאות ארצות הברית:

בוש מוביל בסקרים בהפרש ניכר

קבוצות של יהודים קוראים לתמוך בשני המועמדים

וושינגטון — סקרי דעת הקהל האחרונים בארה"ב הראו צמצום פערים בין בוש לדוקאקיס אולם בוש עדיין מוביל בפרוש ניכר.

סקר אן.בי.סי־וול סטריט ג'ורנל הראה כי היתרון של בוש ירד מ־9 אחוז לפני שבועיים ל־5 אחוז, 48 נגד 43.

אולם סקר אי.בי.סי־וושינגטון פוסט, אף הוא מסוף השבוע, הראה כי בוש מוביל ביתרון גדול של 54 אחוז נגד 44 אחוז לדוקא־קיס.

סקר סי.אן.אן.־יו.אס.אי טודיי, אף הוא מסוף השבוע, הראה כי בוש מוביל עם 55 נגד 44.

סקר גאלופ נתן אף הוא לבוש יתרון של 53 נגד 41 אחוז.

שני המועמדים ממשיכים במסע בחירות ללא הפוגה והמא־בק ביניהם החריף ערב הבחירות שיתקיימו. בוש, על אף יתרונו בסקרים החריף את התקפותיו על יריבו ובאסיפת בחירות בקליפור־ניה הוא אמר: אם הוא אינו יכול לעמוד בחום מסע הבחירות, לע־זאזל, שיצא מן המטבח".

הנשיא ייבחר על ידי חבר אלקטורים

וושינגטון — מבחינה מכנית הנשיא הבא של ארה"ב לא ייבחר ישירות על ידי המצביעים, אלא על ידי 538 חברי "קולג' האלקטורים" מוסד שהוקם במאה ה־18.

האמריקאים יבחרו למעשה אלקטורים המחוייבים לתמוך באחד משני המועמדים. אלקטורים אלה אינם ידועים ביותר לציבור הרחב.

כדי לזכות בתפקיד הנשיא, זקוק מועמד לרוב פשוט של 270 קולות בקולג' האלקטורים.

פרט למדינת מיין, המאפשרת חלוקת ארבעת הקולות של האלקטורים ביחס של שלושה לאחד, מי שזוכה בתמיכת רוב הבוחרים במדינה מסויימת, מקבל את קולותיהם של כל האלקטורים.

האלקטורים מתחלקים ל־50 מדינות ולחבל קולומביה בהתאם לאוכלוסייה. לקליפורניה המספר הגדול ביותר של אלקטורים — 47.

האלקטורים יחליטו מי המועמד שלהם לנשיאות בבירות של 50 המדינות ובחבל קולומביה ב־19 בדצמבר. הקונגרס יאשר את התוצאות בשבוע הראשון של חודש ינואר.

באורח תיאורטי יכול מועמד לזכות ב־270 הקולות הדרושים לו על ידי כיבוש 12 המדינות הגדולות ביותר מבין ה־50. לכן מרכזים מועמדים את מאמציהם במדינות הגדולות.

זה קרה כבר שלוש פעמים — לאחרונה ב־1888 — שהאיש שקיבל רוב הקולות במדינה לא נבחר כנשיא ארה"ב, מפני שלא ריכז את המספר הדרוש של קולות אלקטורים. (רויטר־עתי"ם)

ספק במהימנות הסקרים

דוקאקיס הטיל ספק במהימנות הסקרים ואמר בראיון טלוויזיה: "עדיין ימים חשובים לפנינו".

הוא אמר כי "לא סיכומי הסק־רים מדאיגים אותי אלא ההחלטה שיקבלו אנשים רבים שטרם הכ־ריעו, כאשר יכנסו לתא ההצב־עה".

דוקאקיס החל את מסע הבחי־רות שלו ביום שני באומרו: אני מריח נצחון באוויר".

אך, כאמור, מכל הסקרים עולה שבוש מקדים את דוקאקיס. סקר אי.בי.סי. הראה כי אם בוש ינצח בכל 41 מדינות המפתח, הוא יקבל רוב של 439 נגד 30 לדוקאקיס בחבר האלקטורים הבוחר את הנשיא.

מנהל מסע הבחירות של בוש, לי אטווטר אמר בבטחון: "הסק־רים שלנו מראים כי לסגן הנשיא יש יתרון נוח אולם אין אנו יושבים על זרי הדפנה. לא ננוח עד שיי־סוכמו הקולות. יש עדיין כמה מדינות חשובות שהתחרות בהם צמודה".

מנהיגים יהודיים קוראים לתמוך בדוקאקיס ובבוש

ניו יורק — שתי קבוצות של מנהיגים יהודיים אמריקאיים פנו בקריאות לציבור לתמוך בשני המועמדים.

תומכי בוש, שפירסמו הצהרה בסוף השבוע שעבר, טוענים כי סגן הנשיא ימשיך במדיניות של הנשיא רייגן, שהוכיח את יחסו הטוב לישראל בענין הבטחון, השלום ונושאים כלכליים.

על ההצהרה חתמו 20 ממנהיגי יהדות ארה"ב וביניהם הסנטור לשעבר ריצ'רד סטון, דמוקרט מפלורידה וחמישה יושבי ראש לשעבר של ועידת נשיאי הארגונים היהודיים הגדולים.

פחד מאנטישמיות

כמה מבין המנהיגים היהודיים התומכים בבוש, וביניהם דמוקר־טים, הודיעו כי הם מודאגים נוכח ההתרחשויות בועידת הדמוקר־טים. הצהרותיהם מתייחסות לתפקיד שימלא המנהיג השחור ג'סי ג'קסון במפלגה הדמוקרטית. רפובליקאים יהודים מאשימים אותו בעמדה פרו ערבית ואולי אף אנטישמית.

על תמיכתם בדוקאקיס הודיעו חברי קבוצה חדשה, המופיעה תחת השם מועצת ההנהגה היהו־דית. ארגון זה פרסם מודעה על עמוד שלם בעתון "ניו יורק טיי־מס" ב־31 באוקטובר.

במודעה זו כלולה התקפה על בוש על רקע יחסו לישראל. המודעה מציינת כי הוא תמך בכל עיסקת נשק גדולה שארה"ב ביקשה לעשות עם מדינות ערב.

המודעה מצביעה על הצהרתו של דוקאקיס שלעולם לא ינטוש את ישראל. היא גם מזכירה את עמדתו של דוקאקיס התומך בהפ־רדה בין הכנסיה למדינה ומתנגד לאנטישמיות. בהקשר זה מצביעה המודעה על כך שבוש תומך בא־ונגליסטים ג'רי פולבל ופט רוב־רטסון וכן באחרים הנמנים עם הימין הקיצוני.

בין 42 חותמי המודעה — אחד מיושבי הראש של ועידת הנשיאים האוורד סקווארדרון מי שהיה נשיא הקונגרס היהודי האמריקאי תיאודור מאן ופיליפ קלוצניק, מי שהיה נשיא בינלאומי של בני ברית ושר המסחר בממשל של הנשיא בימי קארטר.

סקרי דעת קהל מראים שעל אף פניות של רפובליקאים, יש להניח ש־80 אחוז מבין היהודים יצביעו בעד דוקאקיס ורק 20 אחוז בעד בוש. (עסט"א)

לאחר כשלון נסיון ההפיכה:

הצי ההודי גורר את ספינת שכירי החרב לאיים המלדיווים

מאלה — אניות מלחמה של הצי ההודי גררו את ספינת שכירי החרב בחזרה לאיים המלדיווים שם יעמדו למשפט על נסיון הפיכה שלהם שכשל בסוף השבוע שעבר.

ממאלה, בירת המאלדיווים נמסר כי 140 שכירי חרב נוספים נעצרו שם.

אניות הצי ההודי החלו לגרור את אנית המסע "פרוגרס לייט" לאחר שמלחי קומנדו של הצי ירדו על סיפון האניה ממסוקים והשתלטו עליה. האניה במעמס של 5,000 טון נחטפה על ידי שכירי החרב ביום שישי שעבר בנמל מאלה והם ביקשו להימלט בה לאחר שנסיון ההפיכה שלהם נכשל.

פקידים בניו דלהי מסרו כי 46 שכירי חרב שנמלטו עם הגיעם למלדיווים של 1,600 צנחנים הו־דים, הרגו 4 בני ערובה ופצעו 15 מהם לפני שנכנעו לצנחנים ביום ראשון.

בינתיים מחזיקים 140 תושבים מלדיווים ואזרחי סרי לנקה מבין שכירי החרב והם נחקרים בקשר לנסיון ההפיכה הכושל. יחידות צבא מקומי והודי ממשיכים לחפש אחרי שכירי חרב שנמלטו בטרם נמצאו.

ידיעות ראשונות העלו כי מה־בית שכירי החרב גויסו בסרי לנקה. הם מצאו מחבוא בשרשרת האיים המלדיווים.

מייג'ר מחומד זהיר משירות הבטחון המלדיווי מופקד על החקירות המתנהלות בבירה מאלה. הוא אמר כי אזרחי סרי לנקה, שרבים מהם עובדים בבתי מלון באיים המשמשים אתרי נופש ותיירות, נחקרים ובינתיים לא קיבלו רשות לעזוב.

הצי ההודי הודיע בינתיים כי הופסקו החיפושים באוקינוס ההודי אחר אניות נוספות של שכירי חרב. בהודעה נאמר: "החיפושים הופסקו. עד כמה שאנו יודעים לא היתה אניה נוס־פת".

נשיא המלדיווים מאמון עבדל גיום, אמר במסיבת עתונאים כי שכירי החרב "יעמדו לדין". הוא נמנע מלומר אם יצפו להם עונשי מוות לכשיורשעו.

שכירי החרב נמלטו לאחר שהודו שלחה יחידות צנחנים לעזרת גיום. הוא פנה בעזרה להודו בעיצומו של נסיון המרד ביום חמישי שעבר.

שכירי החרב תפסו 27 בני ערובה ונטלו אותם עמם לאניה "פרוגרס לייט" שעגנה בנמל מאלה. הם הורו לרב החובל להפליג לסרי לנקה. האניה נפגעה על ידי אש הכוחות ההודים בעת שהרימה עוגן והפליגה לים.

פקידים במאלה מסרו כי שבעה מתוך בני הערובה היו זרים וביניהם שני צרפתים וכמה פיליפינים. 15 בני ערובה פצועים הועברו במסוקים לבית חולים בחוף הזה. בין הפצועים שר התחבורה והס־פנות אחמד מוג'וטאבה.

מלחי הקומנדו שהשתלטו על האניה לא נתקלו בהתנגדות. קצין בצי ההודי מסר כי אנשי הקומנדו עלו על האניה לאחר שהפריגאטה "גודאוארי" ירתה יריות אזהרה בתותחיה מעל אנית המסע ומטוס ללחימה בצוללות ירה מספר טי־לים בכיוונה.

באותו זמן ירדו מלחי הקומנדו ממסוקים. שכירי החרב עלו לסי־פון עם כלי הנשק שלהם, ביניהם מנהיגם עבדאלה לוטופי וסגנו נאסר.

כאמור, שכירי החרב לא גילו התנגדות ולא היו אבידות בקרב מלחי הקומנדו של הצי. גם בעת הפעולה הצבאית הקצרה במאלה וסביבתה לא היו אבידות לכוחות ההודים.

הנשיא גיום אמר כי שמונה מחיילי צבא המלדיווים וארבעה אזרחים נהרגו ביחד עם שלושה שכירי חרב.

אירן תשתתף בועידה בינלאומית לנושא הנשק הכימי

פאריז — אירן תשתתף בו־עידה בינלאומית לענייני הנשק הכימי, האמורה להיערך בפאריז מה־7 עד ה־11 בינואר 1989 — על כך מסר רדיו טהרן.

סגן שר החוץ האירני מוחמד ג'אוואד לאריג'אני הודיע כי הר־פובליקה האיסלמית מוכנה "לשיתוף פעולה מלא כדי להבטיח הצלחת ועידה זו". הוא הוסיף כי אירן "הקורבן הראשי של הנשק הכימי" במהלך 50 השנים האח־רונות, היא "רגישה ביותר" באשר לתוצאות של ועידת פאריז. (ע"צ)

מנהיגי לוב, גאנה ואוגנדה התכנסו בלוב

ביירות — מנהיג לוב מועמר קדאפי נפגש עם נשיא אוגנדה יושבוי מוסוביני ועם מנהיג גאנה ג'רי ראולינגס — מסרה סוכנות הידיעות הלובית.

לא נמסרו פרטים על הפגישה. בהודעה רק נאמר כי מוסוביני ור־אולינגס דיברו על אחדות אפריקה ועל הצורך לקיים דיונים בין אפ־ריקנים על בעיות היבשת ובעיות בינלאומיות.

לפי הידיעה, הגיעו המנהיגים לנמל סירטה בצפון לוב ביום ראשון בערב. (רויטר עתי"ם)

המורדים באפגניסטן ממשיכים בהרג

איסלמאבאד — 34 אנשים נהרגו ו־38 נפצעו בסוף השבוע על ידי טילים שנורו על ידי לוחמי הגרילה האפגניים — על כך דיוו־חו רדיו קאבול.

30 אנשים מצאו את מותם ועשרה נפצעו כאשר טיל פגע באוטובוס בקירבת העיר קאנד־האר באיזור הדרומי־מערבי של אפגניסטאן — ציינה תחנת השי־דור.

טיל נוסף פגע באוטובוס בחבל פאראזן, צפונית מקאבול, 22 אנשים נפצעו.

5 טילים פגעו באיזורים שונים של קאבול וגרמו למותם של 4 אנשים ולפציעתם של שישה. בשידור נאמר כי ההתקפות נערכו על ידי "קיצונים פושעים". במלים אלה משתמשים אמצעי התקשורת האפגניים בהתייחסם למורדים הלוחמים נגד הממשלה הנתמכת על ידי בריה"מ בקאבול. (ע"ר)

הסכם לסיום הלוחמה בין המיליציות היריבות בלבנון

ביירות — המיליציות היריבות של השיעים בלבנון החליפו ביניהם 20 שבויים במסגרת הסכם לסיום פעולות האיבה — מסרו מקורות המקורבים למי־ליציה השיעית.

הבריגדיר הסורי עלי האממה, תיווך בהסכם בין המיליציה השיעית "אמל" הפרו־סורית לבין ארגון חיזבולה הנתמך בידי אירן.

20 הלוחמים נתפסו במאי בעת הקרבות בין "אמל" לחיזבולה על השליטה ברובעים הדרומיים של ביירות. (ע"ר)

יותר מ־600 הרוגים ברעידת אדמה בסין

פקין — מספר ההרוגים של רעידת האדמה, אשר זיעזעה ביום א' את דרום מערב סין, עלה עד ליותר מ־600 — נאמר בהודעה ששודרה על ידי הרדיו הממלכתי.

מרכז הרעש, שהיה בעוצמה של 7.6 מעלות בסולם ריכטר, נקבע בחבל לאנקאנג של מחוז יונאן לאורך גבול בורמה.

אחד הכבישים היחידים המקשרים בין מחוז לנ־סאנג ומחוז יונאן נקטע. היתה זו רעידת האדמה השניה שפגעה בסין במהלך מספר ימים.

"המצב מאוד לא ברור. התק־שורת ההתקשרות כאן מאוד דלים", אמר פקיד בכיר בלנסאנג בשיחה טלפונית.

לנסאנג הוא מחוז נידח וכלכלית מפותח המיושב על ידי מיעוט אתני הנקרא לאהו. מדענים ציינו כי המחוז נמצא במרכזו של "שי־בוש סייסמולוגי" ועוברות עליו הרבה רעידות אדמה.

זעזועים רכי עוצמה מרעידת האדמה האחרונה הורגשו בעיר קונמינג במרחק 400 ק"מ ממוקד הרעש. לא נמסר על נזקים. (ע"צ ורויטר עתי"ם)

סעודיה עושה מאמצים להצלחת קרטל אופ"ק

בחריין — העתון הסעודי אלג'זירה כתב כי הממלכה הסע־ודית פועלת באורח נמרץ להצלחתו של ארגון המדינות מייצאות הנפט אופ"ק.

"כל אחד יודע כי סעודיה עושה מאמצים גדולים להצלחתו של הקרטל", כתב העתון.

"המהומה בשוק הנפט העולמי היא תוצאה של החלטות שקיבלו כמה מדינות חברות שביקשו לנצל לטובתן את הקורבנות של סעודיה למען יציבות מחירי הנפט".

סעודיה טענה כי היא שומרת על המכסה שנקבעה לה על ידי אופ"ק 4.3 מיליון חביות ליום למרות כי מדינות אחרות, למשל הקרטל, עברו את המכסה שלהם והציפו את השוק ובכך גרמו לי־רידות מחירים.

מקורות בתעשיית הנפט ציינו כי מזה כמה חודשים מתעלמת סעודיה מן המכסה והיא שואבת נפט בכמויות גדולות עד ל־7 מי־ליון חביות ליום באוקטובר בנסיון לאלץ את יתר חברות קרטל אופ"ק להסכים על תכנית הפקה חדשה.

התפוקה הכוללת של אופ"ק ביום נאמדת ביותר מ־21 מיליון חביות ליום, שני מיליון יותר מן הביקוש לנפט של אופ"ק. בעקבות שאיבת היתר ירדו מחירי הנפט ב־7 דולר לחבית מתחת למחיר הרשמי של 17.42 דולר.

שר הנפט הסעודי הישאם נאצר ציין בשבת כי סעודיה מצפה לתוצאות חיוביות מישיבת שרי הנפט של אופ"ק ב־21 בנובמבר בוינה שם אמורים להתקיים דיו־נים על הסכם תפוקה ומחירים חדש.

נאצר הביע תקוה כי בישיבה ייקבע מחיר לשנתיים עד שלוש שנים ותבוא יציבות בשוק לתועלת הכל. (רויטר עתי"ם)

גרמניה "לא תעניש" את ישראל

בון — גרמניה המערבית נקטה בצעדים כדי להרגיע את ישראל ולהודיע לה כי אין כוו־נתה "להעניש" על תוצאות הבחירות בשבוע שעבר, שיצרו אפשרות להקמת ממשלה בראשות הליכוד ובהשתתפות מפלגות דתיות.

צעדים אלה היו דרושים מאחר שהלמוט שפר, סגן שר החוץ המערב גרמני, הודיע בשבוע שעבר שבון תשקול צמצום הסיוע הכלכלי לישראל, המגיע עתה ל־140 מיליון מארקים לשנה וצעדים אחרים כדי להשפיע על התהוו־תה.

פקידים מערב גרמניים אמרו לדיפלומטים ישראליים בבון ששפר לא הוסמך על ידי שר החוץ האנס דיטריך גנשר להשמיע הצהרה זו.

הפקידים הוסיפו ואמרו שבון אינה מתכוונת להפעיל לחצים על ישראל. (עסט"א)

סכסוך גבולות בין דרום תימן וסעודיה

ביירות — סכסוך גבולות פרץ בין רפובליקת דרום תימן לבין סעודיה בגלל חדירת אזרחים מדרום תימן לסעודיה.

תקרית הגבול שכמעט גרמה לסכסוך מזויין בין שתי המדינות, פרצה בחודש אוקטובר אך נודע עליה לא מכבר — מוסר העתון הלבנוני "אל־מוסתקבל".

לאחר התקרית שיגרה דרום תימן שליח לסעודיה, כדי להבהיר לה שאין לסכסוך אופי פוליטי, אלא רק בטחוני.

במהלך ביקורו של שר המדינה הסעודי מחמד אבראהים אלמס־עוד בעדן, הוא השתתף בטקסים לרגל יום הריפובליקה.

סכסוכי הגבול גם נדונו בין שר הפנים של דרום תימן לבין עמיתו הסעודי, בזמן שזה ביקר שם. (עתי"ם־מזרח)

מסורב העליה בוריס צ'רנובילסקי יצטרף כנראה למסעו של סאחרוב

ניו־יורק, — מסורב העליה, בוריס צ'רנובילסקי, קיבל כבל הוראה רשות מהשלטונות הסובייטים לצאת לארה"ב שם יצטרף לאנדריי סאחרוב.

לין סינגר, ראש המועצה למען יהודי בריה"מ בלונג איילנד, אמר כי, נסיעתו של צ'רנובילסקי אושרה על ידי השלטונות הסובייטים והוא ייצא את בריה"מ ב־11 בנובמבר ויצטרף אל סאחרוב.

השניים ישתתפו בכנס של הקרן הבינלאומית להישרדות האנושות, שסאחרוב עומד בראשה. הכנס יתקיים בקיימברידג', מאסאצ'וסטס.

עוד סיפר סינגר כי, סאחרוב התנה את מסעו בהצטרפותו של צ'רנובילסקי. בוריס צ'רנובילסקי, מהנדס אלקטרוניקה, היה אסיר מצפון לשעבר ומסורב עלייה מזה 12 שנה. מייקל דוקאקיס העלה את ענינו בפגישתו עם שר החוץ הסובייטי אדואורד שווארדנאדזה בחודש שעבר.

לדברי סינגר, בלה גולקו, אשתו של מסורב העליה ולאדימיר קיזליק, קיבלה אף היא אשרת יציאה מבריה"ם ותצא לארה"ב בשבוע הבא לבקר את הוריה. (ע"סטא)

"אל־צאעיקה" הודה באבידות בהיתקלות עם צה"ל

ביירות — ארגון הטרור הפרו־סורי אל־צאעיקה הודה ביום שני כי כמה מאנשיו נהרגו בהיתקלות עם חיילי צה"ל בדרום לבנון.

עוד נאמר בהודעה כי מספר חיילים וקצינים ישראליים נהרגו כאשר שיירה הותקפה מן המארב סמוך לנאקורה ביום ראשון. בקרב שנמשך כשעה לטענת אל־צאעיקה נהרגו מספר חברי הארגון.

מקורות צבאיים בישראל הכ־חישו שחיילים ישראליים היו מעורבים באירוע.

המקורות מסרו כי המחבלים השליכו רימון על חיילי צה"ל ונמלטו בסירה קטנה לאחר שש־לושה מאנשיהם נהרגו. לא היו נפגעים לצה"ל. (רויטר־עתי"ם)

ממראות ההרס של הפצצת חיל האויר שלשום על מעוז של אבו נידאל בצידון (סי"ץ)

קדאפי: בידי מסמכים על פרשת אירנגייט ובני הערובה

ניקוסיה — מנהיג לוב מועמר קדאפי הודיע כי בידיו מסמכים המתייחסים לפרשת אירנגייט, לסחר הסמים, לעיסקות נשק ולבני הערובה.

בהודעה שפורסמה על ידי סוכנות הידיעות הלובית הרשמית, מציין קדאפי כי מסמכים אלה הועברו אליו על ידי פנמה, מדינות מזרח אירופה ומדינות ערביות ואיסלמיות.

קודם לכן אמר קדאפי כי אם יפורסמו מסמכים אלה הם עלולים לשנות מן היסוד את תוצאות הבחירות בארה"ב. עם זאת אמר כי לא יפרסם את המסמכים "כדי לתת סיכוי ליורשו של הנשיא רייגן". "אני רוצה לראות אם הנשיא החדש ישנה את מדיניות ארה"ב כלפי ארצי וכלפי מדינות העולם השלישי" הוסיף ואמר.

קדאפי תובע בין השאר מהנשיא שייבחר ביום ג' בארה"ב "שלא יתערב בסכסוך הישראלי־ערבי" ושלא ימנה "כמקובל" מזכיר מדינה יהודי, בשירותה של ישראל. (ע"צ)

מיום ליום

☆ ראיה נכוחה

בעוד רוב הכותבים בעתונים החילונים זוממים וקוצפים ואינם מסוגלים להסתיר את קיצפם על ההכרעה הדימוקרטית בבחירות, לפיה זכו המפלגות החרדיות ב־13 מנדטים, כותב העתונאי הותיק, מר שמואל שניצר, דברים נכוחים למדי על עצם התופעה והמניעים לכך. אמנם, גם הוא אינו מביע שמחה ואושר מיוחד על התוצאה, אבל הוא יודע, לפחות, להצביע על סיבה מרכזית. כדלהלן:

"זה זמן רב יש לשומרי המצוות הרגשה קשה של עלבון. הם חשים שהם הולכים ונדחקים לפינה על־ידי גורמים פוליטיים חילוניים, המנהלים מערכה נגד הדת וכל אשר היא מייצגת. יש כאן תהליך של דלגיטימציה של האמונה כגורם המצדיק התא־רגנות פוליטית... הדבר מוצא את ביטויו הרצוף באמצעי התק־שורת. בעצם התפיסה, שכל שותף זעיר בכל קואליציה רשאי להציג תביעות פוליטיות ואזוריות משלו. אבל שותף דתי, זה הטבע מילוי דרישות בתחום הדת, עוסק בסחטנות. כותבי מאמרים פוליטיים וקריקטוריסטים מרשים לעצמם חופש־ביטוי בהת־ייחסותם לדת ולדתיים, בשיעור שאינו מקובל כלפי גורמים חילוניים, גילוי זילות וגנות כלפי דתיים נהפכו לחלק משיגרת חיינו. הם אינם אנשים הדבקים בעקרונות, הם תומיניסטים. ספילים, 'שחוהים', כאן אין כללים ואין מיגבלות, אין אתיקה מקצועית ואין חובה לנהוג כבוד בבר־פלוגתא.

"אני סבור שאנו עדים לתחילתה של התארגנות פוליטית, הבאה כתגובה על מיתקפה שבשנים האחרונות לבשה ממדים מדאיגים — מדאיגים לא רק את הציבור הדתי אלא גם כל מי שחרד לאחדות העם בישראל. יש ויכוח נוקב בין ציונים לחרדים: אבל גידוף והכפשה אינם טיעונים. הם מחוללים שינאה: הם כורים תהומות. בבחירות של 1988 דרך הציבור הדתי את שריריו הפוליטיים והפגין כוח, שזה זמן לא רב בא לידי גילוי כה מרשים. באורח מפתיע לא פגעה פלגנותו של הציבור הזה בהפגנת־כוח זו. תחת דגלים שונים ונפרדים התגייסו המוני שומרי מצוות למאמץ אלקטורלי וזה הניב פירות לא־צפויים ושינה את המפה הפוליטית"...

☆ עוד היבט

אין שיעור למספרם של המאמרים שמתפרסמים בעתונים הכלליים, העוסקים כולם בהבעת הסכול ומרירות לנוכח עלייה בכוחו של הציבור החרדי. יש מהם שמנתחים את ההופעה גם במובנה הפנימי, לנוכח התהפוכה הגדולה שנוצרה, באשר הכוח החרדי הוא כיום יותר מכפול לעומת הכוח הדתי־לאומי, ההיפך הגמור ממה שהיה בעבר, גם בכנסות שבהן היו 18 נציגים דתיים, אבל ביחס הפוך: 12 דתי"ל ורק 6 חרדיים.

מקורה של תופעה זו הוא במשבר במפד"ל. שהחל לפני כ־8 שנים, כאשר אז ירדה במחצית כוחה, והוא עדיין נמשך ביום. כאשר רוב מצביעיה המסורתיים לא חזרו אליה. ויש להניח שחלק מהם נמצאים כיום במסגרתן של מפלגות חילוניות. בשל האופי הלאומי החזק שלהם. אילו חזרו המצביעים הללו למפד"ל. כי אז היה הכוח הדתי בכנסת מונה היום כ־25 מנדטים.

אבל מבחינת ההיבט הכללי, יש כאן לקח נוסף. לא רק שנתוספו מצביעים דתיים וחרדיים, אלא גם בא לידי ביטוי בבחירות הללו ההעדר המופגן של מאות אלפי חילוניים. על כך כותב אתמול ב"מעריב" הסופר חיים גורי: "מאות אלפי מצביעים חילוניים נעדרו ביום הבחירות מהקלפי מפני שירדו מארצם. בעוד ההיסטוריה נקבעת לפי הנשארים"...

☆ עודם מדברים!...

רק לפני שבוע היו בחירות בארץ. קרוב ל־80 אחוז מאזרחי המדינה קבעו בפתקי ההצבעה שלהם מה שקבעו. הם ביטאו דיעה ברורה, מי בעד כיוון זה בפוליטיקה הישראלית, ומי בעד כיוון אחר. בבחירות הללו לא הופיע ולא נראה גוף שקורא לעצמו "חוקה לישראל". איש לא שמע עליו ועל פרופ' רייכמן שמדבר בשמו. בזמן הבחירות, הזמים שבהם פונים לציבור בבקשה שיבטא את דעתו, נעלם האיש ונעלם החוג שלו. הוא לא היה.

והנה, עכשיו, פחות משבוע לאחר שהיו הבחירות — הוא כבר שוב מופיע ומשמיע את דבריו, כאילו לא היו בחירות. או כאילו הבחירות לא היו הזדמנות גם בשבילו לנסות ולהוכיח כמה מאזרחי המדינה מוכנים להתגייס עמו ולהצביע בעד הרפורמות שהוא מציע, "חוקה לישראל" ושינוי שיטת הבחירות. שני עניינים מאנב, ההתנתכות מאנד הסודיים, הם מאוד מסוכנים מבחינתנו ומבחינתה של הדימוקרטיה בכללה. האיש לא העיז להעמיד את עצמו לבחירות. ואולי משום שידע בדיוק מה הם הסיכויים האמיתיים שלו בקלפי: ואז הוא נוקט בתחבולה אחרת: בימי הבחירות הוא מתחבא לו, אבל מיד לאחר הבחירות הוא שוב צץ, ושוב מדבר על "הסכנה לדימוקרטיה". או הצורך ב"תיקון הדימוקרטיה", והוא כבר מאיים בעריכת "הפגנה המונית" בכבר מרכזית בתל־אביב. כדי להעלות את הצעותיו.

תמוה שלמותר לציין את המופרכות בכל הופעתו של חוג זה. גם אם העתונות החילונית שוב חוזרת להקדיש לו מקום נרחב להזהיר־לבו. לא "תיקון" לדמוקרטיה מצוי באמתחתו, אלא דבר הסותר את הדימוקרטיה ואף חותר תחתיה.

☆ שאלה נכונה

ממשלת "האחדות" הפכה כבר לממשלת־מעבר, אבל במה שנוגע למריבות והתכתשויות בין שרים, היא דוקא נשארה במלוא התוקף שלה. שלשום, בישיבת הממשלה, חזר על עצמו המחזה הלא־מכובד של חילופי מהלומות מילוליות, הפעם בין השרים רבין ושרון, דבר שאין בו להוסיף כבוד, לא לממשלה ולא לאנשים המעורבים בכך.

האולם, השאלה שנשאלה והביאה לאותה התכתשות. כמדומה היתה במקומה ואף הגיונית. היה זה השר יגאל הורוביץ, שפנה לשר הבטחון בשאלה, למה זה נמנעו מפרסום תמונתו של האוטובוס החרוך בו נשרפו בצורה כה טראגית אם ושלושת ילדיה. השאלה היתה במקומה. מפני שבאותו זמן שבו ממלאים גורמים עוינים את כלי־התקשורת בעולם כולו בתמונות שמגמתן להעליל על חיילי צה"ל עלילות של "התעללות ודיכוי". היה ראוי לפרסם תמונה המצביעה על הזוועה האמיתית של ארגוני המחבלים, שאינם חסים אפילו על אשה ועולליה הרכים.

שר הבטחון נטל על עצמו את האחריות לאי־הפרסום, וספק אם נימוקיו בשר שרון יש בהן כדי לנמק ולהסביר זאת, למה להשאיר את הזירה רק לאויבי ישראל, באשר ניתן להציגם בדמותם הרצחנית האמיתית, לאחר הטרגדיה הנוראה שקרתה?

☆ עמדה תמוהה

שרי המפד"ל היו המאוכזבים העיקריים מ"ממשלת האחדות" הלאומית, הגם שכל הציבור הדתי החרדי היה נפגע גדול ממנה. למפד"ל היתה הפגיעה יותר קשה, משום שהיא היתה אחת מיוזמות הקמתה של אותה ממשלה, שמעט מן האחדות היה בה, אבל פגיעתה באינטרסים הדתיים היתה קשה ביותר.

הסיבה היא פשוטה, ואינה חייבת לנבוע אפילו מרע־לב וממגמות מרושעות, הגם שכאלה קיימות, כידוע, במפלגות אנטי־דתיות. הסיבה היא פשוטה, משום שממשלה גדולה, הנהנית מרוב מאסיבי, אינה זקוקה לקולות המפלגות הקטנות, וכך לא רק שאין היענות לדרישות המתחדשות במהלך התקופה, אלא אפילו מתכחשים להסכמים, הבטחות והתחייבויות שניתנו בחתימה מלאה.

משום כך תמוה ביותר הדבר, שהמפד"ל חוזרת על השגיאה הזו ומתחילה שוב להוסיף לרעיון של הקמת "ממשלה רחבה". את מי זה ישרת ולמי זה יוסיף? הממשלה עצמה תסבול שוב מכפילות פנימית וסיסמת ה"אחדות" תישאר רק בגדר סיסמה מזוייפת, בעוד שהציבור הדתי שוב יסבול מאי־מילוי תביעות או מהמשך הכרסום בסטטוס־קוו ובבמה נושאים עקרוניים חיוניים ביותר.

☆ מנהג אלילי

מבוכה קשה קיימת עתה בתנועת "הקיבוץ הארצי" של "השומר הצעיר", לאחר שנחשפה פרשה אפלה של קיום טכסים אליליים במוסד החינוכי "אשורת", הפועל באחד הקיבוצים. בטקס הזה כופים על חניכים חדשים לעמוד במעשים משפילים ומבישים במסגרת מה שמכונה "טקס החניכה", באשר הדבר מנומק ב"חישולי" הצעירים עם התקבלם לאותה מסגרת חינוכית.

ה"טקס" כולל התעללויות משפילות. כגון: טבילה בזבל. הס־תאבות בזוהמה, קשירה בחבלים וכדומה, בשאת כל אלה מבצעים התלמידים הותיקים מבוגרים, שלמעשה "גומלים" עתה לצעירים מהם מה שעוללו להם בעבר... כל זה קורה במסגרת חינוכית שבה מדברים, כמובן, על "פתיחות", "קידמה" ומטיחים ביהודים שומרי־תורה עלבונות על "פיגור" ואף גרוע מזה.

התנועה הקיבוצית, שהתפארה בשנים קודמות בתור "פאר היצירה" של החברה החילונית והעובדת, מידרדרת בשנים האחרונות במדרון. היא סובלת מנטישת צעירים בממדים נרחבים, מירידה מן הארץ כל הרבה מהם. תופעות של סמים, נשואי־תערובת ועוד ועוד בעיות קשות המצביעות למעשה על פשיטת־רגל חינוכית ואידיאית. הפרשה שהתגלתה באותו מוסד חינוכי מצטרפת לכל התופעות האחרות, וההתכחשות לכל יסודות מורשת האומה, מביאה בסופו של דבר להידבקות במנהגים אליליים בעלי אופי פרימיטיבי מובהק.

אירועים פוליטיים

אגודת ישראל הפסידה מנדט בגלל חוק באדר-עופר

יתכן שהסכם עודפים היה מקנה לה מנדט נוסף, למרות החוק

עכשיו, כאשר סיכומי ועדת הבחירות מונחים לפנינו, אפשר לערוך ביותר קלות את חשבון הקולות, כתחילים לחוק באדר עופר. חשבון זה, כפי שנעשה ע"י אחד המומחים הגדולים לחוק, עו"ד שלמה סופר, מוכיח, כי גם הפעם, כמו בבחירות בתשל"ד, הפסידה אגודת ישראל מנדט שלם בגינו.

אם מורידים ממספר הקולות הכשרים (1,283,123) את מספר הקולות של הרשימות שלא עברו את אחוז החסימה (58,727), נקבל סך של 2,224,396 קולות. חלוקת מספר זה ל-120 נותנת את המודד של 18,536 למנדט.

חלוקת קולות ראשונה של המפלגות, בהתאם לתוצאות הסופיות, מביאה לחלוקה של 112 מנדטים שלמים. כלומר: אם לוקחים את מספר הקולות שקיבלה כל רשימה ומחלקים אותו למודד של 18,536, מתחלקים בשלמות רק 122 מנדטים. 8 מנדטים נשארים לחלוקה בשלב שני.

העודפים הגדולים ביותר, לאחר החלוקה הראשונה של מנדטים שלמים, הם כדלהלן: המערך 18,067; צץ 15,743; ב 15,576; פ 15,159; התחיה 15,122; ש"ס 15,029; אגודת ישראל 10,034; חד"ש 9,888.

הנה כי כן, אלמלא חוק באדר-עופר, וכפי שהיה נהוג עד קבלתו היו 8 המנדטים הנותרים מתחלקים בין 8 הסיעות שקיבלו את העודפים הגדולים ביותר, וביניהן גם אגודת ישראל.

מה עשה חוק באדר-עופר?

החוק קובע, כי במקום לחלק את המנדטים הנותרים לפי גודל העודף של הסיעות, יש לערוך חישוב מחודש של כל המנדטים (מבלי להפחית מהמנדטים השלמים שכבר חולקו), כאשר שוויו של כל מנדט קטן בכמה אחוזים מהמודד הראשון.

● החנוני והכברות

הדוגמא הטובה ביותר לכך ניתנה כבר בטורים אלו לפני הבחירות, לפי המשל של החנוני שבידו 10 כברות והוא מוכר כל אחד מהם בשקל אחד. לפניו 3 קונים: לראובן יש רק שקל ו-20 אגורות, לשמעון — 2 שקלים ו-40 אגורות, ללוי — 6 שקלים ו-30 אגורות.

ראובן יכול לקנות רק כבר אחת. שמעון — שתי כברות. לוי קונה 6 כברות. בסך הכל מכר החנוני רק 9 כברות. למי מהשלושה ימכור את הכבר הנותרת?

מחליט החנוני, שבמקום למכור את הכבר למי שמחזיק את העודף הגדול — ימכור בצורה אחרת. הוא יפחית את מחיר הכבר ל-90 אגורות ויערוך חישוב מחודש.

לראובן תישאר רק כבר אחת, שכן בשקל אחד ו-20 אגורות אין בכוחו לקנות יותר מכבר אחת, גם אם מחיר כל כבר רק 90 אגורות.

גם מצבו של שמעון דומה. אין בידו לקנות יותר משתי כברות בסכום שבידיו — 2 שקל ו-40 אגורות — גם לאחר הוזלת מחיר כל כבר.

היחיד שמרויח הוא ה"עשיר" מבין השלושה. ב-6 שקלים ו-30 אגורות שבידי לוי, הוא יכול לקנות לא 6 כברות, לפי המחיר הקודם, אלא 7, כאשר המחיר עתה הוא 90 אגורות בלבד.

זהו בדיוק מה שעושה חוק באדר-עופר לכל הסיעות הקטנות. ראשית — הסיעות הגדולות זוכות בנתח השמן ביותר. כאשר מחשבים מחדש את כל מאות אלפי הקולות שלהן לפי מודד נמוך יותר — בהכרח שיפול ברשותן לפחות מנדט אחד או שנים. ולא לחינם כונה אז החוק כ"שוד לאור היום של הסיעות הקטנות".

● מחצית מהעודפים - לליכוד ולמערך

לפי חישובי עו"ד שלמה סופר, קיבלו המערך והליכוד, כתוצאה מחישובי חוק באדר-עופר 2 מנדטים נוספים כל אחת (!). הסיעות הקטנות נותרו, איפוא, לאלתר, עם מחצית בלבד מהמנדטים העודפים.

התחיה קיבלה מנדט אחד בגלל הסכם העודפים עם הליכוד, ש"ס קיבל את המנדט השישי — בגלל עודף קולות ושיקלולו (ש"ס לא נזקקה להסכם העודפים לצורך קבלת המנדט השישי). כך גם המפד"ל. ואילו את המנדט האחרון קיבלה רשימת צץ — דגל התורה, בעקבות הסכם העודפים עם ש"ס ועודף הקולות הגדול שלה.

חישובי השיקלול של המנדטים האחרונים הם מסובכים ביותר, וקשה להסביר אותם במסגרת טור זה. אך עו"ד סופר אומר, כי כמעט ודאי, שלו היתה חותמת הסכם עודפים עם המפד"ל, היתה אגודת ישראל עשויה לקבל מנדט שישי, וזאת מלבד המנדט החמישי שקיבלה המפד"ל בגלל עודף הקולות הגדול שלה (כפי שקרה בין ש"ס וצץ, כאשר שתיהן קיבלו כל אחת מנדט נוסף).

כדאי, איפוא, שהדברים יילקחו לתשומת לב בעתיד.

ש. אמיתי

אושרו הצעות ממשלת צרפת בענין עתיד קלדוניה החדשה

פאריז — 80 אחוז מהמצביעים שהשתתפו במשאל העם על עתיד קלדוניה החדשה הביעו תמיכה בהצעות שהועלו על ידי הממשלה הסוציאליסטית.

אך ממשלה זו נחלה מפלה, מאחר שכמעט שליש מכלל בעלי זכות ההצבעה במשאל העם על נושא זה לא טרחו כלל לבוא לקלפיות.

מקלדוניה החדשה עצמה נמסר כי 57.03 אחוז מהתושבים המקומיים תמכו במעמד החדש של קבוצת האיים בדרום האוקיאנוס השקט. יצויין שבקלדוניה החדשה השתתפו במשאל העם 63,24 אחוז מכלל בעלי זכות ההצבעה.

באשר להצבעה בצרפת, נודע כי 5 אחוז מהמצביעים שילשלו לקלפיות פתקי הצבעה לבנים או פסולים. יוצא איפוא שרק שליש מבין בעלי זכות ההשתתפות במשאל העם הביעו את דעתם בנושא.

כמה דקות לאחר שפורסמו תוצאות משאל העם, אמר ראש ממשלת צרפת רוקאר כי הוא מאוכזב מההשתתפות הדלה בהצבעה.

עם זאת ציין כי 12 מליון מצביעים בצרפת השתתפו במשאל העם, שהעניק לתושבי קלדוניה החדשה את הזכות להחליט ב-1989 אם הם רוצים להמשיך ולהיות צרפתים או לא.

בקלדוניה החדשה תמכו 57 אחוז מכלל המצביעים בתוכנית השלום של רוקאר, שגובשה כמה שבועות לאחר שעלה לשלטון בחודש מאי ונחתמה על ידי בדלנים קנאקים ותושבים פרו צרפתים. יצויין שבבירה נומיאה, שרוב תושביה הם מתיישבים פרו צרפתים, 63 אחוז הצביעו "לא" בשללם את תוכנית השלום.

תוכניתו של רוקאר לקלדוניה החדשה מציעה לתושבים 10 שנים של שלטון בית כשהטריטוריה מחולקת לשלושה חבלים אוטונומיים.

הטריטוריה תהיה נתונה לשליטה ישירה מפאריז עד 14 ביולי 1989. באותו מועד תקבל על עצמה אסיפה אוטונומית את רוב התפקידים של השלטון הצרפתי.

כעבור 10 שנים תערך הצבעה נוספת בקלדוניה החדשה ואז יוכרע אם הטריטוריה תמשיך להיות עצמאית. תושבי צרפת לא ישתתפו בהצבעה זו. (ע"ר)

מכתבים למערכת

ועוד לאמא אגודת ישראל

בשעות מצוקה, ברגעי התעלות.
בימי סער, בזמני ודממות,
מה נעם לאוזני אמא לשמוע בשבחי בנה?
— אשרי יולדתו —
היש כמילים אלו אי אלו ביטויים הנוגעים בנימי הנפש החבויים ביותר של אמא?
היש סיפוק ונחת או איזו שהיא תמורה לאמא מאשר לשמוע כי יגיעה ועמלה כל השנים נשא פרות להפארת?
הנה — בן לה לאמא אגודת ישראל — המודיע שמו — והוא לא איכזב ולא כיזב ולא נגרר אחרי רוחות רעות.
ובנה זה מעורר כבוד באצילותו, בכבישת עלבונו, בהעלותו.
והוא מעודד ומנחם בנקיון כפיו, והוא מחזק את לבנו בטוהר הגיגיו, ומורה את דרכינו
באבוקת תורתו.
— אשרי יולדתו —

ב.פ.

"המודיע"
העתון של
היהדות החרדית

הרב יהודה מאיר אברמוביץ

תתחדש כנשר נעורייכי

מורי ורבותי, חברי אגודת ישראל, קהל קדוש,

אמור לי עוד להתאמץ ולשאת נאומים, רצוני לומר בקיצור כמה משפטים.

באתי לומר בזכות חזקו ואמצו לחמשה חבריי היקרים שנבחרו לכנסת כשליחי גדולי וצדיקי הדור שליט"א, ואני מאחל להם שהקב"ה יעזור להם שיזכו למלא את השליחות הגדולה שהוטלה עליהם למען יהדות התורה — אגודת ישראל, מתוך בריאות טובה והצלחה רבה בכל אשר יפנו לבהדרה ולתפארתה של יהדות התורה המאוחדת: אגודת ישראל.

* * *

אין לי מספיק מילים, לומר דברי שבח ולברך את צבור חברי אגודת ישראל בארץ ישראל, את האברכים היקרים, בני הישיבות, ואנשי הישיבה, חסידים ואנשי מעשה על עבודתם היפה והנקיה בימים הקשים שעברו עלינו. אין מילים לתאר ולשבח את עוצמת ההתלהבות שליכדה את כולם כאיש אחד, לצאת חושים למערכה הקדושה, לאור קריאתם של גדולי וצדיקי הדור שליט"א, בזכותם ובזכות קדושי עליון, שרפי מעלה, מלאכי אלקים מייסדי תנועתנו הקדושה, ה"חפץ חיים" ה"אמרי אמת" הרבי מסטשוקוב, רבי חיים עוזר גרודזנסקי ושאר הצדיקים זכר צדיקים לברכה, זכינו ברוך השם לנצחון מזהיר זה.

* * *

כבוד קדושת מרן האדמו"ר מגור בעל ה"אמרי אמת" זכר צדיק לברכה, אמר פעם, בפרשת נשא נאמרו שני פסוקים, בקשר לחנוכת המזבח, פעם נאמר "זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו" ואחרי זה נאמר "זאת חנוכת המזבח אחרי המשח אותו". פעם נאמר ביום המשח אותו, ופעם נאמר אחרי המשח אותו.

אמר כ"ק האדמו"ר זצ"ל, כי מתנת התורה לדרוש מאתנו, כי ההתעוררות, הרוממות, וההתחדשות, לה זוכה כל יהודי ביום הגדול של חנוכת המזבח, לא יהיה אצלו רק ביום חנוכת המזבח, לא יהיה אצלו רק ביום חנוכת המזבח, אלא זה ישאר ויפעל אצלו גם אחרי המשח אותו, גם למחרת ולאחר זמן.

כפי שפירש הרבי מקוצק זכר צדיק לברכה, את הפסוק הנאמר בתורה "וקדשתם היום ומחר", שהקדושה של היום תשאר גם למחר.

הנה, נקבל עלינו כי ההתלהבות הזאת — ההתעוררות והמסירות של כל אחד מאתנו. ההתלכדות היוצאת מן הכלל של כולנו למען חיזוקה של תנועתנו הקדושה, שיהיה לכל זה המשך גם אחרי הימים הקשים שעברנו, שכל אחד מאתנו יקבל עליו לפעול ולעשות הכל לחזק ולבסס את אגודת ישראל בכל עיר ועיירה בארצנו הקדושה, שההתלהבות דקדושה של ימינו, תשאר גם למחרת ולאחר זמן.

* * *

מנהיגנו הבלתי נשכח, הרב ר' יצחק מאיר לוין זכרונו לברכה, אמר תמיד את הפסוק "אלכה ואשובה אל אישי הראשון" אל אישי — אל האש, שעלינו לחזור להתלהבות ואש הקדושה שלנו בימים הראשונים, בעת שנתייסדה אגודת ישראל.

נקבל עלינו כולנו, את אשר ישנו פה, ואשר איננו פה, לחזור להתלהבות הקדושה לפעול ולעשות למען אגודת ישראל חזקה, מאורגנת כראוי, ונזכה בזכותה לקרב את ביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

(דברים בכנס אגודת ישראל)

אמיתי שולמן

הבחירות השינוי והמגמה

פרופסור אוריאל רייכמן, יו"ר הועד לשינוי החוקה ושיטת הבחירות בישראל, נשאל אתמול בראיון ברדיו, לדעתו על "המהפך החרדי" בבחירות האחרונות.

במי שעסק בצד המקצועי של הנושא — וכך לפחות ניסו הוא וחבריו להציג תמיד את הדברים — רצה המראיין לדעת, כיצד רואה את הדברים מי שעוסק לא בצד התוכני האידיאולוגי של המפלגות הבחירות, אלא בצד הטכני המקצועי שלהן.

טבעי היה, איפוא, לשמוע מפרופסור רייכמן, שהוא מאוכזב קשות מתוצאות הבחירות. לדבריו, אילו היתה נהוגה שיטת הבחירות האזורית שעליה הוא ממליץ, לא היה נוצר מצב, שבו המיעוט משמש לשון מאזניים בין שני הגושים הגדולים ובידיו להכריע מי יקים את הממשלה.

הדובר הוסיף, כי לדעתו מן הראוי היה להקים בשעה זו ממשלה של המערך והליכוד, בראשות הליכוד, במטרה אחת ויחידה: להביא לשינוי שיטת הבחירות. ומכיוון שהחוק אושר כבר בקריאה ראשונה בכנסת ה-11, לא נותר אלא להחיל עליו את רציפות הדיון ולהביאו לאישור בקריאה שניה ושלישית. אחר כך — אפשר לגשת לבחירות חדשות, אולי אפילו יחד עם הבחירות לרשויות המקומיות, בעוד 3 וחצי חודשים.

* * *

לא היינו מזכירים את כל הדברים הללו של פרופסור רייכמן, אלמלא משפט אחד שצרם מאוד את האוזן. משפט שמוכיח, כי כל הדברים ה"מקצועיים" דלעיל, אינם אלא למבור את האוזן ותו לא. מאחוריהם מסתתרת אמת שונה לגמרי.

פרופסור רייכמן אמר: אם תשונה שיטת הבחירות, לא תהיינה עוד מפלגות לא ציוניות, שבחוריהן אינם משרתים בצבא, לקבוע מי יקים ממשלה בישראל.

כאשר עוסקים בנושאים מקצועיים, בשאלה אם שינוי שיטת הבחירות הנוכחית טובה או גרועה משיטה אחרת; בבעיית הבחירות היחסיות והאזוריות; בנתונים אלו ואחרים המצביעים על כדאיות או אי-כדאיות של שיטה זו ואחרת — איך נכנס פתאום הנושא התוכני לנושא הטכני?

מסתי איש מקצוע בעניני חוקה ושיטת בחירות, ראשי להביע דעתו, כמוסמך לכך, איזה מפלגה ציונית ואיזה לא? מהיכן הוא יודע אם בחורי מפלגות כלשהן משרתים בצבא או לא? האם הוא ערך בדיקה בנושא ויש בידיו נתונים על כך?

עצם ההתבטאות חמורה. שכן הוא לא הקפיד על דיוק ובהירות, הנדרשים מאיש אקדמיה, במיוחד מי שעוסק בעניני חוקים. הוא לא אמר "שהשירות הצבאי של בחוריהן נדחה לתקופה קצובה", או משהו דומה, כפי שזה באמת. הוא דיבר סתם בהכללה על "עובדה", שמאות אלפי איש אינם משרתים בצבא, בעוד שלא רק שאין בידיו כל הוכחות לדברים, אלא שהעובדות והמציאות בשטח היא שונה לחלוטין.

— גם דבריו על מפלגות לא ציוניות ראויות להתייחסות. וכי מי קובע שמפלגות אחרות הן ציוניות יותר מהמפלגות החרדיות? מי קבע שהמפלגה שפרופסור רייכמן בחר עבורה היא ציונית יותר מאגודת ישראל או מש"ס או מדגל התורה?

ובכלל, למה הוא קורא "מפלגה ציונית"? לכך שחבריה מתפללים 3 פעמים ביום "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים", או למפלגה שבחוריה מתמעטים בגלל שהם יורדים מהארץ ואינם יודעים אפילו מה זה "שמע ישראל"? למפלגה שבחוריה יושבים בד' אמות של הלכה ועוסקים בתורה, או לאותה שבחוריה התרפלו זה מכבר מכל ערך יהודי, שכחו מקיום תורה ומצוות ונכבי הנוער שלה רואים כ"תרבות" שלהם את המופעים בדיסקוטקים ובתיאטרונים, או משחקי כדור חסרי תכלית? לאיזה ציונות התכוון פרופסור רייכמן?

* * *

המשפט שנפלט מפיו של יו"ר הועד לשינוי החוקה ושיטת הבחירות, מוביל אותנו אל מה שמסתתר מאחורי כל המגמה של שינוי החוקה בישראל.

שהרי רבים שואלים: מה קרה לפרופסור רייכמן וחבריו, שלפתע פתאום קמו והחליטו לשנות את החוקה ואת שיטת הבחירות? מדוע מה שהיה טוב 40 שנה, צריך פתאום לשנות? מדוע במרבית ויותר ממדינות העולם קיימת שיטת בחירות כמו אצלנו, כולל במדינות מערביות "נאורות" לא פחות ממדינת ישראל. ואף אחד לא עושה מהומות וזועק שצריך לשנות את השיטה?

ולגופו של דבר: מי כמו פרופסור רייכמן וחבריו האקדמאים יודעים היטב, שבמדינות רבות במערב, בהן הונהגה שיטת הבחירות האזורית, או האזורית-יחסית, לא נמנע מצב דומה לזה שנוצר עכשיו בישראל. הרי באירופה כבר היו מספר מקרים, שמפלגות קטנות קבעו מי ירכיב ממשלה, כאשר לא הושגה הכרעה בין שני גושים גדולים.

אין זאת, אלא שהתשובה לכל הפתאומיות הזו נעוצה בענין שונה לחלוטין. ומי שבודק היטב את סעיפי החוקה החדשה, שמציעים לנו פרופסור רייכמן וחבריו, יכול למצוא אותה במהירות רבה.

החוקה החדשה מציעה ביטול חלק גדול מחוקים בעניני דת הקיימים כיום והחלפתם ב"ליברליים" יותר. החוקה מבוססת על חופש הפרט ועל כל מה שמשתמע מכך בנושאים אלו. יש אמנם איזכור של התחשבות ברגשות דת, אבל כאשר גם מעט החוקים הקיימים יעלמו במסגרת החוקה החדשה, איזה "רגשות" ואיזה "דת" עוד תישאר כדי שיתחשבו בה?

כך הוציא אותו משפט של פרופסור רייכמן את המרצע מהשק והבהיר לנו, שלא במקצוענים בעניני בחירות עסקינן, אלא בשמאלנים מובהקים, שמטרותיהם הם שונות לחלוטין מהאיצטלה האקדמאית המקצועית, אשר בה הם מנסים להתכסות.

אין זה פלא, שפרופסור רייכמן שכח באותו ראיון, כי המפלגות הדתיות קיבלו יותר מ-15 אחוזים מכלל קולות הבוחרים, ולכן דיבר רק על 10 אחוזים. נו, האם 5 אחוזים לכאן או לכאן כבר משנים משהו? אבל זה אחרת כאשר מדברים בדיוק על מספר בוחרים המתקרב ל-20 אחוזים, וכאשר מנסים להמעיט אותו עד ל-10 אחוזים. האם זו לא אותה מגמה של המשפט ההוא?

לא לחינם עומדים בראש הועד לשינוי החוקה ולשינוי שיטת הבחירות ראשי השמאלנים בישראל, ועמם כמה כראיניקים מהמפלגות הגדולות. שאיפה אחת משותפה לכל אלה: מחיקת המפלגות הדתיות מעל המפה הפוליטית.

אלא שציבור של רבע מיליון בוחרים נתן לפרופסור רייכמן וחבריו תשובה מוחצת ביום הבחירות. תשובה שכנראה תמחוק לא את המפלגות הדתיות, אלא את היוזמה המגמתית והאנטי-דתית של שינוי החוקה ושינוי שיטת הבחירות.

בריה"מ חגגה את יום השנה ה-71 למהפכה הבולשוויקית

מוסקווה — בריה"מ חגגה את יום השנה ה-71 של המהפכה הבולשוויקית במבנן חדש, שבו הופיעו פחות טנקים וטילים וללא תמונות דמויות איקונות של חברי הפוליטביורו השולט במדינה.

המצעד בכיכר האדומה היה הפעם שונה מהחגיגות שנערכו באותו מקום בשנים האחרונות.

הפעם נכחו שגרירי מדינות המערב, וביניהם מיופה הכוח האמריקאי ג'ין מ. ג'יים באירוע, זו הפעם הראשונה מאז התערבותה של בריה"מ באפגניסטן ב-1979.

הכיכר האדומה קושטה בכרזות מהפכניות ובתמונות ענק של לנין. מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב הוביל את חבריו בשלג אל המאוזוליאום של לנין, כדי לחזות במצעד הצבאי.

בהתאם למהפכות שהונהגו על ידי גורבאצ'וב, הסיסמאות שהונפו על ידי אלפי המפגינים האזרחיים התמקדו בהישגים כלכליים ובקריאות לשלום.

הפעם לא נראו כלל תמונותיהם של מנהיגי בריה"מ, בניגוד למה שהיה מקובל בתקופת כהונתו של הנשיא ליאוניד ברז'נייב המנוח. במקום הסיסמאות האנטי-אמריקאיות, הופיעו הפעם דגלים אמריקאים וסובייטים אלה לצד אלה.

מיפגן הציוד הצבאי, שנמשך כ-5 דקות, היה מן הקצרים ביותר אי פעם. במיפגן זה הוצגו 15 סוגים בלבד של כלי רכב, שניים פחות מבשנה שעברה. במיפגן לא הופיעו כלל נושאי טילים אסטרטגיים.

תחילה הופיעו יחידות של חיל הרגלים, גדודים של החילות השונים, ויחידות לתפקידים מיוחדים של משרד הפנים. כולל יחידות המורכבות [illegible] לשמירת הסדר.

במשך 20 דקות נמשך המצעד הצבאי, שהתנהל ללא רכב. נודע כי אנשי הצבא ערכו הכנות מדוקדקות למיצעד מדי יום במשך חודש ימים בשדה תעופה שבקרבת מוסקווה. במהלך שני לילות נערכה כשבוע שעבר חזרה כללית למיפגן בכיכר האדומה.

המונים מבין תושבי מוסקווה קיבלו את המיפגן בהנפת פרחי נייר בצבעים שונים. האזרחים עברו במשך קרוב לשעתיים ליד המאוזולאום של לנין, שם ניצבו המנהיגים הסובייטיים. משקיפים מצביעים על העובדה כי נעלמה הסיסמה: "פרולטרים מכל הארצות, התאחדו".

גם נאומו של שר ההגנה דמיטרי יאזוב תאם את "החשיבה החדשה" של הקרמלין.

תאונת רכבות קשה בצרפת

אמיינס — [illegible] נהרגו.
דובר של רכבות צרפת ציין כי נוסע אחד נפגע קשה כתוצאה מההתנגשות ותשעה אחרים נפגעו. [illegible] לפידים את אחד הנוסעים.
יצויין שזו תאונת הרכבות הקטלנית הרביעית הפוקדת את צרפת במהלך ארבעת החודשים האחרונים. [illegible]

מזוית אחרת / מ. שלום

שמור צאתנו ובואנו

במערכת הבחירות נשכחו, כאילו, הנושאים אשר מסביבם היו חייבים להטריד את השלטון והאזרחים.

האסון אשר ארע באמצע השבוע שעבר בעיר יריחו, בה ניספו אם ושלושת עולליה הי"ד, חייב היה לעורר את גורמי הבטחון לנושא של הבטחת צירי תנועה בין עירוניים החוצים ועוברים בתוך אוכלוסיה עויינת.

אין בפינו תנחומים למשפחות השכולות, ורק אב הרחמים ואדון הניחומים יכול לרפא שבר ליבם ולחבוש לעצבותם. אסונם הוא כבד מנשוא ורק האמונה בבורא העולם, כפי שבא לידי ביטוי שובר לבבות מפי האב והסב יבלהט"א, יכולה לעכל את החיים אשר לפניהם.

אין אנו דנים לגופו של האסון האיום שבהדי כבשי דרחמנא. יש לדון בצד הבטחוני של האסון, שאלמלי היה קורה בזמן רגיל, ולא בימים טרופים של יום שלפני הבחירות, היתה הארץ מזדעזעת ת"ק על ת"ק.

יודעי דבר מחוגים בטחוניים סיפרו כי בעיר יריחו נזרקו בחודשים האחרונים מאה וחמישים (!) בקבוקי תבערה. מהם כמה וכמה שבנס לא פגעו בנפש. זרועות הבטחון היו מודעים לחוליה מסוכנת הנהנית מחופש פעולה בתוך העיר יריחו, חוליה מאורגנת היטב שחבריה מסוכנים ביכולת ההכנות והייצור של בקבוקי תבערה ואינם נרתעים מלהעיף אותם על כלי רכב צבאיים ואזרחיים.

הצבא ידע על קיומה של חוליה מסוכנת זו, הוא ידע כי הם מסתובבים חופשי וממשיכים לארוב ליהודים העוברים לתומם בירחו, הוא אולי גם עקב אחריהם — אבל לא עשה פעולה מכרעת שהיתה מונעת ביצוע הזממות הרצחניות שלה.

חודשים ארוכים הסתובבה בעיר חוליית מרצחים פעילה ביותר, ואף על פי כן יכול לקרות מה שקרה — פגיעה רצחנית באוטובוס עם נוסעים אזרחיים שלווים, בהם אנשים נשים וטף. אמנם, כמאתיים מטר לפני האוטובוס נע רכב צבאי אך לא היה בעובדה זאת למנוע את מרחץ הדמים.

אלמלא סערת הבחירות לא מן הנמנע שהאחראים לנושא הבטחון השוטף באיזור היו נותנים את הדין על חוסר אחריות משווע — ואולי גם חמור מכך — בהפקירם עשרות נוסעים בידי חולייה רצחנית.

הבטחון השוטף באיזור יריחו נתון ביד אנשי צבא ובטחון ויש ממונים עליהם. אין צורך להרחיב את הדיבור על הכשלון המודיעיני של חיפוש ואיתור של חוליה פעילה בתוך איזור מוגדר שלא בא לידי ביטוי מפשי במשך חודשים ארוכים.

מאה וחמישים בקבוקי תבערה בתוך עיר לא גדולה, אינו ענין של מי יודע מה — לגבי מודיעין בסדר גודל סביר. האיום היום יומי על ציר התחבורה ביריחו היה ידוע לכל הגורמים המוסמכים. מי שידע לאחר הפיגוע הקשה על מספר הבקבוקים שנזרקו ניזון מאותם גורמים שבידם היתה כל האינפורמציה וכל הנתונים. למרות הנתונים האיומים — לא נראה שהגורמים האלה נקטו במינימום ההכרחי להשבית תנועה חפשית ולא מסוכנת של תחבורה ציבורית המשרתת אזרחים חפים מפשע.

על האחראים לבטחון היתה מוטלת האחריות לשמור על הצירים האלה ולא לתת שום הזדמנות לחוליה הפעילה לבצע את זממה. אין דומה כלי רכב צבאי, בו נעים חיילים חמושים — שהוא כוח הרתעה — לכלי רכב אזרחי גדול וגדוש כאוטובוס ציבורי. החוליה נזהרה מלפגוע בחיילים וחששה מהאש שלהם, אבל לא נרתעה מאזרחים חסרי ישע. זאת היה על גורמי הבטחון לקחת בחשבון, תוך ידיעה מחודדת חושים של חוליית מרצחים פעילה.

* * *

הסיפור על משמר צבאי אשר נע מאתיים מטר לפני האוטובוס רק מחמיר את הנושא, שכן אם גורמי הבטחון אכן ידעו על הסיכון הבטחוני שבצומת איברהים, מדוע נתנו לאוטובוס לעבור ללא משמר צמוד דווקא בצומת בו נזרקו עשרות בקבוקי תבערה ויותר.

למה הרכב הצבאי נע בהפרש כה גדול מהאוטובוס, כאשר יתכן בהחלט — וכך חייב היה להיות — שהחיילים ברכב הצבאי ידעו כי המקום הזה הוא בחזקת סכנה. מדוע הם לא נצמדו לאוטובוס אלא נעו מאות מטרים לפניו, בדיוק בסיבוב המסוכן, בו יכולה חוליית המחבלים להסתתר בתוך המטע ולא להיחשף לכוח הצבאי — כפי שאכן קרה.

בימים כתיקונם היו גורמי הבטחון, בצבא ובממשלה, מסיקים את המסקנות כנגד האחראים הישירים לאסון הכבד, אלא שהבחירות הסירו מעל סדר היום את הכשלון הבטחוני והעדיפו להמשיך בחדשות הפוליטיות כאילו לא קרה כלום.

מנועים אנו לשאול עוד שאלות בנושא — שאלות אשר יענו הוא הגורמים הבטחוניים המופקדים על הבטחון השוטף בציר התנועה שביהודה שומרון וחבל עזה.

אבל ההרגשה הכללית אינה מוכיחה כי אין חשש לנוע בדרכים האלה. אדרבה, ראשי המתיישבים באיזורי יש"ע אינם מסתירים דאגה מהנעשה בכבישים הראשיים של הגדה המערבית. גם לאחר הפיגוע הקשה — שלא עוררה כראוי, לדעתנו, את דעת הקהל בארץ — המשיכו בקבוקי תבערה להתעופף נגד כלי רכב ישראלים.

אבל כשאנו חוזרים לאסון יריחו משתאים אנו נוכח אי השמעת נימת ביקורת כלפי המערכת הבטחונית מצד אלה אשר על כל מקרה "חריג" מזעיקים עולם ומלואו נגד הצבא ומפקדיו.

האטימות של אסון יריחו מעוררת מחשבות נוגות שאנו חוששים להעלותם על הכתב. הלוואי שנתבדה והמחשבות הללו לא יטרידו את שלוותנו. דומה כי ההבחנה בין דם לדם לא ניטשטשה לחלוטין בעת שהאחראים היו חייבים להסיק מסקנות מאירוע זה או אחר. דברינו המרומזים אמנם ניתנים לפירושים, אך ההרגשה אינה סרה מאיתנו מאז האסון.

סביר להניח — וכך אנו רוצים לקוות — כי המסקנות, לפחות להבא, אכן הוסקו כראוי והמפקדים על הבטחון יעשו מירב המאמצים שלא יישנו חלילה מקרים כאלה.

יחד עם התפילה "ושמור צאתנו ובואנו לחיים טובים ולשלום" חייבים הגורמים המוסמכים לעשות הכל שבידי אדם שלא תצא תקלה מתחת ידם.

חיי אדם הם הדבר היקר ביותר בעולם. אין תחליף לנפשות שנפלו חלל בידי בני עולה. כל עול לא יקשה מלהבן עליהן וכל מחיר לא ישווה לחיים שלא יקפדו.

גם אם איננו תובעים להעמיד לחקירה מעמיקה את האחראים לאסון, תקוותנו כי קרבנות המשפחה הי"ד יהיו אחרונים ולא נוסיף לדאבה עוד, אבל אין זה פוטר אף אחד שבידו לעשות — מלצאת ידי חובה בסידורים אלה או אחרים שלא יבטיחו הבטחה מירבית של הנוסעים בכבישי הארץ.

השפעתו הגדלה והולכת של נושא איכות הסביבה על הפוליטיקה

תחילה היו אלה קבוצות בודדות של אנשים שלא היה להם דימוי רציני אלא דימוי היפי. קבוצות אלה נלחמו בעיקר נגד הכורים הגרעיניים והזיהום הגרעיני שהם עלולים לגרום, גם אלה שנועדו לצרכי שלום. אט אט התרחבה פעילותם והתמסדה, והם החלו לנהל מאבקים משמעותיים נגד תופעות רבות ומגוונות שלדעתן פוגעות באיכות הסביבה. זכורה הספינה שהתכוונו ה"ירוקים" להשיט אל האתר באוקיינוס השקט בו התכוננה צרפת לקיים ניסוי גרעיני, אלמלא פגעו בה סוכני מודיעין של צרפת בעת שעגנה בניו-זילנד, והוציאו אותה מכלל שימוש. בגרמניה הקימו הירוקים מפלגה, שהצליחה לצבור כמה מנדטים בבחירות האחרונות. ההתרשמות היא שכוחו הולך וגובר, בהתאם להתעוררות המודעות אודות הנושא כולו בקרב האוכלוסיה. גם מנהיגי המדינות מתעוררים להשפעת קבוצות אלה ומתחילים להתייחס לנושאים אלה ביותר רצינות

מאת דף

הצבע הירוק הולך וחודר בהדרגה אל המציאות הפוליטית בעולם. הזיהום הסביבתי הפך לנושא שהמועמדים לנשיאות בארה"ב מוצאים לנכון להעלות אותו בנאומיהם ולדוש בו. בכמה מנאומיו האחרונים נדרש מיכאיל גורבצ'וב לנושא זה של האקולוגיה כמעט כמו לנושא הפרסטרויקה. מנהיג סין, דנג קסייאו-פינג, התאונן, תוך שהוא שואף את עשן הסיגריה ה-30 של אותו יום, על כך שהתעשיה בסין פולטת עשן רב מדי, המסכן את בריאות האוכלוסיה. גם מרגרט תאצ'ר החלה לדאוג ביחס למעטפת האוזון המתמעטת, ומאפשרת לקרנים האולטרה-סגוליות להזיק ולהרבות, חלילה, מקרי סרטן, ולאחרונה אכן פורסם מחקר שממנו עולה שהצטמקות מעטפת האוזון וההתרבות מקרי סרטן העור נמצאים בעליה, וכשיעור כמעט זהה. חלפו הימים שהפוליטיקאים פטרו בביטול את נושא איכות הסביבה. בארצות רבות, בעיקר אלו המתועשות, מביעים יותר ויותר אנשים את דאגתם. בסקר דעת קהל, מהסביבה המזוהמת ומכך שיתכן והשלכות הזיהום יחוקו בטבע לטווח רחוק, וימיטו סבל רב על צאצאיהם.

לאחרונה מתברר, למשל, שב-43 השנים מאז בנתה ארה"ב את פצצת האטום הראשונה שלה, היו אמצעי הייצור של נשק גרעיני לוקים בבטיחות גרועה, בניהול כושל ובהזנחה, וגרמו, לכן, לבעיות הרציניות הבאות:

פליטות מסוכנות: נתונים ממשרד האנרגיה האמריקאי מגלים שהכורים בארץ זו, בפרנלד שבמדינת אוהיו ובהנפורד שבמדינת ושינגטון פולטים דרך קבע אל האויר כמויות עצומות של חלקיקים בעלי קרינה רדיו-אקטיבית דרך ארובות הפליטה הרגילות שלהם.

פסולת מסוכנת: המפעלים הממשלתיים לייצור גרעיני מסולקים כרגיל בהוצאת פסולת גרעינית כאילו היתה זו אשפה ביתית רגילה. חביות בקופסאות בכור בהנפורד וכן בורות קבורה תת-קרקעיים עמוקים בפרנלד זיהמו כמה וכמה מקורות מים באזורים אלה.

הטעיית הציבור: הפקידים הממונים על הכורים והמפעלים הגרעיניים הרגיעו וחזרו והרגיעו את הציבור, וביחוד את האוכלוסיה המקומית, ביחס לרמת הבטיחות הגבוהה שבמפעלים, בה בשעה שידעו היטב על ליקויים רבים, ובמשך כמה עשרות שנים נמנעו מלדווח עליהם כדי שלא להכנס להוצאות יקרות הכרוכות בתיקונים ובחידוש חלק מהציוד.

דוגמאות אלה ואחרות מעוררות את הציבור על הצפוי לו ולדורות הבאים אם תמשך ההזנחה בשטח זה, וכתוצאה מכך מתלכדות השורות והזעקה הבוקעת ועולה מגיעה את הממשלות להתייחס לענין ביותר כובד ראש. דומה שעל הממשלות להסכים תחילה לשני עקרונות מנחים, שהנסיון הוכיח את אמיתותם. האחד, שעקרון השוק, ההיצע והביקוש, אם מפקחים עליהם כראוי, הם הערובה הטובה ביותר להצלחה. תהליך המחיר הוכיח את עצמו כמכניזם הטוב ביותר להשגת יעדים — סחורות או שירותים — שבני האדם רוצים בהם, והדבר נכון גם לגבי אויר, קרקע ומים נקיים. העקרון השני הוא שהפיקוח והבקרה על התהליך השיווקי חייבים לבוא מהממשלה. הממשלות, כנציגות הציבור, הן המחליטות מה יהיו תנאי הסביבה וכמה נקי יהיה עולמנו.

דוגמה לצורך שיש בפיקוח ממשלתי על כוחות השוק כדי להגיע למירב התוצאה האקולוגית הוא עולם הרכב. לאף סוכנות למכירת רכב לא אכפת כלל מה יעשה אדם ברכבו לאחר שיתבלה, ולאן ישליך אותו. אך לו היתה הממשלה מטילה מס מיוחד, בשעת הקניה, שיוחזר, אפילו עם רבית, כאשר יובא הרכב המיושן אל המוכר או לכל מקום אחר בו ניתן לפרקו, להפיק את מלוא התועלת מחידושם של כמה מהחלקים, ולהפטר מהחלקים האחרים בצורה מסודרת, כי אז היו כולם יוצאים נשכרים. הממשלה היתה מקבלת הלואה לכמה שנים, בתנאים מצויינים; הסוכנות המוכרת את הרכב היתה מפיקה רווחים מהחלקים הניתנים לחידוש; קונה הרכב היה מקבל את כספו חזרה בתוספת ריבית; אך מעל לכל היתה הסביבה יוצאת נשכרת. במעט מחשבה אפשר להרחיב את הלקחים על פני כל ענפי התעשיה בהם קיימת בעיית הפסולת וכיצד להפטר ממנה.

בידי הממשלה האפשרות להטיל איסורים או להטיל קנסות, או שני הדברים גם יחד. קנסות כבדים על זיהום הסביבה עלולים לפגוע קשה מאד בתעשייה, וידועים מקרים באירופה שתעשיות מסוימות, שנמצאו אשמות בהזרמת פסולת כימיקלים לנהרות, התמוטטו בגלל הקנסות הכבדים שהוטלו עליהן.

בג'ונגלים הענקיים שבמדינות דרום אמריקה מתבצעת כריתת עצים ענקית, הפוגעת באיכות הסביבה ומדלדלת את אוצרות הטבע האדירים של חבלי ארץ אלה.

هكذا من الأصل

חברי הועדה הבינלאומית לשקום והצלת בתי העלמין בפולין יצאו היום לפולניה

מאת סופרנו

הרב יהודה מאיר אברמוביץ מסר לסופרנו כי חברי הועדה הבינלאומית המשותפת עם נציגי ממשלת פולין להצלת ושיקום בתי העלמין היהודיים בפולין, יצאו היום לפולניה. החברים הם מארצות הברית, מאנגליה ומבלגיה.

הרב אברמוביץ הביע צערו כי למרות היותו יו"ר הועדה ולמרות שהוא ארגן יחד עם חבר הועדה ר' שלום דוד הורביץ, יו"ר אגו"י באמסטרדם את צאת המשלחת ואת הישיבה של הועדה המשותפת בראשות שר הדתות הפולני מר לוחק, המתקיימת השבוע, לא היתה לו כל אפשרות לצאת עתה לפולניה, מסיבות אישיות.

מטרות בואה של המשלחת לפולניה עתה הן:

1. לקיים ישיבה של הועדה המשותפת בראשות שר הדתות ולהחזות על העניינים החשובים והדחופים העומדים עתה על סדר היום בקשר להתקדמות של הצלת ושיקום בתי העלמין בפולניה.

2. להשתתף ביום רביעי הש־בוע, בהנחת אבן פינה להקמת גדר ענקי ר"ג מבנים, אחד לבית הפילה לקיים בו תפלות ואזכרות ואחד דירה עבור שומר לשמירת בית העלמין בלובלין.

מדובר הוא בבית העלמין השני בלובלין שהוא בן מאה שנה, בו טמונים רבבות אלפי יהודים בי־ניהם צדיקים גדולים כמו רבי צדוק הכהן בעל "פרי צדיק", רבי לייבל איגר בעל "תורת אמת" ובנו רבי אברהם בעל "שבט מיהודה", האדמו"ר מביאלא רבי אברהם יהושע רביגוביץ חתנו של רבי שמעון אלתר אחיו של כ"ק האד־מו"ר מגור בעל ה"שפת אמת" ושאר צדיקים קדושים וטהורים, וכן אלפי יהודים שנרצחו ע"י הרוצחים הנאצים בימי השואה באירופה.

הגדר המבנים שיעלו יותר ממאה וחמישים אלף דולר, נתרמו ע"י מר פרנקל מבלגיה שאשתו ניצלה בימי השואה בקרבת בית עלמין זה.

מטביל בית העלמין בראדושיץ

הרב אברמוביץ יחד עם ר' שלום דוד הורביץ שהו לפני שנ־תיים עם התורם שבוע שלם בלובלין, לניהול משא ומתן עם שלטונות לובלין, כי בית העלמין הוא ענקי יותר מעשרה דונמים והם לא רצו להסכים לגדר את כל השטח, והיות והוא מדי קרוב לעיר. המאבק בענין זה נמשך כשנתיים והודות להתערבות משרד הדתות ועורכי דין פולניים מומחים, נתקבל הי"ה הרשיון לגדר את כל השטח של בית העלמין.

3. הועדה תשתדל לגמור את המו"מ על גודל הפיצויים שיש לשלם לבעלי בית המלאכה לר־היטים שהיה בבית המדרש בגור, היות והם נאלצו לעזוב את המקום, כי בית המדרש וחצר גור, הוכרז ע"י הממשלה כאתר היסטורי. עם גמר המשא ומתן בקשר לפיצויים יגשו בעז"ה לסדר את בית המדרש שיאפשר קיום תפלות ולימודים בו. ע"י אלפי היהודים המבקרים בגור על ציונו בעל ה"חידושי הרי"ם" ובעל ה"שפת אמת" זכר צדיקים לברכה.

4. הם יבקרו בכמה בתי עלמין שמתכננים להקים בהם גדרות, וגם בתי העלמין, בפשיסחא וב־קוצק, בהם הוקמו בזמן האחרון גדרות ע"י הועדה הבינלאומית. הגדר בפשיסחא הוקמה בסיוע כספי של החברה קדישא בתל אביב, והגדר בקוצק בסיוע עירית בני ברק.

בבקורו של הרב אברמוביץ לפני שנה בלונדון, יחד עם הרב רבי נפתלי הלברשטם שליט"א בנו של כ"ק האדמו"ר מבובוב שליט"א, חבר הועדה הבינלאו־מית, בענין שיקום בתי העלמין בפולין, הם נפגשו יחד עם ראשי ה"פערעראישן", הקהילה החרדית בלונדון, ובהשתתפותו של ר' יצחק מאיר צימרמן סגן יו"ר אגו"י באנגליה. הקהילה התחייבה לאמץ את בית העלמין בראדושיץ לשקמו ולגדרו, והם בודאי יבקרו בראדושיץ לעמוד על מצב בית העלמין שם.

הציון של הקדוש מראדושיץ — שלם בקיץ תשמ"ח

לונדון, אנגליה

בוטלה פרסומת מעליבה

שדור סרטון פרסומת טלוויז־יונית שהופק ע"י בנק מידלנד (אחד מארבע בנקים הגדולים בבריטניה) כדי לקדם תוכנית בנקאית מסוימת. שבו מוצג איש עסקים יהודי בצורה לגלגנית, בוטל ע"י מנהל רשות הטלויזיה העצמאית, אחרי שועד שליחי הקהלות בבריטניה הגיש מחאה רשמית על הנימה האנטישמית של הסרטון.

דובר הבנק הודה שהסרטון החטיא את המטרה והתנצל לפני אלו מהקהילה היהודית שנעלבו.

משחקים עם השעון

פקידי ממשל בלונדון דנים באפשרות להתאים את שעון בריטניה לשעון השוק המשותף, ע"י השארת שעון קיץ במשך החורף והקדמת השעון בשעה נוספת בקיץ למה שנקרא שעון קיץ כפול, מחודש אפריל עד חודש אוקטובר.

לשנוי זה תהיה השפעה גדולה על החיים. ילדים יצטרכו ללכת לבית ספר בבוקר כשעדיין חשוך בחוץ, כן ישפיע השעון לרעה על האיכרים, על תעשיית הבניה ועל חלקים גדולים של צפון בריטניה, במיוחד בסקוטלנד שיהיו שרוים בחושך בחלק גדול מהבקר.

אולם, מה שמדאיג את החוגים היהודים החרדים במיוחד, הוא ההשפעה על זמן תפלה וזמן קריאת שמע, ובמיוחד לאלו שצריכים להיות במקומות עבודתם בשעה 8 או 9 בבקר, הענין נוגע לאלפי יהודים ברחבי המדינה. בימים האחרונים הושמעה קריאה למנהיגי הקהלה להתחיל לפעול בענין ולהשמיע את דעתם בתוקף לפני פקידי משרד הפנים האחראים על הנושא.

נציג חרדי חבר מלא בועדת החינוך העירונית

בישיבת מליאת מועצת עירית הקני בצפון לונדון, נבחר הדו"ר הר"ר רפאל ברגמן לייצג את הקהילה החרדית כחבר מלא בועד החינוך החדש. למינוי יש משמעות מיוחדת מכיון שהר־שות לחנוך של לונדון עמדת להתבטל בשנת 1990 וכל מועצה תהפוך לרשות לחנוך. האחראי לדרישות החנוכיות של כל הילדים באזור.

מר ברגמן כבר שמש כחבר ועדת החנוך של המועצה, במשך חמש שנים כחבר מיעץ ואח"כ כחבר מלא. הוא אמר שמטרתו להגיש תמיכה שוה לכל ילד בכל מוסד.

אני מרוצה מהתחיבות היו"ר החדש של הועד, ומקוה שהבט־חותיו יבוצעו. ההורים החרדים מבקשים שויון ולא עדיפות — אמר ברגמן. ד"ר רפאל ברגמן הוא איש אגודת ישראל ותמכה על הנהלת מוסדות ויז'ניץ בלונדון.

בדיקת דם להוכחת זהות

בדיקת דם נלקחה מצעירה מאזור סטמפורד היל, כדי להוכיח שהיא אינה בתה החטופה של אשה קטולית בלגית. האשה הד־עיקה את המשטרה כשראתה את הילדה הולכת ברחוב והודיה של הילדה נחקרה.

רב ניצב טריסט, ממשטרת "סטוק-נויגנטון" אמר שיעברו שבועיים עד שלש לפני שיודעו תוצאות הבדיקה, שנערכה בה־סכמת ההורים.

ג'מיקה

קרן לשקום בית כנסת הרוס

קרן הנאמנות היהודית של חבר העמים הבריטי, הקימה קרן לגיוס כספים כדי לשקם את מבנה בית הכנסת בג'מיקה, שנפגע בהוריקן "גילברט". הסופה הגדולה העיפה את הגג, והגשם הציף הרס, ריהוט, ספרים, שטיחים והנזק הגיע למיליוני דולרים.

שדרן נפצע בקטטה על רקע עלבון של ניאו נאצים נגד יהודי

אפו של אחד ממנחי הטלוויזיה האמריקניים המפורסמים ביותר רוסק בעיצומה של הקלטת תוכנית על התנועה הניאו־נאצית בארה"ב.

המנחה, גראלדו ריברה, הקדיש חלק ניכר מהדיון באולפן לקבוצה אנטישמית חדשה, הפורחת עתה בארה"ב — "הראשים המגול־חים".

בתוכנית התארח גם רב יהודי ומנהיג כושי, וכן אמורים היו להשתתף בה חברים בארגון להגנה יהודית.

במהלך התוכנית כינה אחד מאנשי "התנועה הארית הלבנה" את הרב בשם "קייק" (יהודון). למנהיג השחור פנה בתואר "הדוד תום".

בעוד הרב ברוס גולדמן בלע את העלבון, סרב המנהיג השחור, לי לאינס, להשלים עם כינוי הגנאי. הוא קם ממקומו, אחז בצ־וואר של יריבו החל לחנקו. לעיני מצלמות הטלוויזיה פרצה תיגרה, שבה היו מעורבים המרואיינים הצופים, ובהם אנשי הארגון להגנה יהודית.

המנחה, גראלדו ריברה, הוכה בפניו בכיסא, תוסף על כך ספג מכת אגרוף מאחד המשתתפים. בסיומה של התקרית האלימה הוא מצא את עצמו עם אף מרוסק. הוא נאלץ לעבור ניתוח פלסטי מסובך שנמשך שלוש שעות כדי לשקם את אפו, אך סירב להגיש תלונה והודיע שיקליט את התוכ־נית מחדש.

מאות גוויות נתגלו בשדה קטל נאצי ליד ורשא

ורשא — ממשלת פולין הודיעה השבוע כי מאות גוויות של קרבנות הנאצים נחשפו מתחת לאדמה ליד בית הקברות היהודי בורשא. הממשלה הכ־חישה ידיעות כאילו חוללו בית הקברות.

המכון הלאומי לזכרון השואה והועדה המרכזית לחקירת פשעי הנאצים, הודיעו, כי 283 גופות נתגלו במגרש ספורט לשעבר ליד בית הקברות ואשר שימש את הנאצים כשדה הריגה במהלך מלחמת העולם השניה.

בהודעה נאמר, כי הדברים פר־סמו נוכח השמועות שנפוצו בחו"ל לפיהן חלק מבית הקברות היהודי בורשא החרב לצורך עבודות בנין.

"אנו מדגישים כי שדה ההריגה הזה נמצא ליד בית הקברות היהודי אולם זה לא היה מעולם בית קב־רות יהודי או קתולי. פועלים שחפרו במגרש הספורט לשעבר בור ליציקת יסוד, חשפו שאריות גוויות אדם והחוקרים הורו להר־חיב את החפירה ובצורה זו נתגלו 283 גוויות של קרבנות הנאצים, נאמר בהודעה.

ההודעה ממשיכה ואומרת, כי שדה הקטל הזה שימש את הנא־צים להוצאות להורג, קבורת גופות ושריפתן. הקרבנות היו פולנים, יהודים פולנים ויהודים מכל אי־רופה, אולם אי אפשר עכשיו לז־הות את הגוויות.

בחפירות באותו מגרש ספורט על ידי הצלב האדום הפולני ב־1946, 1960, 1964, ו־1985 נחשפו שאריות של גופות אדם ואפר בכמויות גדולות.

האתר היה "שדה ספוג דם קרבנות הנאצים ובצורה כזאת יש להתייחס אליו להבא", נאמר בהודעה. (ע"ר וע"צ)

עירית דרמשטט במערב גרמניה תמסור בימים אלה מבנה זה ששימש גם כבית כנסת לידי הקהילה היהודית במקום, בטקס מיוחד שיערך גם את יום השישים לאירועי ליל הבדולח.

מערב גרמניה

חשש לנסיון פגיעה ביהודים בגרמניה ב־9 בנובמבר

בון — המשטרה גילתה מחסן נשק ותחמושת בדירה השוכנת מול בית הכנסת של פרנקפורט. המשטרה חוששת שהתכוונו לפגוע במתפללים ובאורחים ב־9 בנובמבר, המועד שבו תציין גרמניה המערבית את זכר הרבבות היהודיים שנרצחו על ידי הנאצים לפני 50 שנה בליל הב־דולח.

ארבעה ערבים נעצרו. המשט־רה הודיעה שהם חברים בחזית העממית לשחרור פלשתין. אחד מהם הגיע לגרמניה המערבית מברלין המזרחית. קודם לכן הוא שהה בדמשק שם הוא נפגש עם קציני הביון הסורי ועם אחמד ג'יבריל, מנהיג ארגון חבלה.

העתון המופיע בבון "די הלט־דייה" ביום ב' כי המשטרה בודקת את החשד שהנשק נועד חלקו לשימוש על ידי טרוריסטים מערב־גרמניים, המשתפים פעולה עם ארגונים פלשתיניים.

מלאי הנשק שנתגלה כלל טי־לים נגד טנקים, המסוגלים לחדור מבעד למלט משוריין ולנפץ זכו־כית מיוחדת שהותקנה בכמה בתי כנסת בגרמניה כאמצעי זהירות מפני פגיעות.

הנשק נתגלה בקרבת בית הכנסת ברחוב באומוג.

הטקס העיקרי לציון יום השנה ל"ליל הבדולח" יערך ב־9 בנו־במבר בבית הכנסת "ווסטאנד" בפרנקפורט. בטקס זה עומדים להשתתף נשיא הרפובליקה הפד־ראלית ריכארד פון וייצקר והק־נצלר הלמוט קוהל, האמור לשאת נאום לרגל האירוע. (עסט"א)

ביקורת על השתתפות הקנצלר קוהל בטקס לציון ליל הבדולח

פרנקפורט, — תגובתו של הקנצלר הלמוט קוהל לנאום בבית כנסת, בתפילת אזכרה לרגל יום השנה ה־50 לפוגרומים הנאציים של "ליל הבדולח", עוררה מורת רוח בקרב יהודי מערב גרמניה, המזכירים את בי־קורו ב־1985 בבית קברות שבו קבורים גם אנשי ס.ס.

עשרות יהודים צעירים ואחרים הודיעו כי יפגינו מחוץ לבית הכנסת כאשר יתקיים הטקס ביום רביעי, בטענה שקוהל צריך היה להימנע מהופעה בבית הכנסת, בשל "אי־רגישותו" כלפי קורבנות השואה.

הם מצביעים במרירות על הביקור המשותף שערך קוהל עם הנשיא רייגן במאי 1985 בבית הקברות הצבאי המערב גרמני בביטבורג, כדי לחלוק כבוד לחיי־לים שנפלו, ביום השנה ה־40 לסיום מלחמת העולם השניה.

אירוע זה עורר זעם בקרב היה־ודים, משום שבבית קברות זה נמצאים גם קברים של חיילי הוואפן — ס.ס., יחד עם אלה של חיילים רגילים.

"יהיה שאלה גדולה האם הק־נצלר שהרכין את ראשו בפני הקברים בביטבורג, הוא נואם מתאים בבית כנסת", אמר מישל פרידמן, 32, מחברי מועצת הק־הילה היהודית בפרנקפורט.

בין 700 האנשים שיטלו חלק בתפילה יהיה גם הנשיא ריכרד פון וייצקר, וראשי הממשלות של 11 המדינות של מערב גרמניה, יחד עם ראשי כמורה נוצריים.

הקנצלר, נוצרי דמוקרטי, היה בן 15 כאשר נסתיימה מלחמת העולם השניה. הוא הדגיש תכו־פות כי הוא הקנצלר הראשון בן הדור שלאחר המלחמה.

יו"ר הקהילה היהודית בפר־נקפורט, איגנאץ בוביס, "ייעץ" בקיץ לקוהל לבקש מהנשיא וייצקר לחבר עבורו את נאומו בבית הכנסת...

מוינה נמסר כי הקנצלר האו־סטרי, פרנץ וראניצקי, ינאם ביום רביעי בטקס שיתקיים בבית הכנסת היחיד בוינה שלא נהרס ב"ליל הבדולח".

הנשיא קורט ואלדהיים לא הוזמן לטקס זה. (רויטר עתי"ם)

תמונה מאז: כבאות ליד בית כנסת העולה באש בליל הקריסטל.

78 מבין 2473 יהודים מבריה"מ עלו ארצה באוקטובר

ג'נבה — ההגירה היהודית מבריה"מ הגיעה באוקטובר לשיא שלא היה כדוגמתו זה 8 שנים ובסך הכל היגרו אותו חודש 2,473 יהודים, מהם עלו ארצה 78 — מסרה הועדה הבין־ממשלתית להגירה באירופה.

השיא הקודם היה במארס 1980, כאשר היגרו מבריה"מ 3,050 יהודים.

הועדה ציינה כי רוב המהגרים היהודים יצאו לאיטליה, עד שיוכלו להגר לארה"ב ולמדינות אחרות.

בעשרת החודשים הראשונים של השנה היגרו 14,288 יהודים מבריה"מ, מהם המשיכו לישראל 1,232.

במוסקבה אמר השבוע שר החוץ הסובייטי שווארדנאדזה לנשיא הקונגרס היהודי העולמי ברונפמן, כי ההגירה היהודית המוגברת תימשך.

דוברו של ברונפמן, אלן סטיינברג, אמר כי שלטונות הקרמלין גם אישרו נציגות יהודית סובייטית בקונגרס היהודי העולמי. (ע"ר)

הקול היהודי יכריע בקליפורניה

3% אחוזים מהאוכלוסיה הפכו ל־14% מכלל הקולות וגם מעורבותם הפוליטית נותנת להם משקל רב

לקול היהודי בקליפורניה משקל מכריע, כל אף היותם של היהודים רק כ־3 אחוז מכלל האוכלוסיה, הרי צופים ... דבר היפה אצל יהודים, הוא שקל תפקיד מפתח בהכרעת הבחירות בבדיקה זו. נתון מבין ... העובדה ששליש האחרונים באו... לוסיה גם הפכו להיות ... מכלל קהילות הבוחרים הרשמי... במיוחד להם אבגלים כגיע במספר ל־14 אחוז מן הקולות.

נוכחות היהודים מודגשת ל... יחס למספרם "דרך תרומות כספיות, פעילות פוליטית, אסיפות, בקשורת, סיוע סבבי ועזרה בצורות אחרות, אומר פרופסור סטיב כהן סוציולוג ועורך סקרים, הוא מוסיף: ... הגיע אליהם, באמצעות רשת הארגונים שלהם, הם ממלאים תפקיד פעיל ומתעניינים בפולי־טיקה הם גם עשירים.

... דמוקרטים וגם רפובליקנים, ... תורמים לעבודה זו ובחודש האחרון לא עבר יום בלי עימות בין נציגי בוש ודוקאקיס באזור ממרכזי היהודים, באזור עמק סאן פרנאנדו או ווסטסייד, שם גרים הרוב מחצי מיליון היהודים של לוס אנג'לס.

בשעה שהסקרים מראים שכ־שישים עד שבעים אחוזים מקולות היהודים נשארים במחנה הדמו־קרטים, יכול צוותו של בוש לסמוך על בודדים, וגם על תמיכת שתי קבוצות דהיינו רוב מאה אלף היהודים הישראלים וגם על האוכלוסיה הקטנה של חמש עשרה אלף יהודים יוצאי בריה"מ, שכנראה תומכים במחנה הרפוב־ליקני.

בוקארשט רומניה

הרב הראשי רוזן תוקף החלטת ממשלת ישראל בענין הטסת העולים מרוסיה

התוכנית השנויה במחלוקת של ממשלת ישראל להטיס מהגרים יהודים מבריה"מ דרך בוקארשט נכשלה לחלוטין, לדברי מנהיגי היהודים ברומניה. רק כשלושים יהודים מגיעים כל חודש לטיסה לנמל בן גוריון.

הרב משה רוזן הרב הראשי של רומניה, אמר בראיון לעתון הלונדוני "ג'ואיש כרוניקל" "שכל הענין מגוחך, אין בכלל הוא את שכל המעטים האלו ישארו ב־ישראל". הרב רוזן ראה כשלון זה כתוצאה מהזנחה של מדינת ישראל ויהדות העולם את הפע־לות להבטחת חוזק החיים הדתיים התרבותיים של יהודי בריה"מ. הרפורמות המהפכניות של גורב־צוב הן העיקר הזדמנות פז להקים תלמודי תורה, קהילות וכל ההב־טים החיוניים של חיים יהודיים, אם לא תנוצל הזדמנות זו, הוסיף הרב רוזן, תתרחש קטסטרופה ויהדות רוסיה עלולה להעלם לחלוטין.

מבוקרשט נמסר בינתיים, שעל אף שמספר היהודים ברומניה הנפחת לעשרים ושתים אלף, משיא של ארבע מאות אלף אחר מלחמת העולם השניה, בעיקר כתוצאה של הגירה הרי החיים הדתיים והתרבותיים נשמרים היטב. שוחטים נוסעים לכל רחבי המדינה לספק בשר כשר ודואגים היטב לצורכי העניים, הזקנים והחולים. אבל, המחסור ברבנים מדאיג את הרב הראשי, אמר.

הנשיא רייגן ליד אנדרטה לזכר הנספים בשואה שנחנכה לאחרונה בוואשינגטון.

התפתחות רבה בפעילות אגודת ישראל בהולנד

אגודת ישראל בהולנד, על כל שלוחותיה וארגוניה במדינה, מפתחות בתקופה האחרונה פעילות רבה בכל השטחים.

יש לציין במיוחד את שגשוגו של הכולל לאברכים באמסטרדם שהוקם ביוזמתה של אגודת ישר־אל בהולנד, לפני שנים מספר והוא עושה חיל. לומדים בו 10 אברכים, מהולנד ומחוץ למדינה שהגיעו אליה עם משפחותיהם, והם יגעים ועמלים בתורה. בראש הכולל עובד במשך השנים הרב רוזנצווייג, הרב רוזניצקי, הרב קורנפיין (חתנו של חברנו הדגול הרב שמואל שאולזון ז"ל), והיום עומד בראשו הרב מאלין.

אברכי הכולל מקדישים מזמנם גם להפצת תורה ויהדות ברחבי המדינה. מדי פעם הם יוצאים לערי השדה להרצאות בענייני תורה ויהדות. הם גם מבקרים בבתי אבות ועזורים ומעודדים את הק־שישים בכל המובנים. כמו"כ מקיים הכולל מדי ערב שיעור "דף היומי" לבעלי בתים. מגיד השיעור הוא הרב דאום.

אגודת ישראל בהולנד מקיימת גם שורה של פעולות יפות בין הנוער, דרך ארגון הנוער שלה.

בחוה"מ סוכות קיימה אגודת ישראל חגיגת בית השואבה בהשתתפות המונים. הרצה בענייני דיומא הרב מאלין. החגיגה הש־איזה רושם רב בין מאות משתת־פיה. לקראת חודש טבת מתוכננת סעודת מלוה מלכה שנתית ומגבי־בית. אורח האירוע יהיה הרב ברוסמן שיגיע במיוחד מא"י. האורח היה בעבר רב באמסטרדם.

בראש פעילותה של אגו"י עומד ר' נחמיה רוזן, יו"ר אגודת ישראל בהולנד וחבר הועד הפועל העולמי.

בהולנד קיים ארגון חזק של נשי אגו"י שפועל בצורה חזקה במטה הסוציאלי ועזרה לנצרכים ולקשישים. כמו"כ הן משיסות עזרה לפעולות העזרה הסוציאלית של נשי אגודת ישראל בא"י. צוות נשים בראשות גב' רוזן עובד במ־סירות רבה.

ברית המועצות

סטאלין רצה להגלות את כל היהודים למזרח הרחוק

מוסקבה — סטאלין התכוון להגלות את כל היהודים "כדי לפתור סופית את השאלה היהודית בבריה"מ", ורק מותו מנע את הגשמת התוכנית — כתב "סובייטסקייה מולודיו", עתון הנוער הקומוניסטי בלאטביה, בגליונו האחרון.

הדיקטטור ייסד ב־1934 אזור יהודי אוטונומי, בבירובידג'אן שבמזרח הרחוק הסובייטי, בגבול סין, והתכוון להגלות לשם את כל היהודים ב־1953, הוסיף העתון. רק מותו במארס אותה שנה מנע את ביצוע התוכנית.

שני מחברי המאמר, שמואל זילברג, דוקטור לכימיה, והעתונאי ויטאלי קריסטניבסקי, גם מוכיחים כי בתי הספר בבריה"מ נסגרו בשנות ה־1930, והם מביעים צער על שאין עוד עתונים יהודיים, להוציא שני פרסומים ביידיש, המשמשים "מכשירי תעמולה גרידא".

הם גם שואלים מדוע אין בבריה"מ מצבות זכרון ליהודים שנרצחו בידי הנאצים, בעוד שכאלה קיימים למשל בפולין, במערב גרמניה או בארה"ב.

כן מביע העתון צער על כך שאין בבריה"מ שום חיבור רציני על קורות היהודים במדינה. (ע"צ)

יוקם מוסד תורני במוסקבה

הרב עדין שטיינזלץ שב בשבוע שעבר מביקורו הרשמי במוסקבה והביא איתו שני הסכמים שעליהם חתם עם הסובייטים. ההסכמים הם על פתיחת מוסד תורני במת־כונת ישיבה בעיר מוסקבה וכמו כן סוכם על צילום אוצרות עתיקים של כתבי יד וספרים המצויים בספריות בברית המועצות.

בהסכם כלולה גם תכנית לפ־תיחת מרכז ללימודים יהודיים בחודש פברואר 1989, עם סגל של ארבעה עשר איש מהמערב. תפקידים יהיה להכשיר דור חדש של רבנים ותלמידי חכמים סוב־ייטים. פתיחת מוסד מסוג זה מהווה שינוי דרמטי במדיניות בריה"מ, אשר מאז המהפכה של 1917 מרחיקה תרבות יהודית, מסר הרב שטיינזלץ לכתב עתי"ם.

לפי סעיפי ההסכם השני, הקים הרב שטיינזלץ ארגון, אשר בשי־תוף עם מוסדות סובייטים יעסוק בקיטלוג, מחקר, מיחשוב והעתקת אוצרות עתיקים של כתבי יד עתי־קים, ספרים נדירים וחומר נוסף כדי לאפשר עיון בינלאומי על ידי מיטב החוקרים מכל רחבי העולם. בין הספריות שמשתתפות בפעולה בפרויקט נמנות הספריה הלאומית בישראל, ספריות קיימבריג', בודליין, הסורבון, הספריה המל־כותית של דנמרק, ספריית דיבבה וספריית הקונגרס האמריקני.

עוד נמסר, כי האקדמיה הסוב־ייטית למדע הזמינה את הרב שט־יינזלץ לתת סדרה של הרצאות פומביות במוסקבה בנושאי דת. מאות יהודים זרמו להשתתף.

וילנא ליטא,

מנהיג ליטאי קורא לסייע לתרבות יהודית

קריאה לנציגות של כל המי־עוטים בחיים הפוליטיים, כולל יהודים, הושמעה ע"י המנהיג החדש של מדינת ליטא, שהיא הרפובליקה הסובייטית היחידה המכירה באופן רשמי בזכויות התרבותיות של יהודים.

עד שהתחילה ההגירה הגדולה של יהודים בשנת 1971 היו כעש־רים וארבע אלף יהודים במדינה זו, כיום יש שם בערך חמש עשרה אלף. במפקד אוכלוסין האחרון מסרו כארבעים ואחד אחוזים ששפת אמם היא אידיש. האחוז הגבוה ביותר בבריה"מ.

קבוצה של יהודים הפגינה נגד ביקור וולדהיים בטורקיה

ניו־יורק — צידת הנאצים, ביאטה קלרספלד, והבאי אבר־הם וייס מניו־יורק שנלווה אליה, נעצרו השבוע פעמיים על ידי משטרת טורקיה באיסטנבול וכפי שנמסר הם הוכו בעקבות מעצרם השני, לאחר שהפגינו נגד נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים שבי־קר בטורקיה.

לדברי גלן ריכטר, המתאם הכלל ארצי של מאבק הסטודנטים למען יהודות בריה"מ, נכלאו הש־ניים בפעם הראשונה למשך 6.5 שעות ביום ד' בבוקר, לאחר שה־ניפו כרזות בחצר בית ספר. הם ניסו להגיע לעימות עם נשיא טורקיה, קינן אברן, שהשתתף בטקס בבית ספר זה והיה אמור להפגש כעבור זמן מה עם נשיא אוסטריה.

וייס הוא היו"ר הכלל ארצי של מאבק הסטודנטים למען יהודי בריה"מ. הוא נמנה, יחד עם גלן ריכטר וביאטה קלרספלד, עם חברי קבוצה קטנה שזכתה לכינוי "הקואליציה של האנשים הדוא־גים". קבוצה זו אירגנה הפגנות נגד ביקורים אחרים של ואלדהיים, כולל הפגישה שקיים ברומא עם האפיפיור.

ואלדהיים הואשם על ידי אר־גונים יהודיים כי היה מעורב במעשי זוועה של הנאצים במ־לחמת העולם השניה, כאשר שירת כקצין מודיעין בצבא גרמניה.

ביום ד' הפגינו וייס, קלארספ־לד ואזרח אמריקאי שלישי, שלמה אלישיב, בהניפם כרזות בהן נאמר "אל תפגש עם פושע המלחמה ואלדהיים", "אל תפגש עם הנאצי ואלדהיים", ו"אל תעניק טיהור לפושע המלחמה הנאצי".

הבאי וייס נגרר על הכביש.

לאחר ששוחררו ממעצר, ביקשו השלושה להגיש מחאה למטה הצבא הטורקי, שם עמד אברן לקיים פגישה בת 20 דקות עם נשיא אוסטריה. המשטרה עצרה אותם שוב, העבירה אותם לכיכר איזקסים, הכיכר הראשית באיסטנבול, ושיחררה אותם.

"הם התנפלו על הכרזות שלנו, דחפו אותנו, קרעו את הכרזות תוך שימוש בכוח רב והיכו אות־נו", אמר וייס. הוא הוסיף ואמר, שהמשטרה הלמה בראשי המפגי־נים. שוטרים עיקמו פעמיים את רגלה של ביאטה ואלישיב קיבל סטירות לחי, תוך שימוש בכוח עצום", אמר וייס.

מקורות טורקיים בניו־יורק ובוושינגטון אמרו, כי הדיווחים על התקריות אינם תואמים את המציאות. מקורות אלה הטעימו, שלשלטונות אוסטריה ביקשו לאפשר לואלדהיים לערוך חניית ביניים, בדרכו חזרה מסוריה ומ־כווית וכי טורקיה לא ראתה בחני־ית הביניים ביקור ממלכתי של נשיא אוסטריה.

ואלדהיים שהה בבית מלון ולא בבית הארחה, שם מארחים מבק־רים רשמיים, המגיעים לביקור ממלכתי, ציין יועץ בשגרירות טורקיה בשיחה עם כתב סט"א.

פקידים טורקיים דיווחו גם שראש ממשלת טורקיה, טורגוט אוזאל, ביטל את פגישתו עם ואלדהיים בגלל מחאות שנתקבלו מהמערב.

ואלדהיים הגיע לאיסטנבול ביום ד', לאחר שקיים ביקורים ממלכתיים בכווית ובסוריה. הוא נתקבל בשדה התעופה על ידי שר החוץ הטורקי, מסוט יילמאז ולא על ידי הנשיא אברן.

בשבוע שעבר שיגרו שמונה חברי הקונגרס האמריקאי מברק לאברן ואוזאל וקראו להם לא להיפגש עם ואלדהיים. הם ציינו, כי פגישות מעין אלה יגרמו נזק ליחסי טורקיה עם ממשלת ארה"ב, המתנגדת לביקורו של נשיא אוסטריה לתחומה.

עתוני טורקיה דיווחו שמפאת המחאות שנתקבלו מהמערב, אברן לא יפגש כלל עם ואלדהיים. (עסט"א)

"להיות יהודי באוסטריה פירושו הדבר להיות נידון למוות"

הצגה בנוסח זה מעוררת סערה בקרב האוסטרים

סערה ציבורית התעוררה בימים אלה באוסטריה על רקע האשמת העם האוסטרי באנטי־שמיות ובשיתוף פעולה עם הנאצים בימי השואה האירופית.

מדובר בהצגה של מחזה המאשים את האוסטרים שהם אנטישמים ונאצים, שנפתחה בוינה.

קריאות של "תרצפה" ו"הי־ישמד את אוסטריה" נשמעו באולם התיאטרון במשך מרבית ההצגה, שנמשכה ארבע שעות תחת עיניהם הפקוחות של כוחות המשטרה המיוחדים, שהוזמנו מראש.

ראשי הממסד הפוליטי באו־סטריה, לרבות הנשיא קורט וא־לדהיים ושר החוץ אלויס מוק, הוקיעו את המחזה מראש, על סמך קטעים קצרים ממנו שפורסמו בעתונות.

לפני פתיחת ההצגה שפכו מתנגדים ערימת זבל גדולה לפני שערי התיאטרון, על מנת למחות בדרך זו על כך ש־6.5 מיליון אוסטרים הושמו ללעג" במחזה.

אחת הדמויות הבולטות במח־זה אומרת בין היתר במהלך ההצ־גה: "להיות יהודי באוסטריה, פי־רוש הדבר להיות נידון למוות. הגויים שונאי יהודים, הם יוסיפו להיות שונאי יהודים לנצח נצ־חים".

הנשיא ואלדהיים גינה את המחזה מראש כ"פרימיטיבי, שיקרי ובעל רמה נמוכה".

המחזה מוקיע למעשה את כל דרגי השלטון והממסד באוסט־ריה, לרבות הקנצלר פרנץ ורניצקי, הכנסיה הקתולית והאיגודים המקצועיים. המחזה יוצא גם נגד "רמתם הבינונית" של עתוני או־סטריה ומוסדות החינוך הגבוה שלה.

כרבע מיליון אוסטרים קיבלו בתשואות רמות את בואו של היטלר ל"כיכר הגבורים" בוינה בשנת 1938. דיונים בעברה של אוסטריה בתקופת מלחמת העולם השניה מעוררים עדיין רגשות סוערים במדינה זו.

עלילת המחזה נסבה על פרופסור יהודי, שנמלט מאוסטריה בתקופה הנאצית אך חוזר אליה בחודש מארס 1988, ונוכח לדעת כי לא השתנה דבר באוסטריה.

"התנאים כיום הם בדיוק כאלה ששררו כאן בשנת 38, וכיום אף נמצאים יותר נאצים בוינה מאשר בשנת 38", אומרת בתו של הפ־רופסור במחזה.

הסערה שקמה סביב המחזה "כיכר הגבורים", היא חוליה חדשה בשורת ביטויי חילוקי הדעות השוררים באוסטריה מאז בחירתו של ואלדהיים לנשיא המדינה, על רקע של עליה חדה ברגשות האנטישמיים. (רויטר עתי"ם)

"המודיע"
העתון של
היהדות החרדית

זכרון להולכים

הגה"צ רבי משה מנדל וינקלר זצ"ל

— שלושים לפטירתו —

ימי שבעת חייו של ידיד והמר נפשים הגה"צ רבי משה מנדל וינקלר זצ"ל, היו כבשים, קשים ורעים, ומאז עמדו על דעתו כמעט שלא עבר עליו יום בלי יסורים.

צרות תלאות פקדו אותו, אולם יש לחזור ולהדגיש, כי כל אלה לא השפיעו על דמותו ולא הפריעו לו בכלל ובכלל, לא רק להיות תמיד שמח וטוב להם, מיצר בצערם של אחרים ושמח בשמחתם של אחרים ולא הפריע לו בכלל וכלל לעלות במעלות רמות ולמצוא לעצמו נחמה ביגיעתו בתורה, כי היא היתה לו שעשוע יחיד שבו מצא נחם מיגונו. ואם אמרו על ת"ח שאבלו בלבו וצהלתו בפניו, כדמה לנו שלא נפרוז מאומה, אם נאמר, שהוא האיש שעליו הלבו הדברים ועיצבו את דמותו הנעלה מכל וכל ארבע ושישים שנות חייו, כמעט מיום עמדו על דעתו ועד שהוחזר לעיר הולדתו ירושלים עיר הקודש למנוחות בקרבת אביו הגדול והגאון רבי יעקב זצ"ל, שממנו ירש אותה מידה ומי שהיה את אביו לא היה בו כדי להתפלא על אותן בחינות הנפש שבה ניחון בנו הגדול.

בצל בישרון היה מימי נעוריו מאז אותם הימים בהם השתעשע בתורה עם גדולי ירושלים והמשיך בכל אותם מקומות שבהם גלה למקום תורה. פרנסתו היתה מקרית, פרנסה בדוחק, אך פרנסה שנתנה לו להימצא תמיד בד' אמות של הלכה, ואכן היה גאון בתורה, שכל רז לא אניס לו, גאון בחסידות שמכיר לפניולפנים את כל אורחות חייהם של גדולי התורה והחסידות, כי על כן היה בעל זכרון ברזל, בור סיד שאינו מאבד כל טיפה, הרי היה גאון בהתבטלות, אלא שבו נתקיים כל הבורח מן הכבוד הכבוד רודף אחריו. כל יודעיו ומכיריו, בין שזה היה בירושלים, בקרית צאנז שבנתניה, ולאחר מכן כאשר נאלץ לגלות לאמריקה הרחוקה מטעמי בריאות, הכל הכירו כי לפניהם עומד אדם מורם מעם משכמו ומעלה, אף שתמיד הכפיף את ראשו לא רק בפני כל תלמיד חכם, אלא גם בפני כל אדם שהיה מוכן להאזין לדבריו שנאמרו כמעיין הנובע.

לא רק יחוס אבות מכובד היה לו לרבי משה מנדל זצ"ל כבנו של רבי יעקב. שהיה מיחידי סגולה ומנקיי הדעת שבין עדת החסידים בירושלים, שרבים הכירו אותו כצדיק, אף שהסתיר את עצמו ולא דרש כבוד לעצמו, כנגד מבעל "משכנות לאביר יעקב" שהיה בין האריות שבחבורה של קוצק. אלא גם בעל יחוס עצמי מכובד מאד, אם שרבים התייחסו אליו במלוא הכבוד, גם כאשר הוא עצמו היה מוכן להשפיל את כבודו ולעשות כל כה שנראה היה לו, שבו מכבד את תורתו, וכפי שלמד בבית אביו שבו לא ידע יום אחד של שמחה תמימה, למד להיות משמח חתן וכלה, והיה מרקד מפזז ומכרכר כאחד הנערים, גם כאשר תקפו ובאו עליו יסורי איוב ברגליו.

גם במותו ניצל מן הכבוד שממנו הוא ברח, ארונו הגיע לירושלים סמוך מאד לחג שמחת תורה וברגע האחרון לפני שיהודים התחילו לשמוח בשמחת התורה גנזו ארונו בעפרה של ירושלים, ורבים הצטערו צער אמיתי על שלא עלה בידם לחלוק את הכבוד האחרון, כבוד שממנו לא יכול לברוח, אולם בתנאים הקיימים זכה גם לכך.

כל מה שנבקש להוסיף על דמותו, על גדולתו בתורה, במידות ומעשים טובים לא יהיה בה כדי לבטא כראוי את גדולתו של אדם זה, שהיה תמיד נחבא אל הכלים.

אחד מן החבורה שמת תדאג כל החבורה, אולי דאגה זו תנחם את כל חביו וידידיו, הלא מרובים הם גם בירושלים וגם בחוץ לארץ, שידעו כי אדם זה השאיר אחריו חלל גדול, עם פטירתו השאיר אחריו ברכה, את בניו הממשיכים במורשת אבות שני בנים ובת שעוסקים בתורה ומצוות.

ידיד נעורים
מ.ע.ד.

במשק ובכלכלה

דו"ח המכון לפריון העבודה והייצור:

גידול בתוצר המגזר העיסקי למרות הירידה בריווחיות

המגמות החיוביות שנסתמנו במשק הישראלי, בשלוש השנים האחרונות, אינן מעידות על תפנית מתמשכת, אלא על תופעה חולפת, כנראה. ההאטה הכלכלית הניכרת מסוף 1987 תבוא לידי ביטוי ב־1988, על כך התריעו מומחי המכון לפריון העבודה.

לפי הנתונים שנמסרו, חל בשנים 1985-1987 גידול בתוצר המגזר העיסקי, למעט הסקטור הציבורי, בשיעור של 4 אחוזים לשנה, לעומת אחוז אחד בתחילת שנות השמונים.

בשנת 1987 גדל התוצר העיסקי ב־7 אחוזים, כשמחצית משיעור הגידול מיוחסת לעליה בפריון העבודה. זאת תוך הפחתת מספר המועסקים בסקטור הציבורי. בתעשיה עלה פריון העבודה בכ־4.5 אחוזים, לאחר קפאון שנמשך 15 שנים. הגידול בעלות העבודה נבלם, ויורד מ־8 אחוזים בשנת 1986 ל־3 אחוזים ב־1987. למרות הירידה ברווחיות הייצוא התעשייתי, נמשך גידולו בקצב של 7-9 אחוזים לשנה (להוציא את ענף היהלומים). מגמה דומה מאפיינת את שנת 1988. שיפור זה מיוחס להצלחת התוכנית לייצוב המשק, שהתחולתה ב־1985, ותרמה להתייעלות של יחידות כלכליות.

אודי פת, סמנכ"ל המכון לפריון העבודה, מנה עם הסיבות להאטה הכלכלית את גידול הצריכה הפרטית והגידול שיעור הייצור. בשנת 1987 חל גידול בתעסוקה בשיעור של 7 אחוזים בהשוואה ל־1 עד 1.5 אחוזים בשנים הקודמות.

עם זאת, הוקפאו בשנת 1987 השקעות לחידוש ציוד מתבלה, והדבר צפוי לתת אותותיו בהקטנת שיעור הצמיחה בשנים הבאות.

מומחי המכון עמדו על חשיבותה של מדיניות מס, המכוונת לעודד את הגברת הפריון במשק. התפוקה הממוצעת לעובד בישראל, בסך 23.000 דולר לשנה היא עדיין הנמוכה ביותר בהשוואה למדינות אירופה. בשנה זו, למשל, עמד התוצר למועסק בשוויץ על 52,500 דולר ואפילו באיטליה היה גבוה מאשר בישראל — 36,800 דולר. יתרונן של מדינות אירופה על ישראל נמדד ב־40 עד 100 אחוזים ויותר בתפוקה לעובד. צוין עוד, שבישראל שיעור המועסקים מסתכם בכשליש מן האוכלוסיה בשעה שבארצות מפותחות מקובל שיעור של חמישים אחוז.

ישראל שומרת עדיין על יתרון יחסי בהשוואה למדינות דרום־מזרח אסיה סינגפור, טאייוון, דרום־קוריאה והונג־קונג, אולם לנוכח הגידול המואץ, גם בהן, מצטמצמים הפערים ההולכים, במרוצת הזמן.

יוסף דוריאל, מנכ"ל המכון הטעים, שבכל העולם חל תהליך קבוע של עליית שכר המועסקים, במקביל לעליית רמת המחיה. בארה"ב, למשל, נעה עליית השכר הממוצעת בחמש השנים האחרונות בין 2 ל־5 אחוזים בשנה. לדעתו, יש לעודד מגמה זו בישראל. בדרך של חידוש הטבות מס, בכפוף להגדלת הפריון בעבודה נוהל שהופסק ב־1975.

תוכניות המכון לפריון העבודה והייצור בנושא זה נידונו לפני שנה במליאת הכנסת, והוחל בגיבוש הצעת חוק, תהליך שטרם הושלם. (עתי"ם)

שרת הבריאות בוועדת החקירה הממלכתית:

עדיפה מערכת רפואה פרטית תוך הפרדה מהמערכת הציבורית

שרת הבריאות אמרה כי היא מחייבת מערכת של רפואה פרטית, אבל תוך הפרדה מוחלטת ממערכת הרפואה הציבורית.

שרת הבריאות הופיעה בפני ועדת החקירה הממלכתית לענייני בריאות המקיימת ישיבותיה בבית החולים שערי צדק בירושלים, והעלתה בסקירה נרחבת, הערכותיה בנושאי מערכת הבריאות הממשלתית ובעיות אספקת שירותי בריאות במדינה.

בהזכירה את שביתת הרופאים בבתי החולים הממשלתיים, גילתה שרת הבריאות, כי בפתח עומדת שוב שביתה של עובדי מינהל ומשק על כך שמסקנות "ועדת פרה" ההסטורית לא יושמו עד היום וגם קיימת התחמקות מסיכום בעיה זו.

בדברה על בעיות קיום מערכת רפואה פרטית לצד הציבורית אמרה, כי היא אומנם מחייבת קיומה של מערכת כזו, אבל זאת בנפרד מזו הציבורית, וכן עליה להיות אחראית להשקעותיה. אני שוללת, אמרה, רפואה פרטית בתוככי מיתקני הרפואה הציבורית תופעה כזו מזמינה בלבול תחומים מכללי התנהגות אתית. היא יוצרת תופעה של הקדמת תור של חולים הממתינים לניתוחים אלקטיביים. היחסים בין המערכת הציבורית לבין זו הפרטית צריכים להיות מושתתים על בסיס כלכלי טהור ולא מתקבל על הדעת שבבית החולים הפרטי ישלם החולה אלפים רבים של דולרים עבור ניתוח וכאשר הטיפול מסתבך יוחזר החולה הקשה לבית החולים הציבורי בהוצאה של 268 ש"ח ליום.

לדעתה היקף המשאבים הנתון למערכת הבריאות וירידת חלקה של הממשלה במימון המערכת — וזאת מול צרכים גדלים והולכים — היו בין הגורמים העיקריים, גם אם לא היחידים, למשבר במערכת הבריאות בישראל בשנות השמונים. לדעתה הצעת חוק ביטוח בריאות אשר היא הניחה על שולחן הממשלה במאי 1988, נועדה ליצור בסיס חדש וקבוע לשאלת מקורות למערכת הבריאות בישראל.

בדבריה טענה שרת הבריאות, כי לא ייתכן מצב תקין של ניהול מערכת הבריאות בישראל כאשר השר הממונה על משרד הבריאות אחראי לטיפול המערכת ואילו שר האוצר הוא בעל הדעה העיקרי ואף היחיד לקיום רמות שכר וההשקעות הקשורות בנושא זה.

בל"ל מבקש למנות כונס נכסים לשתי חברות של המלונאי שיף

בנק לאומי פנה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בבקשה למנות כונס נכסים לשתיים מקבוצת חברותיו של המלונאי חיים שיף בשל חובותיו של שיף לבנק המסתכמים בכ־31 מליוני דולרים. טרם הוגשו כתבי תשובה.

המדובר בבתי המרגוע ומלונות "היחום" ובבית מלון "אילה" ברחוב אחד העם בירושלים. בא כוח בל"ל עו"ד צבי מרגלית טוען, כי שיף שיעבד לטובת הבנק, כבטחון להבטחת תשלום חובותיו, את כל קבוצות חברותיו. לטענת בל"ל, סוכם בינו לבין שיף כי החל מה־1 ביולי 89 ישלם שיף לבנק בתשלומים למשך תקופה של 10 שנים, סכום של 12 מיליון דולר. את יתרת הסכום, ישלם ב־16 תשלומים חודשיים החל מה־1 במרץ 88, כאשר סכום התשלום החודשי לא יפחת ממיליון דולר.

בהסכם שאושר על ידי בית המשפט המחוזי בירושלים, נקבע, כי אם קבוצת שיף תפגר בביצוע תשלום כלשהוא מהתשלומים החודשיים בלמעלה מ־90 יום, תהא לבל"ל הזכות לפעול למימוש מיידי של הבטחונות שהותקנו לו. משהגיע החוב שבפיגור לסך של כ־6 מיליון דולר והחוב שבפיגור העולה על 90 יום לסך של 3 מיליוני דולרים, פנה הבנק לביהמ"ש שנתן צו למינוי כונס נכסים למלון מרינה, השייך לקבוצת חברותיו של שיף.

ביהמ"ש קבע, כי הצו יכנס לתוקף, אם שיף לא ישלם לבל"ל את שוויו של מלון מרינה השווה ל־3.5 מיליון דולר עד ל־28 באוקטובר. שיף שילם לבל"ל את הסכום. ב־20 באוקטובר הגיש בל"ל לביהמ"ש בקשה לאכוף את השעבודים ללא הגבלה ששיף התחייב לשעבד, על חברת נאות מרינה בבת־ים. המועד לבקשה נקבע ל־22 בדצמבר.

בא כוח בל"ל מציין עוד בבקשה, כי נכון ליום הגשת הבקשה, הגיעה יתרת החוב שבפיגור מעבר ל־90 יום לסך של כ־4.500.000 ש"ח, וכל החוב שבפיגור הגיע לכ־9.000.000 ש"ח. בל"ל מבקש מבית המשפט למנות את עו"ד זכריה פייס לכונס הנכסים של בתי המרגוע ומלונות "היחום" ובית המלון "אילה", זאת כדי לשמור על נכסיהן ולהבטיח את האפשרות לממשם ולהפרע מהם.

בל"ל טוען, כי קיים חשש שנושים אחרים ינקטו בהליכים שיפגעו בזכויות הבנק ויממשו רכוש המשועבד לבנק. בבקשה מציין הבנק, כי עיריית ירושלים פתחה נגד 2 חברות אלה בהליכי הוצאה לפועל, בשל חובות לעירייה ובית המשפט מינה כונס נכסים לרכושן של החברות.

בל"ל מדגיש, כי מלון דיפלומט בירושלים בבעלות קבוצת שיף, נסגר ואם הציוד במלון לא יתפס לאלתר, קיים חשש שימכר או יתפס בידי נושים אחרים. טרם נתקבלה תגובת החברות. (עתי"ם)

הסכם תרבות עם יוגוסלביה

הסכם תרבות עם יוגוסלביה נחתם בימים אלה, במהלך כנס הסופרים הבינלאומי ביוגוסלביה.

על ההסכם חתמו נציגי אגודת הסופרים העבריים, נשיא אגודת הסופרים היוגוסלבית. הסכם התרבות הוא למשך 3 השנים הבאות. סוכם על חילופי משלחות סופרים, עידוד תרגומן של יצירות ספרותיות והחלפת מידע על הפעלת חוק זכויות יוצרים.

שתי המדינות תדאגנה לפרסום באמצעי התקשורת על פעולותיהן הספרותיות ועל ביקורים של משלחות ויחידים.

שני הנציגים נפגשו גם עם מנהל מיניסטריון התרבות בהונגריה וסיכמו אתו כי עד חתימת חוזה כולל בין הונגריה וישראל, יקיימו ארגוני פאן של שתי הארצות את הקשר בכל מה שנוגע לענייני ספרות. (עתי"ם)

● סיאול — אלפי סטודנטים קיצוניים, שזכו לקריאות עידוד של עוברי אורח, ניהלו קרב עם כוחות המשטרה בסיאול, כאשר ניסו לתפוס את מי שהיה האיש החזק של דרום קוריאה צ'ון דו הואן ולהוציא אותו להורג.

כלכלת חוץ

חבית נפט תעלה 5 דולר — אם תכשל ועידת אופ"ק

אבו דאבי — אם תכשל ועידת אופ"ק, האמורה להפתח בוינה ב־21 בנובמבר, קיימת הסכנה שמחיר חבית נפט ירד עד 5 דולר — הזהיר תת מזכיר המדינה לענייני נפט של איחוד הנסיכויות הערביות אל שיבא אל האמילי.

בהודעה שפורסמה על ידי עתון המופיע בדובאי, ציין תת מזכיר המדינה שאם תיכשל ועידת וינה, תתכנס ועידת שרים שלא מן המנין של מדינות אופ"ק בחודש פברואר או מרץ 1989.

13 המדינות החברות באופ"ק עומדות להתכנס ב־21 בנובמבר לועידת שרי אופ"ק, כדי לדון בהסכם חדש בענין מכסות היצור. הכוונה היא — לעצב את שוק הנפט.

ליריד בגדד באו נציגי 2,090 מפעלים מ־62 מדינות

מנמה — יריד בגדד ה־25 זכה להשתתפות אנשי עסקים רבים שבאו לבדוק את השוק העירקי, מאחר והם סבורים כי טובים הסיכויים לעשות עסקים במדינה זו, התקופה לשיקום בעקבות המלחמה שנמשכה 8 שנים.

חוגים כלכליים עירקים הביעו קורת רוח נוכח העובדה כי ליריד באו נציגי 2,090 מפעלים מ־62 מדינות.

אנשי עסקים מקנדה, ארה"ב, ממדינות אירופה וגם מדרום קוריאה ומיפאן, נציגים מסחריים של מדינות המזרח ושל מדינות ערביות מצטופפים במעברי היריד, כשהם מבקשים להשיג חוזה או הבטחה להשתתפות באחת מכין התוכניות לשיקומה של עירק.

"הצרכים הכלכליים של עירק הם עצומים ואנו מעוניינים לנצל את האקלים החברתי, הכלכלי והמדיני של המדינה לאחר 8 שנות מלחמה" אמר איש העסקים הסעודי שייך עבדול רחמן עליסה שהגיע בשבת לבגדד בטיסת שכר יחד עם 240 אנשי עסקים נוספים ממדינות המפרץ.

כל מציג זר ביריד בגדד רשאי לעשות עסקים בשווי עד 130,000 דולר. חברות המשתתפות למעלה מעשר שנים ביריד יוכלו לעשות עסקים בהיקף של עד 250,000 דולר. (ע"צ)

260 נוסעים בקווי "אגד" נפגעו בהתפרעויות בשטחים

מאז תחילת נובמבר נפגעו 260 נוסעים באוטובוסים של "אגד" באזורי האינתיפאדה, בהם ארבעה הרוגים, מרת רחל וייס ושלושת ילדיה הי"ד. 28 נהגים נפגעו בהתפרעויות. כ־1,260 אוטובוסים נפגעו, 41 נשרפו כליל. בספטמבר 1987 עם תחילת האינתיפאדה, נפגעו שמונה אוטובוסים, ללא פגיעות בנפש. בספטמבר 1988 כבר היו 321 מקרי תקיפת אוטובוסים עם 33 נפגעים.

קצין הבטחון של "אגד" בירושלים מסר, כי החל מחודש אוגוסט לא היו פגיעות בנפש באזורים בהם הותקפו אוטובוסים מוגנים בקו 160. קצין הבטחון הארצי של "אגד", שאול הרדוף מסר לעתונאים בסיור שהתקיים ביום ראשון בקו ירושלים טבריה, כי הוסכם בין משרד התחבורה לבין "אגד" על מיגון 160 אוטובוסים, אך "אגד" לא קיבלה את התקציב הדרוש.

הרדוף קבל על כך ש"אגד" לא מכוסה על הנזקים העקיפים של האינתיפאדה, שעות שהיית הרכב הפגוע במוסך ושעות עדות הנהגים במשטרה. "אגד" דרש מהאוצר עשרים מיליון דולר עבור נזקים עקיפים, אך לא קיבל דבר עדיין — אמר. הדובר הוסיף כי הוא מודאג מכך שאין לנהגי "אגד" נהל ברור של פתיחה באש. "ביקשנו מהמשטרה נוהל פתיחה באש, ברור יותר וחד משמעי. יש להגדיר מה זו סכנת חיים, מה תפקידו של הנהג במקרה של פיגוע. הפכנו למטרה ניידת, למרות זאת "אגד" לא הפסיק להסיע בשום קו".

הרדוף הטעים, כי מחובת "אגד" להסיע נוסעים בבטיחות. הבטחון הוא באחריות הממשלה. הוא סיפר, כי ישובי הבקעה תובעים מ"אגד" להעביר את הנהגים קורס התנהגות בזמן פיגוע, אך אין לקואופרטיב תקציב לכך. (עתי"ם)

בקשה למינוי מפרק של "הומטל ישראל"

בקשה למינוי מפרק זמני לחברת "הומטל ישראל" — שרותי תיירות" העוסקת בהשכרת דירות לתושבי הארץ ולתיירים מחו"ל, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

טרם הוגשה תגובת החברה.

המבקשת, אזרחית מתל אביב טוענת בבקשה, כי "הומטל" נכנסה לקשיים כלכליים קשים ומתחמקת מלשלם לה את חובה הכספי בסך 10,000 ש"ח.

לטענתה, פסק לזכותה בית משפט השלום בתל אביב, בתביעה שהגישה נגד "הומטל". למרות הליכי ההוצאה לפועל, בהם נקטה למימוש חובה, לא עלה בידה לממש את פסק הדין שקבע, כי על "הומטל" לפצותה בסכום של 10,000 ש"ח.

העילה להגשת התביעה היתה עוגמת הנפש שנגרמה למבקשת ששכרה דירה מ"הומטל". לטענתה, אירעו תקלות רבות בדירה וכך למשל, נותק מכשיר הטלפון מן הקיר תקרע, היו חובות קודמים לחברת החשמל, סתימה בביוב גרמה להצפה בכל הדירה, לסידורה ולזהומה, וכן היה צורך בניתוק זרם הגז לדירה, לאחר שהתגלתה דליפה חזקה.

עוד טוענת, כי "הומטל" חדלה למעשה לפעול ולא ניתן ליצור קשר עם מנהלה ומשרדיה בכל הארץ וגם המשרד הראשי בדיזנגוף סנטר סגור. "קיים חשש כי "הומטל" אינה מסוגלת לעמוד בהתחייבויותיה והינה חדלת פרעון", טוענת המבקשת.

היא מבקשת להסמיך את המפרק לנקוט לאלתר בכל הצעדים לשמירת רכוש החברה, לקבל את סמכויות ההנהלה הקודמת, לבדוק ולחקור את פעילותיה הכספיות. טרם התקבלה תגובתה של "הומטל". (עתי"ם)

השנתון הסטטיסטי החדש מוסר:

תוך עשור ירד שטח גידול ההדרים ב־15 אחוזים

סך השטח החקלאי המעובד בתשמ"ז — למעלה מ־4.4 מיליון דונם

השטח החקלאי המעובד בישראל הגיע ל־4.4 מיליון דונם בשנת החקלאות תשמ"ז.

מנתונים המובאים בשנתון הסטטיסטי החדש, העתיד לצאת לאור במחצית השניה של החודש זה עולה כי 35% מכלל השטח החקלאי היו גידולי שדה (2.42 מיליון דונם). עוד למעלה מ־8% היו הדרים (363 אלף דונם). כמו כן היו בין השאר, 540,000 דונם מטעים אחרים בהם — 44 אלף דונם מטעי תפוחים 109 אלף דונם אבוקדו ו־34 אלף דונם עצבי מאכל.

מנתוני השנתון הסטטיסטי החדש עולה עוד כי בעשור האחרון (תשל"ז עד תשמ"ז), ירד שטח ההדרים ב־15 אחוזים לעומת זה שטח השמוטי ב־23 אחוזים ואילו שטח המטעים האחרים גדל ברבע בקירוב. שטח גידול הירקות, תפוחי אדמה וגידולי מקשה גדל בתקופה הנסקרת ב־10 אחוזים לערך. לעומת אלה בולטות תנודות ניכרות בשטח גידול הכותנה אשר בתוך שלוש שנים הגיע משיא של 645 אלף דונם בתשמ"ה עד ל־443 אלף דונם בשנת תשמ"ז.

יוצא עוד כי מכלל גידולי השדה בשנת תשמ"ז הגיע שטח גידול הירקות, תפוחי אדמה וגידול מקשה ל־408 אלף דונם (בזה — 105 אלף דונם מקשה, 55 אלף דונם עגבניות ו־54 אלף דונם תפוחי אדמה).

כובעי בורסלנו
ואחרים
מהיבואן לצרכן
כל הדגמים שרות אדיב ביותר
"פסח"
תל אביב (גולת בניסין) 48

מוצר פיננסי חדש
השקעות מ־1500 ש"ח ומעלה
רווחי ובטוח
טל. 03-5709612

דרוש
גובה־מתרים
לישיבה בבני ברק
בתנאים טובים
להתקשר בערב טל. 03-5700090

מסעדת ירושלים
רח' הרקפת 7 פנת ההגבלות
מול הלבשה בלוי
טל. 222757, ירושלים
חניה בשפע
עריכת שמחות
בריתות, בר מצוה
אירוסין, שבע ברכות
עד 150 משתתפים
שירות קייטרינג
מטבח אירופאי
רמה מעל הכוכבים
מחירים ללא מתחרים
אוכל מוכן הבייתה

שרשרת הפנינים נקרעה? אין בעיה!!!
משחילה מתקנת ומחדשת
עבודה אחראית ומדויקת
בדברי חיים 23 02-386875

למוסד חשוב דרוש
1. גובה. 2. מחלק וגובה
קופות תנאים טובים
סודיות מובטחת
טל. 02-242095

הזדמנות
בלתי חוזרת
של מבחר עצום ומגוון של סריגים לבנים בנות תערות לשבת וליום יום מעולים לבנים ובנות עד מידה 12. תצאיות תלבשת בגדי הריון
המכירה תתקיים אי"ה היום
ברח' סורוצקין 4 בין השעות 6.00—9.00 בערב

לקראת החרף
מבחר חולצות סרוגות
תוצ"ח עם אפליקציות
ופיטים המכירה אי"ה
היום ומחר
10—8 בערב בני ברק, רח' ר' עקיבא 88 ק"ב
(בנין פנימי)

מכירה חד פעמית
של סוודרים וחליפות סריג
תוצרת חוץ
במבחר עשיר
ובדוגמאות מרהיבות
היום יום ג' 5.00-9.30 בערב
רח' צפניה 9 ק"ב ירושלים

שרשרת הדידות
★ הלוואות לשכירים ולעצמאים
★ הלוואות לרכישת רכב
★ משכנתאות לדירה
טל. 03-765575

כלי מיטה
סטים אמריקאים
במבחר עשיר
היום ומחר מ־5
ב"ב, קוטלר 18 ק"ב

כולם בוחרים ב"קניון רפאלי"
רח' ר' עקיבא 115
מבצע לפני פיחות
טייפ 80 ש"ח 2 תשלומים
מ. תספורת 50 ש"ח 2 תשלומים
כ' חשמלי רק 55 ש"ח 2 תשלומים
תאורת חרום "זהיאור"
2 גופי תאורה 89 ש"ח
מבצע עצום של
תכשיטי זהב
במחיר 2 מהיצרים
3 קסטות מוקלטות רק 10 ש"ח
מחלקת תמרוקים ובשם
במחירי מבצע
מחלקת צילום
תמונה צבעונית במחיר 0.33 אגורות
תמונה מוגדלת 13/18 0.55 אגורות
(שימו לב לגודל)
כדאי לקנות
ב"קניון רפאלי"

ברל'ה
גלאט
מסעדה וסטקיה
רח' אגריפס 113 ירושלים

עירית ירושלים

אזהרה מפני כלבת

השירות הוטרינרי של עירית ירושלים מודיע כי בימים האחרונים נתגלו שני מקרי כלבת נוספים בשועלים באיזור ירושלים:

- שועל אחד במושב אבן ספיר (לא הרחק מביה"ח הדסה, עין כרם).
- שועל שני בשכונת גילה.

כל מי שבא במגע עם שועלים אלו, חייב לפנות ללשכת הבריאות המחוזית.

הציבור מוזהר שלא לנסות ללכוד שועלים. לא לגעת בשועלים מתים ולא לאמץ כלבי רחוב.

בעלי כלבים נדרשים שלא לאפשר לכלביהם לשוטט ברחובות ולדאוג לחיסונם השנתי נגד מחלת הכלבת.

המחלקה לשיפור פני העיר האגף להסברה
השירות הוטרינרי ולחסד ציבור

נישואין

במועצה הדתית נשר

מרדכי גת רוזן ישראל נשר — נעמה מינה כהן חזקה ישראל קרית אתא.
ברוך שלמה רוזן ישראל נשר — רעכן צפירה חזקה ישראל חיפה.
בישון יעקב רוזן ישראל יקנעם — קנעה שרה חזקה ישראל מונה רוד.

אצל הרב לנדא אב"ד בני ברק

הודעות

נישואין

בלשכת הרבנות קרית גת

הודעות

מדינת ישראל
בית הדין הרבני האזורי
אשדוד

לוח המודיע

דירות ובתים

ירושלים

למכירה

★ 3 והול ק.ג. כחדשה בנחמיה 5 כניסה מיידית לפנות בכקום מחר יום ד' בשעה 4. (03)5791702

★ 3 + 1 קטן + הול שימושי בסורוצקין ובעזרת תורה משופצת קומה נוחה. 3 בשמואל הנביא (02)287174 68,000

★ 3 בזכרון יעקב 65,000, 2 בהמ"ג ואפשרות הגדלה 79,000, 3 ברמות ג' סולל כנה 76,000. 3½ בנוה יעקב "משהב" 55,000 "המתווך" (02)370355

★ בתל ארזה בשלבי גמר 5 150,000, 7½ וחצר ענק 240,000. ע"י עזרת תורה בבניה 4—3½, 5-6 חדרים. "המתווך" (02)370355

★ 3-4 במא"ש, 4 ע"י גאולה. 5-3 בזכרון משה, 4-5 בבניה בתל־ארזה, "זריז" (02)384258 .4-7 10-12

★ בגוש 80 5 הדרים בבניה פנטהאוז 6 בשלב סופי 5 חדרים בבוכרים בבניה תוך ימי א'-ה' 812677 10-2

★ 3 חדרים בצפניה חדשה + חצר, 3 חדרים ליד שכון הרבנים תוך ימי א'-ה' 10-2 812677.

★ בסנהדריה ענקית ק.ב. 4 כ. א. מרפסות גג + חדר גדול. (02)819381

★ בעזרת תורה 3 + מרפסת ענקית ק"ד + נוף 87,000 (תווך) (02)867276

להשכרה

★ לתיירים בגאולה!!! נהדרה לתקופות קצרות ולשבתות בכל ימות השנה. (02)825891

★ חדר להשכרה כולל ריהוט ושרותים מתאים למשרד, לסופר באנטסדורף (02)812221

★ במקור ברוך 3 חדרים ק"ב, 4 כיוונים ריקה ל־9 חדשים. $380 "אינטרנשיונל" ו"פרסום כוכב־יעקב מאיר 7, ירושלים.

★ בהר־נוף 4 צדדים טובים ק.ב. לתקופה ממושכת + מחסן מיידית (02)382084

★ בגאולה 3 מרוהטת, חדשה ק"ב לשמונה חודשים. $500 (02)283615

מגרשים

★ למכירה מגרש לבניה עצמית ליד אפריון "מן" (02)286355 (02)272433

בני־ברק

למכירה

★ דירה גדולה במיוחד מתאימה למטרות שונות + הצר פרטית + כניסה נפרדה + מחסן במרכז זכרון־מאיר. (03)5708737

★ בבנין העומד להבנות ברח' כהנמן 48 בב"ב נותרו דירות 3 חדרים, וכן 3 חדרים וחדר על הגג מפרט טכני עשיר. גימור מושלם לפנות לקבלן קורץ 789940 5790173 בשעה 7.30-5.30 אחה"צ.

★ במרכז חזון־איש, 3 + 6 מרפסות ק"א, פינוי 4 חודשים. (03)706608

★ כפרל 4 + 1 + גג כפוארת נוף מקסים $145,000 "תווך אודטל" (03)5793423

★ דירה משופצת 3½ הדרים 3 כ"א ק"א חזית בהרב קוק (03)784110 (03)916430

★ 4 חדרים מרוהטת קומפלט לחצי שנה. מידי בזכרון מאיר "תווך מהיר" (03)707979

להשכרה

★ להשכרה 3 חדרים ומטבח מזגן וטלפון מתאים גם למשרד (03)917644

מגרשים

★ למכירה מגרש בבני־ברק בגוש 6122 חלקה 1771 טל: (03)791160

עסקים

★ מעונין להשקיע עד $25,000 בעסק פעיל בגוש־דן. לפנות לת.ד. 3342 בני־ברק

★ בתל־אביב. חנות לתשמישי קדושה עסק מבוסס, (03)615792 בחנות (03)793553 בבית.

שונות

★ מעונין בריטמיים של לנדאו טלפון (02)370181

עבודה

★ בס"ד, לסוכנות נסיעות דרוש/ה פקיד/ה בעל/ת תעודת כורשה ת"ד 5773 ירושלים

★ דרושה בחורה לעבודות בית אצל משפחה דתית בהר"ל תנאים טובים. (02)535687

★ דרוש מלצר לבית תבשיל לשבת בערב ובבוקר באזור גאולה. (02)817165

★ דרוש פנסיונר אחראי לבימ"ד במרכז בני־ברק (03)787560 8-9 בערב.

★ לפנימיה חרדית לבנות בירושלים דרושה טבחית לארוחת ערב. לפנות (02)816715 בשעות 11-4 לפנה"צ.

★ תופרת מעולה מקבלת לתפירה שמלות לנשים ולנערות, עבודה סלתית. (02)814527

מכירות

★ סריגים וחליפות סריג בדוגמאות מיוחדות לנשים תערות הערב 7.30-10 כתב־סופר 18 גבעת־שאול.

שעורים

★ הנהלת חשבונות אנגלית מסחרית ושעורי עזר לעממי ולתיכון בשיטה מיוחדת. (03)789444

מחסנים

★ דרוש מחסן לעבודה, בשכירות 15 מ"ר בערך. להתקשר: (02)824268 (02)816478

שפוצים ובניה
אמין מהיר וזול
לוח זמנים מובטח
הנחה לבני תורה
צביעת חדרי מדרגות 375 ש"ח
03-5791517 783761

אלי
ביתן הצילום
רבי עקיבא 102 ב"ב 03-5700105
השכרת
ציוד וידאו
לצפיה ביתית
צלום והסרטת וידאו
בשמחות ובארועים

פרסום בחוץ לכל עסק לרוץ
704969

לוח היום

בס"ד יום ג' פ' תולדות
כ"ה מרחשון תשמ"ט
הדף היומי בבלי: זבחים ס"ו
ירושלמי: פאה ט'
משנה יומית: פסחים ח', ב-ג
הלכה יומית: או"ח תקפ"ב. ד-ו

7.55	קריאת שמע
9.03	תפילת השחר
4.48	שקיעת החמה
	מחר
4.28	עלות השחר
5.58	נץ החמה

קול הדף

לשמיעת השעור בדף היומי עברית 02-241112, 02-672111, 04-672111, אידיש 02-243121, 04-67200, אנגליה 02-223341. השיעור מתחדש בכל שעה עגולה.

תורנות בתי מרקחת

תחבורה ב"ב — בילינסון

תורנות בתי חולים

המודיע
עתון יומי — ירושלים
המו"ל: הסתדרות אגודת ישראל העולמית — הועד הפועל
העורך הראשון: ר' י' לוין ז"ל
•
איזור התעשיה מקור ברוך
רח' יהודה הסבל 5
טל' 539255-8 • ת.ד. 1306
פקסימיליה 02-539108
•
דפוס "הדר" בע"מ
•
הדפסה: ג'רוזלם פוסט
•
סניף ת"א: אלנבי 132, ת.ד. 1307
טל' 624353, בערב: טל' 614950
•
סניף בני־ברק: ר' עקיבא 147
טל' 5792490
•
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן
•
סוכנות בארצות הברית:
R. LICHTENSHTEIN
324 Ave. I
Brooklyn, N.Y. 11230
U.S.A.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

בסימן ניצחון אגודת ישראל בארץ ובבני ברק

תכונה לקראת כנס ההודאה המרכזי של אגודת ישראל בבני ברק - מחר

— מאת מפר "המודיע" —
תכונה רבה ניכרת בקרב אוהדי ותומכי אגודת ישראל בעיר התורה והחסידות בני ברק, לקראת כנס ההודאה המרכזי, על הנצחון הגדול בבחירות, אותו תנהל רשימת אגודת ישראל — יהדות התורה המאוחדת בבחירות האחרונות לכנסת.
בכנס, שיערך בראשות רבנים, ראשי ישיבות, חברי הכנסת של אגודת ישראל, ראש העיר שכיהן כיו"ר מטה הבחירות וראשי המטות, ובהשתתפות אלפים מכל שדרות היהדות הנאמנה בעיר — יועלה דבר נצחון אמונת חכמים, כאשר המוני יהדות התורה המ־ אוחדת התלכדו אל דגלם של גדולי התורה וצדיקי הדור שלי־ ט"א, באחדות מופלאה ובמסירות אין קץ.
הכינוס, שיתקיים באולמי פר־ דיגין ברמת גן, יעמוד בסימן ההודיה לבורא עולם, על נצחון האחדות וההתלכדות סביב המעיין העתיק אגודת ישראל — הבאר אותה חפרו שרים — קודשי עליון שבדורות קודמים ואשר להבדיל ת גדולי התורה וצדיקי דורנו שלי־ ט"א מאצילים מהודם עליה.
בכינוס תבוא לידי ביטוי השמחה הגדולה של שלומי אמוני ישראל בבני ברק, בארץ ובעולם, מכח העליה הגדולה בכוחה של יהדות התורה המאוחדת, אשר התעלמה מכל ההשמצות והה־ כפשות, והצליחה בכח ברכת צדיקים ומסירות נפש של הפעי־ לים, להביא אל הקלפי למעלה ממאה אלף יהודים כ"י, אשר הצביעו למען אחדות המחנה התורתי, בצילם של גדולי התורה.
במיוחד יודגש נצחונה של אגודת ישראל בבני ברק, כאשר התנועה זכתה למספר הקולות הגדול ביותר מבין כל המפלגות הדתיות והבליטה בזה את מנהיגותה בעיר התורה והחסידות.

אברך חסידי הותקף ברחוב בבני־ברק בצורה חמורה

הרה"ח צבי דיאלציק, אברך חסידי מפעל־ אגו"י בבני ברק, הותקף אתמול בצהרים ברחוב בבי"ב, בצורה חמורה ע"י איש "דגל התורה", על רקע מחאתו נגד הלשנה.
המותקף איבד את הכרתו והובהל באמבולנס לביה"ח ב־ לינסון, ולאחר טיפול שחרור לביתו להמשך מנוחה.
הר"צ דיאלציק פגש אתמול בצהריים באדם, איש "דגל התו־ רה" אשר ניסה להפלילו ביום הבחירות על לא עוול בכפו וביקש למוסרו לידי המשטרה. הוא פנה במחאה על ההלשנה.
במפתיע הגיבה מכונית, נהוגה בידי איש אחר מ"דגל התורה" אשר יצא מהמכונית שאפילו לא כלמה לחלוטין והיא הידרדרה ופגעה ברכב אחר.
התוקף התקרב אל הר"צ דיא־ לציק מאחוריו, חנקו בכח במשך דקות ארוכות עד שהלה איבד את נשימתו, עוברים ושבים חילצו אותו מידיו, המותקף חש ברע, איבד את ההכרה והובהל באמ־ בולנס לביה"ח בילינסון.
המשטרה פתחה בחקירה וכפי שנמסר תומכין את התוקף לחקירה.

עירית בני־ברק מדור קהילתי
חוגי אמהות ויז'ניץ, נוה אחיעזר
אמהות נכבדות!

הרצאה

הנכן מוזמנות להרצאה שתתקיים אי"ה ביום רביעי, כ"ט בחשון ה'תשמ"ט (9.11.88), בשעה 8.00 בערב, בביה"ס בית יעקב ויז'ניץ.
הנושא: "התפתחות הציור אצל הילד מגיל הינקות עד גיל ביה"ס" (בליווי שקופיות).
המרצה: הגברת צ. קופמן תחי'.
לאחר ההרצאה יתקיים רישום לחוגים לאמהות:
★ תפירה — מתחילות ומתקדמות ★ התעמלות ★ סריגה ★ ספרות ילדות ★ ע. ני ★ כלכלת בית ★ ריתמיקה בליווי נגינה.
הרישום לחוגים לאמהות בביה"ס בית יעקב נוה אחיעזר יתקיים אי"ה ביום שלישי, כ"ח בחשון ה'תשמ"ט, מהשעה 8-10 בערב, וביום רביעי, בין השעות 10.00-12.00 לפנה"צ בביה"ס.
להתראות

הסתדרות מורי אגודת ישראל באר"י
המחלקה להשתלמות מורים
ר' עקיבא 78 ת.ד. 184 בני ברק

הקורס לתנ"ך למורים בלתי מוסמכים
יפתח אי"ה ביום ראשון י"א כסלו (20.11.88) בת"ת ר' עקיבא
רח' האדמו"ר מגור ב"ב
בשעה 5.00 אחה"צ

מרכז החינוך העצמאי
המחלקה להשתלמות
נפתח קורס להכרת המחשב ותפעולו
עבור כל מורי החינוך העצמאי בצפון
פרטים והרשמה אצל ר' שמעון קלפהולץ
טל: 04-643528 בין השעות 8.00-10.00 בערב
הקורס מתקיים בת"ת תורת אמת חיפה
מספר המקומות מוגבל!

הערב בשעה 9.00
בביכנ"ס חיסדא רח' דסלר פינת ר' סעדיה גאון בני ברק יתקיים שיעורו של
הגה"ח ר' **יוסף יצחק אופן** שליט"א
בנושא: **אהבת ישראל**
קהל בני תורה ושוחרי חסידות מוזמנים
המארגנים

טלפון משוכלל חיפשתי
הזול ביותר מצאתי
ב"טלקסרון"
מכירות ותיקונים באחריות
ר' עקיבא 20 ב"ב
טל. 5791427

חדש בתפוצה!
מחלקת סת"ם
ברשת חנויות "תפוצה"
ב"ב: רח' חזו"א 15
י-ם: רח' מלכי ישראל 6

מכירה תוצרת ארה"ב
★ חלוקים מקטיפה אלגנטיים
★ שמלות קטיפה יפיפיות לילדות
★ מעילים לילדים
★ שמלות קייציות לנערות במחירים מפתיעים
היום 4—7 אחה"צ
רח' ירושלים 18 ב"ב (פינת הגר"א) ק.א. דירה 1

מזגנים מפוצלים
2½ ב"ס בולל חומים
2650 ש"ח כולל מע"מ
03-701426

יצירה
נפלאה חדשה
של
לאה פריד ושרה קיסנר
והפעם...
ספר קלטת
מעשה באופניים
שני ספורי עלילה
שובי לב
ציורים: יוני גרשטיין
מוסיקה: ציפי איגל

הגיע מבחר חדש
של מעילים, ג'קטים ופרוונות לנשים (וטרמן)
היום ומחר בערב, 8 — 10.30
רח' אמרי ברוך 4 מבצע השבוע:
1. 15 ש"ח הנחה על מספר דוגמאות של חולצות
2. 30 ש"ח הנחה על ג'קטים אופ-וויט

הותקפו כלי רכב באיזור ירושלים

שני מקרים של תקיפת כלי רכב ישראליים, אירעו באיזור ירושלים אמש. אין נפגעים.
סמוך לשעה 5.30 בערב הותקף רכב ישראלי פרטי בעת שנסע בדרך יריחו. שמשת הרכב נופ־ צה. אך איש לא נפגע.
במקרה אחר, הותקף אוטובוס אגד, שנסע בקו 949 בכביש שועפט שבצפון ירושלים. שמשת האוטובוס נופצה וגם במקרה זה לא היו נפגעים.

9 נפצעו בתאונה בכביש ת"א־ירושלים

בהתנגשות בין שני כלי רכב שהיתה אמש סמוך לשעה 8 בערב בכביש ירושלים־תל אביב נפצעו 9 אנשים, שמונה מהם פצועים קל ואחד שנפגע באורח בינוני. התאונה קרתה ליד מחלף בן שמן בכביש המהיר. הפצועים הועברו על ידי אמבולנסים של מד"א לבית החולים אסף הרופא. (עתי"ם)

היום בתל אביב

כנס ארצי של נשי ובנות אגודת ישראל

— מאת כתבנו "המודיע" —
בכנס הארצי [illegible] של אלפי נשי ובנות אגודת ישראל [illegible] ישראל, לאורם של גדולי ישראל [illegible] שליט"א, יתקיים היום בתל אביב, באולם "היכל [illegible]" [illegible] בשעה זו.
במעמד, תועלה המסכת המר־ גשת "גשר ולא מגידו", על ההיסטוריה המרתקת מאז הקמת אגו"י, דרך מאבקיה למען תורה ויהדות ועד היום.
לאור ההתלכדות [illegible] אגודת ישראל, אשר בעקבות קריאה הקודש של [illegible] גדולי התורה [illegible] שליט"א, עמדו לצדן התנועה [illegible] באמץ ללא לאות, בבחירות הנ־ פלאה, למען הצלחת רשימת יהדות התורה המאוחדת — כינוס הנשים כינוס ארצי של נשי ובנות אגודת ישראל. בה ידברו דבר גדולי ישראל שליט"א, על יעדי התנועה
בכנס החינוכי ישתתפו המוני אמהות ובנות מכל החוגים הד־ בקות ביהדות התורה הנאמנה — אגודת ישראל.

● אנקורג' — מטוס אמריקאי כב 288 אנשים ביצע נחיתת חירום בשדה התעופה של אנקורג' לאחר שנמסר כי פצצה הוטמנה במטוס. בבדיקה לא נתגלתה פצצה במטוס חברת "יונייטד איירליינס".

הערכות באוצר:

מדד אוקטובר בסביבות 2-2.5%

— מאת מופרנו הכלכלי —
במשרד האוצר מעריכים, כי מדד אוקטובר שיפורסם, באמצע השבוע הבא, יהיה גבוה בהשוואה למדדים האחרונים, ויגיע בסביבות 2-2.5%.
מדד אוקטובר, הוא גבוה בדרך כלל בשל השפעת תופעות עונתי־ ות כגון: סקר דיור, שינויים במחירי ההלבשה וההנעלה — עם כניסת לבוש החורף ובמחירי הירקות והפירות.
כמו כן, במדד אוקטובר תהיה השפעה של העלאת המוצרים המסובסדים בראשית החודש שעבר.
ההערכות הן, שגם מדד חודש נובמבר יהיה גבוה בשל התייקר־ ויות מתוכננות על ידי המדינה כגון: העלאת שירותים בתחום התקשו־ רת שבוצעה בראשית החודש הנוכחי, העלאה צפויה של תעריפי הנסיעה הציבורית והעלאת מוצ־ רים המסובסדים בפיקוח.

הבנקים מעלים הריבית הבסיסית ב־1.2% לשנה

בנק ישראל מגדיל את ההלוואה לבנקים

— מאת מופרנו הכלכלי —
5 הבנקים הגדולים: בינלאומי, לאומי, דיסקונט, הפועלים, והמז־ רחי יעלו החל מיום ו' הקרוב את ריבית הפריים הבסיסית בשיעור שנתי של 1.2%-1.3%.
העלאת הריבית באה כדברי הבנקים, על מנת להקל על גרעונות הנזילות שלהם.
בנק ישראל, החליט להגדיל את ההלוואה שהוא מעניק לבנקים ויעמיד לרשותם 750 מליון ש"ח, במקום 400 מליון ש"ח, כפי שתוכנן תחילה, גם החלט להכ־ פיל את ההלוואה הרגילה שיקבלו הבנקים ביום חמישי ל־800 מליון ש"ח.
גורמים בבנק ישראל אמרו אתמול, כי עליית הריבית במיגז־ זים המתוטרים שמפרסם בנק ישראל לבנקים, ועל ידי כך הריבית על הפקדונות שמשלמים הבנקים ללקוחותיהם, נובעת מכך שה־ מיגזר העסקי ממיר היום פקדונות שקליים, ורוכש מט"ח, ומהגדיל בביקוש לאשראי בשקלים בשל החשש לפיחות.
המגמה המתרחשת כיום גורמת לבנקים לגרעונות מילות בשקלים, מאחר והציבור רוכש מטבע חוץ. במצב שכזה, סבורים בבנק ישר־ אל, כי העלאת הריבית עשויה לסייע כאחד האמצעים להאטת הרכישה של מט"ח על ידי הציבור.
ההערכה בבנק המרכזי היא, שבקרוב הריבית תהיה במגמת ירידה, עקב הקטנת הציפיות לפיחות.
ועדת הכספים של הכנסת תכנס מחר לישיבה בנושא הריבית במשק. צפוי שבישיבה ישתתף נגיד בנק ישראל וראשי הבנק המרכזי.

התפרעויות בכפר טייבה בעת הריסת מיבנים בלתי חוקיים

עשרות נפצעו ★ היום שביתה כללית בטייבה

מהומות מלוות בשריפת צמיגים, חסימת כבישים ומשרות פצועים, היו אתמול בכפר טייבה במשולש, במהלך מבצע מש־ טרתי שבו נהרסו 15 בתים שנבנו ללא רשיון.
אתמול סמוך לשעה 11 בבוקר, הגיעו לכפר כוחות גדולים של משטרה מלווים באנשי משמר הגבול וצה"ל, ובסיוע מסוקים החלו להרוס את המיבנים. חלק מבעלי הבתים לא היו אותה עת בביתם, ותלמידי בית הספר התיכון ששמעו על המבצע עזבו את בית הספר. הגיעו למקום וגילו התנג־ דות.
תגרות פרצו במקום ושוטרים נאלצו להדוף את התלמידים שהפריעו למהלך המיבצע. השוטרים השתמשו גם מדמיע, ולמרפאה המקומית הגיעו כ־30 תושבים, ביניהם נשים וילדים שנפגעו מהגז. הם קיבלו טיפול ושולחו לבתיהם.
9 מהפצועים, ביניהם תלמידי בתי הספר הועברו לחדר המיון של ביה"ח מאיר כשהם סובלים משברים וחבלות בגפיים. דובר מחוז המרכז במשטרה, סגן־ניצב הדזן ביתנר, מסר, כי במהלך המבצע המשטרתי בטייבה השו־ תתפו 1000 שוטרים, נהרסו 15 בתים בטייבה ובית אחד בכפר קלנסאווה.
הדובר האשים את ראשי הצי־ בור הערבי בהתססת הרוחות וטען, כי ראשי הישובים באיזור החליטו על השבתת הלימודים וכתוצאה מכך הגיעו מאות מתלמידי התיכון בטייבה לאיזור ההריסה והפריעו לעבודת השוטרים.
לדבריו, במקום להשקיט את הרוחות ולתת למשטרה לבצע את המוטל עליה, היו ראשי הציבור בעצמם כתובת להתגרות ולהסת־ הסתת הרוחות.
הדובר הדגיש, כי כל הפצועים, שהגיעו לתחנת קופת החולים בטייבה ולבית החולים מאיר, סבלו משאיפת גז, ביניהם גם שוטרים, שהתעלפו במהלך הה־ ריסה משאיפת אדים, בעת התזת גז מדמיע.
ראש המועצה המקומית בט־ ייבה עבדול לטף תביב הודיע, כי היום תתקיים בכפר טייבה במ־ שולש שביתה כללית. לא יתקיימו לימודים והפועלים לא יצאו לע־ בודה, זאת במחאה על פעילות המשטרה, במהלכה נהרסו בכפר 15 מיבנים לא חוקיים. (עתי"ם)

נעצרו חשודים בתקיפת בחורי ישיבה בחיפה

שני בחורים מישיבת גור בחיפה, הותקפו ע"י שכנים אשר זרקו אבנים לעבר בנין הישיבה בנווה־שאנן.
החשודים יוסי בהגלו בן 30 ודוד אלימלך בן 21, המתגוררים ברחוב הירמוק 17 בחיפה, הובאו אתמול בפני שופט שלום בעיר, שציווה על שחרור כל אחד מהם בערבות של עשרת אלפים ש"ח.
בא כוח המשטרה טען בפני השופט כמאל חיר, כי במוצאי־ שבת סמוך לחצות, השליכו החש־ ודים אבנים לעבר ישיבת חסידי גור, הממוקמת בשכונת לכיהם שברחוב הירמוק ותקפו שניים מבחורי הישיבה.

חייל מילואים נרצח

(המשך מעמוד ראשון)
במשמרתו כמושב משואה שב־ בקעת הירדן, הובא אמש למנוחות בחלקה הצבאית בבית העלמין בשיכון דרום באשקלון.
מסע ההלויה יצא לפי בקשת המשפחה החרדית, מבית החולים הצבאי אי שם ישר לבית העלמין באשקלון. לשם הגיע המסע בשעה 7.30 בערב. כאשר במקום כבר התכנסו מאות מתושבי העיר, בני משפחה רבים, חבריו לישיבה וראשי המוסדות במקום.
ליד הקבר ספדו למנוח שני הרבנים הראשיים של העיר. הרב הראשי הרה"ג יעקב שרביט, שהוא בעצמו אב שכול, השמיע דברי הספד וקרא "אי"ל נקמות ה', א־ל נקמות הופיע". "הלב־כואב", אמר הרב, "אני שבור ורצוץ וכל בית ישראל מבכה את השריפה".
דברי הספד השמיע גם הרה"ג יוסף חיים בלוי, רבה הראשי של העיר, אשר בדבריו עמד על סגו־ לותיו של דוד שהיה מתלמידי ה"כולל", שהוא מנהל באשקלון.
ראש העיר, חיים אלי דיין, שסיפר כי הכיר אישית את המנוח, אמר כי זוהי אבידה גדולה לאשק־ לון והשם יקום את דמו".
קצין צבא בדרגת אלוף משנה ספד בשם היחידה וכין היתר אמר שדוד עמד להשתחרר היום בתום 30 ימי שירות מילואים. (עתי"ם)

● תל אביב — קשיש בן 83 מתל אביב הותקף בידי אלמוני שפרץ לדירתו ודקרו בפניו. (עתי"ם)

קייטרינג...
עם טעם טוב
שיפאר לכם
כל שמחה
לפרטים והזמנות
אירנשטיין
02-821676

הרוגה ו־5 פצועים בתאונה מצפון לירושלים

[illegible] 5 נפצעו בתאונת דרכים, שארעה אתמול אחה"צ באזור מצפון לירושלים.
התאונה אירעה, כאשר רכב מיבאוז ישראלי התהפך, לאחר שביצע עקיפה פתאומית על מנת להימנע מפגיעה באשה הקרובה, שחצתה את הכביש.
כתוצאה מהסטיה הפתאומית, התהפך הרכב והוקף למרחק. הרכב פגע בערביה אשר נהרגה במקום.
תמיכה בנוסעי הרכב, תושבי בית אל, נפצעו פצועים קלים והו־ עברו לביה"ח הדסה בהר הצופים בירושלים. (עתי"ם)

שברי בקבוקי תבערה בבי"ס בקרית ים

שברי שלושה בקבוקי תבערה נמצאו אתמול בחצר בית ספר בקרית ים.
כתב עתי"ם בחיפה מוסר, כי אתמול לפני תחילת הלימודים הבחין שרת בית הספר בשברי שלושה בקבוקים מנופצים בחצר בית הספר. הבקבוקים הכילו תומר דליק, שלא התלקח.
חוקרי משטרת זבולון מערי־ כים, כי הרקע להשלכת בקבוקי התבערה שלא התלקחו הוא פלי־ לי, אך אין מוציאים גם מכלל אפשרות, שבמדובר במעשה על רקע לאומני. (עתי"ם)

ועדה מיוחדת תתבקש להעריך את שווי הבנקים המסחריים

— מאת מופרנו הכלכלי —
משרד האוצר יפנה בקרוב אל ועדה מיוחדת שתתבקש להע־ ריך את שוויים של הבנקים המס־ חריים.
בראש הוועדה עומד נשיא בית המשפט המחוזי בדימוס פליכס לנדוי ובה חברים החשב הכללי באוצר, הממונה על שוק ההון באוצר, וסגן שר האוצר לשעבר עדי אמוראי העומד בראש חברת מ.י. נכסים, המופקדת על מימוש המניות הבנקאיות ומכירת הבנ־ קים.
נודע כי מספר רב של חברות בארץ ובחו"ל מבקשים להיות שותפים להערכת שוויים של הבנקים המסחריים.

● קולומבו — 12 אסירים מצאו אתמול את מותם כאשר אנשי קומנדו של המשטרה הסתערו על בית כלא בסרי לנקה. ש־1500 יושביו השתלטו עליו למשך פרק זמן קצר. (ע"ר)

הרצוג מציע

(המשך מעמוד ראשון)
גדול מזה של הליכוד. כן התרשמה מפי המנהיג, שהנשיא הרצוג יטיל את הרכבת הממשלה על חבר הכנסת שבאחוריו מירב התומכים.
סיעת "התחיה" ביקשה אמש מנשיא המדינה להטיל את תפקיד את הרכבת הממשלה על יצחק שמיר.
פרופ' יובל נאמן ביקש זאת מהנשיא מבחינת שקיים, לדעתו, גוש גדול יותר מזה שבסביב המערך כב עבודה לאומית ברורה למען ארץ ישראל השלמה.
הפגישות יחד עם סיעת אגודת ישראל וש"ס נדחו לבקשת ראשי סיעות אלו.

חייל מפיג'י נפצע בדרום לבנון

חייל מפיג'י המשרת ביוניפי"ל בלבנון, נפצע אתמול בקרב יריות עם אנשי המיליציה של אמל — זאת אמר דובר יוניפי"ל.
הדובר, טימור גוקסל, אמר לכתב רדיו שקרב היריות התלקח לאחר שחיילי פיג'י מנעו מעבר שישה אנשי ארגון אמל חמושים ליד אחת מכבי עמדות יוניפי"ל בכפר עין בכל מזרחית לצור.

● קאמפלה — מסוק של חיל האוויר האוגנדי התרסק ביום ראשון בלילה לתוך עץ, בקירבת כפיס לידה, ובתאונה נהרגו לפחות 12 אנשי צבא. (ע"ר)

● חיפה — מניה כרצדס ומכו־ נית ב.מ.ו. של שני אחים תושבי טירת הכרמל הוצתו בטירת הכר־ מל. (עתי"ם)

ארגנטינה שוקלת רכישת תחנות כח סולריות מישראל

מיסמך כוונה, על רכישת תחנות כח סולריות מתוצרת ישראל, נחתם בימים אלה בין חברת לוז המייצרת תחנות כוח ומשרד האנרגיה הארגנטינאי. הקשרים בין המדינות בתחום האנרגיה, קיבלו תאוצה לאחר ביקורו של שר האנרגיה והתש־ תית, בר משה שחל, בארגנטינה, לפני מספר חודשים.
המדובר בהקמת מספר תחנות כוח המפיקות חשמל מאנרגיית השמש. בהספק של עשרות מגה־ וואט כל אחת. בשלב הראשון סוכם, שחברת לוז הירושלמית תבצע סקר ותסייע לממשלת אר־ גנטינה בהשגת מימון חיצוני לביצוע העבודה. (עש"ת למ"ב)

● דמשק — הבטאון של ממש־ לת סוריה "תשרין" כתב, כי הצ־ הרתו האחרונה של ראש הממש־ לה, יצחק שמיר, בזכות חידוש ההתנחלויות היהודיות אינה אלא "צעד ראשון לקראת סיפוח השטחים הכבושים" על ידי ישר־ אל. (ע"צ)

מאסר עולם לראש חוליית "פתח" ברצועה

בהמש"פ בשכם גזר 13 — 8 שנות מאסר על מחבלים שהורשעו בשורת מעשי חבלה

בית הדין הצבאי בעזה גזר 3 עונשי מאסר עולם מצטברים ועוד 30 שנות מאסר על הנאשם בהם, שהורשעו בהיותו ראש חו־ליה של הפתח. בן גזר עונש מאסר עולם ועוד 20 שנות מאסר על חבר בחוליה.
הנאשמים הורשעו בסדרת מעשי רצח על רקע לאומני־חבלני, פמ־ ציעתם של אחרים, ביצוע פיגועים וביצוע שוד.
בבית המשפט בשכם, נגזר דינם של 4 מחבלים, אשר ביצעו שורה מעשי חבלה בשטח ישראל וגרמו לנפגעים. המחבלים פעלו בין השנים 85-86. והם נדונו לת־ קופות מאסר מ־8 ועד 13 שנים.
ארבעת המחבלים, אשר נעצרו ב־1 בנובמבר 1987, היו חברי החזית הדמוקרטית. ברשותם נמצאו רימוני יד, רובי קלשניקוב ומטעני חבלה ואמצעי לחימה רבים.
בין מעשי החבלה שביצעו ארבעת חברי החוליה: הנחת מטען חבלה בכפר סירקין ב־20.3.85, אשר התפוצץ וגרם לפ־ ציעתם של שני עוברי אורח יש־ ראליים.
הנחת שני מטעני חבלה ברחוב דיזנגוף בת"א, אשר אחד מהם פורק והאחר התפוצץ וממנו נפצעה צעירה.
הנחת מטען חבלה ברחוב הרצל ברמת גן, שהתפוצץ וגרם לשני פצועים.
נסיון לפגוע באוטובוס ישראלי בכביש חוצה שומרון ליד אריאל, ע"י הנחת מטען חבלה וירי אר־ טומאטי מרובה קלשניקוב. מטען החבלה בנסיון זה לא התפוצץ.
נסיון לפגוע באוטובוס ישראלי בשומרון.
מעשה החבלה האחרון בוצע ע"י חברי החוליה ב־31.10.87 כשניסו לפוצץ מטען חבלה ביום הצהרת בלפור בגבעה הצרפתית בירושלים. נסיון זה נכשל, כאשר אחד מחברי החוליה, שהיה בדרכו לגבעה הצרפתית מאוניברסיטת ביר זית, טעה בהפעלת המטען שהתפוצץ וקטע את שתי ידיו.

נתגלתה רשת זייפני דולרים

בשיטה חדשנית הקשה לזיהוי

רשת זייפני הדולרים, שפעלה באיזור המרכז, נחשפה על ידי היחידה הארצית לחקירות פש־ עים חמורים. עד כה נעצרו שישה חשודים, כבני ארבעים, תושבי איזור המרכז, המוכרים למשטרה כבעלי רקע בעבירות דומות. צפויים מעצרים של כ־10 חשו־ דים נוספים.
במשך מספר חודשים התנהלה חקירה סמויה, במהלכה התחקו חוקרי יחי"פ, אחר פעילותה של הרשת, ובדקו ביסודיות את מקו־ מות פעילותה, ביניהם בית דפוס ברחוב אלנבי בתל אביב. בחיפוש שנערך בבית הדפוס, נמצא ציוד ששימש את הרשת, לפי החשד, להדפסת שטרות של מאה דולר.
לפי הערכת החוקרים, השלימו הזייפנים את מלאכתם באחרונה, והפיצו בעצמם את השטרות בכל חלקי הארץ, ללא סיוע של מפיצים שאינם קשורים עם הרשת. לפי שעה, לדברי תנ"צ שמעון סביר, לא ידוע היקף הדולרים המזוייפים שהופצו.
המדובר בשיטה חדשה של זיוף, לדברי החוקרים, שאף המו־ מחים בשוק המט"ח יתקשו לז־ הות את השטר המזוייף.
עם זאת, הצביעו החוקרים על סימני זיהוי על השטר המזוייף: בצידו השמאלי של השטר, סמוך לספרת 100, מוטבעת האות ג' באנגלית, ולצידה הספרה 3 (רק שטרות עם סימן זה — זוייפו), בשטר רגיל על תמונת המאזנים הירוקה, מופיעה הספירה 100 באפור, כאשר כל סיפרה מוסגרת בקו דק, ואילו בשטר המזוייף, הקו הזה מקוטע ולא אחיד.
היום יובאו העצורים לבית המשפט, לצורך הארכת מעצרם.
עקב שכיחות תופעת זיוף הדולרים, בארץ ובחו"ל, מקיימת יחי"פ קשרים ושיתוף פעולה עם המשטרה החשאית האמריקאית, בנושא זה. בקרוב ייצאו לארה"ב שני קצינים מהיחידה הישראלית, להשתתף בקורס המתנהל ע"י המשטרה החשאית האמריקאית, בנושא זיוף שטרות. (עתי"ם)

יהדות התורה המאוחדת — אגודת ישראל
סניף בני ברק

מתוך שבח והודיה להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו בהצלחתה הכבירה והגדולה של יהדות התורה המאוחדת — אגודת ישראל בבחירות האחרונות לכנסת על פי ציוויים וברכתם של מאורי האומה ואדירי התורה מרנן ורבנן גדולי התורה והחסידות שליט"א שהביאו לקידוש שם שמים ברבים

הרינו להזמין בזה את כל פעילי ואוהדי התנועה בבני ברק להשתתף

במסיבת הודאה חגיגית

שתיערך בעזרת ה' ביום רביעי כ"ט חשון אור לר"ח כסלו באולמי מודיעין רח' בן גוריון 20 רמת גן בשעה 7.30 בערב בדיוק

בהשתתפות:
רבנים, ראשי ישיבות, חברי הכנסת של אגודת ישראל ראש העיר וראשי המטות

הציבור מוזמן בזה להשתתף בהמוניו לכבודה של תורה

נא לראות הזמנה זאת כאישית ונא לדייק

ברכות נאמנות
לידידנו ומכובדנו היקר רב פעלים לתורה וחסד
הרה"ח **אברהם משה אדמקר** הי"ו
ורעיתו הנכבדה מרת **דינה** תחי'
עם סיום כתיבת ספר התורה
והכנסתו לבית המדרש דחסידי ליעז' בלונדון
לע"נ הגיס האוה
הרה"ח **רפאל צבי פאלוך** ז"ל
יהי רצון שבזכות מצוה רבה זו
תצליח בכל אשר תפנה ותזכה להגדיל תורה ולהאדירה
ידידיך ומוקיריך בישראל

ביהמ"ד "ברכת אהרן" נדבורנא טעמשוואר
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' פרישמן 19 פ"ת

ברכת מזל טוב
משגרים אנו בזה למע"כ ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש
הרה"ח ר' **יעקב יהושע שפרכר** הי"ו
לחתנו ידידנו הנכבד המסור בלו"נ לביהמ"ד
הר"ר **עזריאל סטביצקי** הי"ו
לרגל הכנס נכדו-בנו
הב' כמר **יחזקאל** נ"י לעותומי"צ למז"ט
ולרגל ארוסי נכדתו-בתו תחי' עב"ג נ"י
יהי"ר שיזכו לרוות רב תענוג ונחת דקדושה מתוך שובע שמחות ורב ברכות
המתפללים — הגבאים

עקב האסון המחריד שארע במחננו, בהלקח מאתנו האשה הצדקת
מרת **רחל וויס ועוללה הי"ד**
נתאסף כולנו, נשות בני ברק, לעצרת התעוררות
בנושא שמירת הלשון
באודיטוריום אור החיים, רחוב עזרא 52
מחר יום ד', ער"ח כסלו, בשעה 8 בערב
ישאו דברים: הרב ירחמיאל קראם שליט"א
הרבנית ויסא חזן תחי'
ובזכות שמירת הלשון ייאמר למשחית הרף ויבולע המוות לנצח
אגודת השומרים בבני ברק

רח' יפו 51, ק"ב, (במוצר) ירושלים
לשפיצר
לעלות
כדאי
מבצע!!!
★ ספה משולשת
רק 860 ש"ח
★ ארונות קיר
★ שמיכות פוך נושם
רק 50 ש"ח
★ מדף טלפון
רק 20 ש"ח
★ סלונים ★ חדרי שינה
★ פינות אוכל
במבחר ענק
תשלומים נוחים
רח' יפו 51 (במוצר)

משקה אלוורה
[illegible]

שור
אינסטלטור
תמיד לשרותך
בדיקת נזילות
ע"י מכשיר אלקטרוני
03-799996

מכירה מיוחדת של כלי מיטה
תוצרת ארה"ב
סטים יפהפיים במחירים זולים
ברח' אלעזר המכבי 10 קומה ג' דירה ג' מקור ברוך ירושלים
היום ומחר
7.30 עד 10.00 בערב

מהו עונג שבת?
הפיתרון
במשחק רבעיה החדש
בהוצאת "חבקוק" מלכי ישראל 14 י-ם 370093

"מבצע" שמיכות וכריות
ממקור השמיכות "קליין"
(גם לפי הזמנה)
כלי מיטה, כותנות לילה, מגבות, סרינים, ובגדי תינוקות מעילי גברים עם פרווה מארה"ב הכל ממיטב תוצ"ח ובמחירים מפתיעים שמיכת אקריליק גדול 27 ש"ח; סוודר לנוער/ה 23 ש"ח. ברח' אלקנה 8 כניסה ד' בימי ג-ד (כ"ח כ"ט חשון) בין 10.00 — 30.7 בערב ובשאר הימים לפי תאום בטל. 02-823911

חדש! ספר
דברי משה עה"ת
מהרה"ק רבי משה ב"ר צבי מזאנילא
תלמיד הבעש"ט

"נסיעות הנחל"
02-828584 ★ 829403
מחר! ער"ח כסלו
למירון ★ צפת ★ טבריה ★ עמוקה ★ כפר חנניה
בשעה 9 מישיבת ברסלב מא"ש כמו"כ מסלול מיוחד לגברים בטל. 02-289775

מבצע
להתן וכלה
20% הנחה
★ חדרי שינה — סלונים
★ שולחנות סלון — כסאות
★ ארון כפרים — מזנון
"נעורים"
ר' עקיבא 16 בני ברק
03-703934

מכירת ענק מחו"ל
בגוד לנשים ונערות
חלוקי קטיפה, חולצות, חצאיות, פיג'מות גברים ועוד...
הערב בין 10 — 8
חזון איש 59 בני ברק

ויס הלבשה כללית
רפופורט 39 ירושלים
הכל לבגדי ילדות ונערות
חדש - סגור רק ביום שני אחה"צ

"הופמן ובניו"
02-370622 03-791464
מחר ער"ח
1. מירון צפת טבריה עמוקה
2. מירון בלבד ב־12.00 מב"ב ב־1.30 בצהרים
3. הר הזיתים, שמעון הצ', שמואל הנב"א, חברון, קבר רחל בשעה 13.30
4. חברון, קבר רחל ב־2.30 אחה"צ
5. קבר רחל בשעות 2.00, ו־4.00
לא נוסעים דרך הבקעה הרשמה חובה וגם כדאי!!! המשרדים יהיו פתוחים גם אחה"צ

הזדמנות!!!
למכירה במצב חדש
4 פאתנטשעס
3 מדרגות
2 מ' על 30 ס"מ
על גלגלים
טל. 02-828381
בין השעות 12 — 10
לפנה"צ 8.00 — 6.00 אחה"צ

מהיר ירושלים
מא"ש 83 02-285103/4
02-282281
מחר
ער"ח נסיעות
1. מירון צפת טבריה עמוקה 9.00;
2. מירון בלבד ב־12.00
3. חברון קבר רחל 2.30
4. קבר רחל בלבד 4.00,
1.00 2,30